

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII W KLASACH I – III GIMNAZJUM

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Uczeń przynosi na katechezę potrzebne przybory (zeszyt, podręcznik oraz materiały ćwiczeniowe wklejone do zeszytu).
3. Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek w zeszycie za czas swojej nieobecności w ciągu jednego tygodnia po powrocie do szkoły.
4. Uczeń, który nie zgłosi braku zeszytu i podręcznika oraz dzienniczka na lekcji otrzymuje uwagę. Natomiast za brak zadania domowego otrzymuje kropkę – trzy kropki oznaczają ocenę niedostateczną.
5. Uczeń ma prawo poprawić oceny niedostateczne w terminie dwóch tygodni od ich otrzymania, w terminie ustalonym z nauczycielem.
6. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu, w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania.
7. W razie nieobecności uczeń pisze sprawdzian lub zapowiedzianą kartkówkę. w ciągu dwóch tygodni po powrocie do szkoły, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

OCENIE PODLEGAJĄ:

- kartkówki ze wskazanego uczniom zakresu materiału, nie przekraczającego trzech ostatnich lekcji,
- zadane modlitwy i zagadnienia z „Małego katechizmu”
- zadania domowe,
- prace dodatkowe (prace dla chętnych na ocenę celującą,
- praca na lekcji (aktywność).

Oceny z religii wystawiane są w skali podanej przez MEN:

- celujący (6);
- bardzo dobry (5);
- dobry (4);
- dostateczny (3);
- niedostateczny (1).

KRYTERIA OCEN

Niedostateczna:

Uczeń:

- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą;
- odmawia wszelkiej współpracy;
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu;
- często nie przynosi przyborów potrzebnych do lekcji

Dopuszczająca

Uczeń:

- zna najbardziej istotne z podstawowych modlitw i prawd wiary;
- dysponuje minimalną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, w jego wiadomościach są luki – umożliwiają mu one jednak dalszą naukę oraz utożsamianie się z chrześcijaństwem;
- proste zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje przy pomocy katechety;
- często nie przynosi przyborów potrzebnych do lekcji

Dostateczna

Uczeń:

- zna podstawowe modlitwy i prawdy wiary, rozumie je oraz umie wyjaśnić, czym jest chrześcijaństwo w życiu codziennym;
- dysponuje przeciętną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem umożliwiającą mu dalsze postępy w nauce;
- wykonuje zadania, potrafi odtworzyć wniosek z lekcji;
- prowadzi niestarannie zeszyt, sporadycznie nie odrabia prac domowych;

Dobra

Uczeń:

- zna podstawowe prawdy wiary, rozumie je oraz potrafi zastosować w sytuacjach życia codziennego;
- opanował wiadomości i umiejętności, które powodują stałe postępy w życiu religijnym;
- potrafi odpowiedzieć samodzielnie na pytania związane z tematem katechezy;
- przejawia aktywność na katechezie i jest do niej przygotowany;
- zachowuje szacunek dla „świętych” przedmiotów, miejsc i znaków religijnych;
- zeszyt prowadzi starannie, ale nie zawsze systematycznie.

Bardzo dobra

Uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem katechezy, potrafi je samodzielnie objaśnić i zastosować w życiu;
- posiada znajomość podstawowych prawd wiary;
- wykazuje się dużą aktywnością na lekcji
- chętnie, regularnie i czynnie bierze udział w katechezie;
- uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej;

- zachowuje szacunek dla „świętych” przedmiotów, miejsc i znaków religijnych;
- zeszyt prowadzi starannie,
- przejawia postawę apostołską.

Celująca

Uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem katechezy, potrafi je samodzielnie objaśnić;
- wykazuje się dużą aktywnością na lekcjach;
- wykonuje zadania dodatkowe;
- rozwija własne uzdolnienia oraz dba o własną formację religijną;
- posługuje się zdobytymi wiadomościami i potrafi je zastosować we własnym życiu, służy radą innym, jest świadkiem wiary;
- wypowiada się logicznie i wyczerpująco na dany temat;
- biegle posługuje się Pismem Świętym;
- zachowuje szacunek dla „świętych” przedmiotów, miejsc i znaków religijnych;
- zeszyt prowadzi estetycznie;
- przejawia postawę apostołską;
- angażuje się w prace poza lekcyjne (gazetki, pomoce katechetyczne, montaż sceniczne);
- angażuje się w życie parafii – spełnia różne funkcje, bierze udział w nabożeństwach
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach religijnych.

W ocenianiu uczniów z dysfunkcjami uwzględnione zostają zalecenia poradni, czyli:

- wydłużenie czasu wykonywania ćwiczeń oraz czasu sprawdzianów i kartkówek
- możliwość rozbicia ćwiczeń złożonych na prostsze i ocenienie ich wykonania etapami;

- branie pod uwagę poprawności merytorycznej wykonanego ćwiczenia, a nie jego walorów estetycznych;
- dodatkowe wyjaśnianie trudnych zagadnień
- podczas odpowiedzi ustnych zadawanie większej ilości prostych pytań zamiast jednego złożonego,
- podparcie metod opisowych metodami aktywizującymi – dla lepszego zapamiętania treści
- pozytywne wzmocnienie przez docenianie wkładu pracy
- tworzenie możliwości prac dodatkowych w domu
- motywowanie ucznia poprzez dostrzeganie i docenianie nawet drobnych postępów w pracy
- dostosowanie sprawdzianów i kartkówek do możliwości dziecka (proste polecenia, zadania w formie testu wyboru, uzupełnienie luk),
- obniżenie wymagań dotyczących estetyki zeszytu ćwiczeń i zeszytu.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

W GIMNAZJUM

Opracowany na podstawie:

- podstawy programowej
- programu nauczania „CZAS NA POLSKI” oraz „Słowa na czasie”
- szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego zawartego w Statucie Szkoły

Celem oceniania jest:

- obserwowanie i wspieranie rozwoju ucznia,
- uzyskanie informacji o wynikach kształcenia,
- diagnozowanie osiągnięć dydaktycznych ucznia,
- sprawdzanie wiadomości i umiejętności,
- rozbudzanie motywacji uczenia się,
- rozpoznawanie uzdolnień, zainteresowań i predyspozycji,
- wdrażanie do samooceny,
- przygotowanie do „zdrowej rywalizacji”,
- uczenie systematyczności i organizacji uczenia się,
- niwelowanie stresu i lęku.

ZAŁOŻENIA PSO

1. PSO wspiera rozwój intelektualny i osobowościowy ucznia.
2. Każdy uczeń na miarę swoich możliwości robi jak najwięcej, by osiągnąć sukces szkolny.
3. Na początku każdego roku szkolnego uczniowie i rodzice są informowani zasadach i kryteriach oceniania z języka polskiego.
4. Ocena ma dostarczyć uczniom i rodzicom informacji na temat postępów, uzdolnień i trudności w nauce.
5. Nauczyciel ocenia to, czego się uczeń nauczył.
6. Każda ocena musi być opatrzona ustnym lub pisemnym komentarzem nauczyciela, który jest wskazówką dla ucznia na temat jego poziomu wiadomości i umiejętności.

ZASADY PSO

1. Wymagania edukacyjne oparte są na podstawie programowej z języka polskiego oraz obowiązującym programie.
2. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen.
3. Dopuszcza się możliwość wystawiania ocen ze znakami „+ / -”, ale tylko podczas śródrocznego sprawdzania wiadomości i umiejętności. Na półroczce i koniec roku szkolnego oceny muszą być pełne.
4. PSO obejmuje dwa poziomy wymagań: podstawowy (P) i ponadpodstawowy (PP).
5. Aby zaliczyć poziom ponadpodstawowy, należy najpierw zaliczyć poziom podstawowy.

6. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie może pisać w wyznaczonym dla całej klasy terminie, to powinien to uczynić w terminie i formie ustalonej po uzgodnieniu z nauczycielem.
6. Uczeń może na własną prośbę poprawić prace klasową, ale tylko raz.
8. Prace klasowe i testy z większej partii materiału są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdziany ortograficzne – przynajmniej dwudniowym, natomiast krótkie kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy ostatnie lekcje, mogą być przeprowadzane bez zapowiedzi.
9. Wszystkie prace klasowe uczeń musi poprawić, czyli dokonać analizy i korekty popełnionych błędów.
10. Pisemne prace klasowe typu wypracowanie nie mogą być zadawane z lekcji na lekcję.
11. Pisemne prace domowe uczeń jest zobowiązany oddać w ustalonym terminie. Nauczyciel może, ale nie musi, wyznaczyć dodatkowy termin. Nieoddanie pracy skutkuje oceną niedostateczną.
12. Pracą domową jest również przeczytanie tekstu literackiego. Niewykonanie takiej pracy skutkuje oceną niedostateczną.
13. Wszystkie prace klasowe powinny być opatrzone podpisem ucznia i tematem pracy oraz gromadzone przez nauczyciela, tak aby uczeń i jego rodzice mieli do nich wgląd.
14. Prace pisemne muszą być napisane czytelnie, a zeszyty przedmiotowe prowadzone estetycznie.
15. Uczeń jest zobowiązany do noszenia podręczników i zeszytu na każdą lekcję.
16. Trzy razy w półroczu uczeń może zgłosić brak podręczników lub zeszytu bez żadnych konsekwencji.
17. Lekcja j. polskiego powinna kończyć się informacją zwrotną każdego ucznia do nauczyciela, np.: *Na lekcji nauczyłem się ...* . Taka informacja pozwala nauczycielowi określić, czy cel lekcji został osiągnięty.

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIANIU:

- słuchanie,
- mówienie,
- czytanie tekstów słownych i odczytywanie innych tekstów kultury,
- pisanie,
- nauka o języku,
- ortografia.

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA

Absolwent gimnazjum powinien:

- radzić sobie w różnych sytuacjach komunikacyjnych,
- dostosowywać swoją wypowiedź ustną i pisemną do odbiorcy i intencji,
- swobodnie, spójnie, logicznie i płynnie wypowiadać się na temat lektury i innych tekstów kultury, własnych przeżyć, zainteresowań zdarzeń z życia codziennego,
- opanować podstawową wiedzę o języku, budować wypowiedź zgodnie z regułami językowymi,

- aktywnie uczestniczyć w dyskusji tematycznej i problemowej, wyciągać wnioski,
- wygłaszać twórczo różne teksty z pamięci,
- słuchać uważnie, aktywnie i selektywnie,
- stosować różne techniki notowania,
- czytać głośno biegle, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i intonacją,
- czytać ze zrozumieniem różnorodne teksty,
- odczytywać znaki pozajęzykowe,
- dostrzegać związki utworów z biografiami twórców i czasem historycznym,
- odkrywać w literaturze i sztuce wartości uniwersalne,
- świadomie uczestniczyć w kulturze współczesnej,
- pisać poprawnie językowo i stylistycznie dłuższe formy wypowiedzi, pisma użytkowe, różnorodne gatunki wypowiedzi,
- prezentować własne poglądy, stanowisko, opinie i efekty pracy,
- doskonalić techniki samokształcenia,
- twórczo uczestniczyć w lekcjach i życiu szkoły.

METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ

1. Prace klasowe z literatury – co najmniej jedna w półroczu.
2. Testy kompetencji zawierające:
  - zadania otwarte:
    - krótkiej odpowiedzi,
    - rozszerzonej odpowiedzi,
    - z luką;
  - zadania zamknięte:
    - wielokrotnego wyboru,
    - na dobieranie,
    - prawda – fałsz.
3. Testy (sprawdziany) sprawdzające umiejętności językowe - przynajmniej jeden w każdym półroczu.
4. Sprawdziany ortograficzne – obejmujące poznane wyrazy z trudnościami ortograficznymi i opanowane zasady ortograficzne.

Ocenianie dyktand:
 Błędy pierwszorzędne – oznaczone symbolem „ort” - liczone jako 1 błąd; błędy drugorzędne – oznaczone „o” - liczone jako ½ błędu; trzy błędy interpunkcyjne (oznaczone „int”) - liczone jako 1 błąd.
 0 błędów lub 1 błąd drugorzędny – celujący, 1,2 błędy – bardzo dobry, 3, 4 błędy - dobry, 5, 6, 7 błędów – dostateczny, 8, 9 błędów – dopuszczający, 10 błędów i więcej – niedostateczny
5. Oceniane będą również pisemne lub ustne prace domowe.
6. Ocenie podlegać będą również wypowiedzi ustne oraz zadania praktyczne ucznia.
7. Uczniowie muszą wiedzieć, jakie partie materiału będą sprawdzane przez nauczyciela.
8. Bieżące kartkówki sprawdzające wiadomości z nie więcej niż trzech ostatnich lekcji.
9. Po przeprowadzeniu pomiaru dydaktycznego, należy dokonać jego analizy, pamiętając o tym, że wyniki ucznia można rozpatrywać na tle wyników innych uczniów (pomiar różnicujący) lub na tle wymagań programowych (pomiar sprawdzający).

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI PISEMNYCH

Są one zgodne z kryteriami egzaminacyjnymi oceniania holistycznego, choć stosowane jest również ocenianie intuicyjne.

ROZPRAWKA

Treść - Poziomy wykonania

4 p.

- * praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie
- * przedstawia stanowisko autora
- * zawiera trafną i wnikliwą argumentację
- * zachowuje logikę wyводу podkreślając segmentację tekstu

3 p.

- * praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie
- * przedstawia stanowisko autora
- * zawiera trafną argumentację
- * w przeważającej części zachowuje logikę wyvodu

2 p.

- * praca w przeważającej części odnosi się do problemu sformułowanego w temacie
- * przedstawia stanowisko autora
- * zawiera częściowo trafną argumentację

1 p.

- * praca jest luźno związana z problemem sformulowanym w temacie
- * przedstawia stanowisko autora
- * zawiera próbę argumentacji

0 p.

- * praca nie odnosi się do problemu sformułowanego w temacie lub praca nie zawiera argumentacji

Uwagi

1. Zgodność z tematem – odniesienie do problemu sformułowanego w temacie.
2. Stanowisko autora wobec problemu (sąd wyrażony pośrednio, sąd wyrażony bezpośrednio – postawiona teza lub hipoteza).
3. Trafność i wnikliwość argumentacji.
4. Logika wyvodu (błąd rzeczowy zakłócający logikę wyvodu powoduje obniżenie oceny o jeden poziom).

Komentarz

Oceny **4, 3, 2** przypisywane są odpowiednio tekstowi argumentacyjnemu: bardzo dobremu, średniemu, słabemu.

Ocena **1** przypisywana jest pracy, która nie spełnia kryteriów tekstu argumentacyjnego, ale świadczy o podjęciu przez ucznia próby argumentacji.

Segmentacja tekstu

1 p. – zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa

0 p. – brak uporządkowania logicznego, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

Styl

1 p. – styl konsekwentny, dostosowany do wyvodu argumentacyjnego

0 p. – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do wyvodu argumentacyjnego

Język

2 p. – dopuszczalne 3 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne

1 p. – dopuszczalne 4 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne

0 p. – powyżej 4 błędów składniowych lub leksykalnych, lub frazeologicznych, lub fleksyjnych

Ortografia

1 p. – dopuszczalne 2 błędy

0 p. – powyżej 2 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 3 błędy

0 p. – powyżej 3 błędów

Interpunkcja

1 p. – dopuszczalne 3 błędy

0 p. – powyżej 3 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 4 błędy

0 p. – powyżej 4 błędów

OGŁOSZENIE / ZAPROSZENIE

3 p.

* nadawca i dane kontaktowe wskazane jednoznacznie i czytelnie wyodrębnione w tekście, przedmiot ogłoszenia/zaproszenia opisany jasno i precyzyjnie z uwagi na elementy ważne dla adresata, intencja ogłoszeniodawcy wyrażona czytelnie i precyzyjnie;

* zdania krótkie, proste, umożliwiające szybkie wychwycenie istotnych treści komunikatu, tekst stylistycznie jednorodny, spójny, precyzyjne słownictwo.

Elementy podlegające ocenie.

1. Treść, w której równorzędne znaczenie mają informacje dotyczące:
  - a) przedmiotu ogłoszenia/zaproszenia,
  - b) intencji ogłoszeniodawcy,
  - c) nadawcy ogłoszenia/zaproszenia i jego danych kontaktowych.
2. Struktura składniowa (długość i budowa zdań) oraz słownictwo.

2 p.

* nadawca i dane kontaktowe wskazane w tekście, przedmiot ogłoszenia/zaproszenia opisany precyzyjnie, czytelnie wyrażona intencja ogłoszeniodawcy;

* zdania długie i/lub skomplikowane składniowo, i/lub nie więcej niż 2 błędy składniowe, i/lub tekst stylistycznie niejednorodny; zaburzenia spójności tekstu utrudniające zrozumienie treści komunikatu i/lub nie więcej niż 2 błędy słownikowo – frazeologiczne.

1 p.

* nadawca wskazany nieprecyzyjnie lub brak danych kontaktowych, lub przedmiot ogłoszenia/zaproszenia opisany ogólnie i nieprecyzyjnie, lub intencja ogłoszeniodawcy wyrażona niejasno;

* powyżej 2 błędów składniowych i/lub powyżej 2 błędów słownikowo – frazeologicznych.

0 p.

* praca nie spełnia kryteriów gatunkowych ogłoszenia/zaproszenia (brak 2-3 niezbędnych elementów treści).

OPOWIADANIE

Treść

4 p.

* praca na temat, przedstawia zdarzenia, które łączą się na zasadzie przyczynowo-skutkowej i/lub następstwa czasowego, i/lub teleologicznie i są skupione wokół konkretnych postaci (bohaterów);
* narracja w pełni konsekwentna lub zmieniana w sposób funkcjonalny, świadome kształtowanie bogatego pejzażu akcji i/lub wprowadzenie rozbudowanego pejzażu świadomości.

3 p.

* praca na temat, przedstawia zdarzenia, które łączą się na zasadzie przyczynowo-skutkowej i/lub następstwa czasowego, i/lub teleologicznie i są skupione wokół konkretnych postaci (bohaterów);
* narracja w pełni konsekwentna, obecny pejzaż akcji i/lub są wprowadzone elementy pejzażu świadomości.

2 p.

* praca na temat, przedstawia zdarzenia, które w większości łączą się na zasadzie przyczynowo-skutkowej i/lub następstwa czasowego, i/lub teleologicznie i są skupione wokół konkretnych postaci (bohaterów);
* możliwe odstępstwa od konsekwencji w narracji, nie mają jednak uzasadnienia funkcjonalnego, zarysowany pejzaż akcji.

1 p.

* praca częściowo tylko związana z tematem;
* przedstawia zdarzenia, które są połączone relacjami przyczynowo-skutkowymi, następstwem w czasie lub teleologicznie (celowościowo) i są skupione wokół konkretnych postaci (bohaterów).

0 p.

* opowiadanie nie na temat.

Segmentacja tekstu

1 p. – zachowany logiczny tok narracji, segmentacja konsekwentna i celowa

0 p. – brak uporządkowania logicznego, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

Styl

1 p. – styl konsekwentny, dostosowany do toku narracji

0 p. – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do toku narracji

Język

2 p. – dopuszczalne 3 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne

1 p. – dopuszczalne 4 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne

0 p. – powyżej 4 błędów składniowych lub leksykalnych, lub frazeologicznych, lub fleksyjnych

Ortografia

1 p. – dopuszczalne 2 błędy

0 p. – powyżej 2 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 3 błędy

0 p. – powyżej 3 błędów

Interpunkcja

1 p. – dopuszczalne 3 błędy

0 p. – powyżej 3 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 4 błędy

0 p. – powyżej 4 błędów

CHARAKTERYSTYKA

Treść	4 p. UCZEŃ	3 p. UCZEŃ	2 p. UCZEŃ	1 p. UCZEŃ	0 p. UCZEŃ
Realizacja tematu	pisze charakterystykę postaci wskazanej w temacie, zachowując spójność całej wypowiedzi	pisze charakterystykę postaci wskazanej w temacie, zachowując spójność w przeważającej większości wypowiedzi	pisze w przeważającej części charakterystykę postaci wskazanej w temacie	podejmuje próbę napisania charakterystyki postaci wskazanej w temacie	charakteryzuje inną postać lub pisze pracę w innej formie
Przedstawienie postaci*	prezentuje postać	prezentuje postać	prezentuje postać	podaje przynajmniej jedną informację o postaci	
Prezentacja cech zewnętrznych	opisuje cechy zewnętrzne	opisuje cechy zewnętrzne	opisuje cechy zewnętrzne	wymienia przynajmniej jedną cechę zewnętrzną	
Prezentacja cech wewnętrznych	prezentuje cechy wewnętrzne i wskazuje zależności między cechami charakteru a postępowaniem postaci	prezentuje większość cech wewnętrznych i wskazuje zależności między niektórymi cechami charakteru a postępowaniem postaci	prezentuje niektóre cechy wewnętrzne i podejmuje próbę ukazania zależności między przynajmniej jedną cechą charakteru a postępowaniem postaci	wymienia cechy wewnętrzne postaci	
Ocena postaci	dokonuje oceny postaci, uzasadnia swoją opinię	dokonuje oceny postaci	dokonuje oceny postaci		

Segmentacja tekstu

1 p. - segmentacja konsekwentna

0 p. - segmentacja przypadkowa, brak segmentacji

Styl

1 p. - styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

0 p. - styl niekonsekwentny lub niedostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

Język, ortografia i interpunkcja – jak w przypadku rozprawki czy opowiadania

SKALA PROCENTOWA ZMIANY PUNKTÓW NA OCENY

100 % - 98 % punktów - celujący

97 % - 91 % punktów - bardzo dobry

90 % - 76 % punktów - dobry

75 % - 51 % punktów - dostateczny

50 % - 40 % punktów - dopuszczający

poniżej 40 % punktów - niedostateczny

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W KLASIE I

NIEDOSTATECZNY

Otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą (nie opanował podstawy programowej, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy) ponadto nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej (nie czyta lektur, nie pisze wypracowań, nie odrabia zadań domowych).

DOPUSZCZAJĄCY

Kształcenie literackie:

- # wykazuje się ogólną znajomością fragmentów lektur;
- # czyta ze zrozumieniem tekst literacki, odpowiadając w logiczny sposób na podstawowe pytania dotyczące treści;
- # rozpoznaje utwór epicki, liryczny i dramatyczny;
- # potrafi wskazać głównego bohatera i najważniejsze wydarzenia w lekturze;
- # podejmuje próby redagowania takich form wypowiedzi, jak: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu; opowiadanie; charakterystyka; sprawozdanie (recenzja) z lektury filmu, spektaklu, zdarzenia; list prywatny i oficjalny; redaguje: zaproszenie, ogłoszenie, dedykację, streszczenie, plan wydarzeń

Kształcenie językowe:

- # rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone;
  - # zna i określa części zdania pojedynczego;
  - # potrafi wymienić części mowy;
  - # odmienia rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki;
  - # zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ch- h, ó- u, wielka i mała litera);
- ponadto uczeń podejmuje starania w celu uzyskania oceny pozytywnej.

DOSTATECZNY

Kształcenie literackie:

- # wykazuje się ogólną znajomością lektur;
- # czyta ze zrozumieniem tekst literacki, odpowiadając logicznie na większość pytań o jego treść;
- # rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe (szczególnie osobę mówiącą w utworze) i wskazuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim oraz odróżnia świat realistyczny od fantastycznego;
- # umie połączyć tytuł omówionego utworu epickiego, lirycznego i dramatycznego z autorem;

zna podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, powtórzenie, wyliczenie;
redaguje formy wypowiedzi: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu; próbuje redagować: opis dzieła sztuki; opowiadanie; charakterystykę, (także charakterystykę porównawczą); sprawozdanie (recenzję) z lektury filmu, spektaklu, zdarzenia; list prywatny i oficjalny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń

Kształcenie językowe:

rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone;
potrafi wymienić odmienne i nieodmienne części mowy;
rozpoznaje w tekście części mowy: rzeczownik, czasownik (strony czasownika), przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, zaimek, spójnik;
zna zasady odmiany i potrafi odmienić rzeczownik, czasownik, przymiotnik;
zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ó-u, ch- h, mała i wielka litera).

DOBRY

Kształcenie literackie:

czyta wszystkie lektury;
określa temat utworu, wyodrębnia fazy akcji w dziele literackim, analizuje świat przedstawiony, odróżnia fikcję literacką od prawdy historycznej, świat fantastyczny od realistycznego;
potrafi wskazać wartości uniwersalne omawianych dzieł, dokonywać uogólnień, wnioskować na podstawie przeczytanego tekstu;
umie wskazać cechy gatunkowe: fraszki, bajki, ballady, przypowieści, noweli, powieści historycznej, komedii;
zna i analizuje środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię (animizację, personifikację), dźwiękonaśladowictwo, powtórzenie, wyliczenie, apostrofę, alegorię,
zna pojęcia: akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, didaskalia, kontrast;
poprawnie redaguje formy wypowiedzi: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki; opowiadanie z dialogiem; charakterystykę (w tym porównawczą); sprawozdanie (recenzję) z lektury filmu, spektaklu, zdarzenia; list prywatny i oficjalny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń.

Kształcenie językowe:

potrafi wymienić odmienne i nieodmienne części mowy;
rozpoznaje w tekście części mowy: rzeczownik, czasownik (używa konstrukcji czynnej, biernej i zwrotnej), przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik, zaimek, wykrzyknik, partykuła;
zna zasady odmiany i potrafi odmienić rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek; rozróżnia temat i końcówkę;
zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ó-u, ch- h, mała i wielka litera, nie z różnymi częściami mowy, -by z czasownikami);
potrafi korzystać ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego.

BARDZO DOBRY

Kształcenie literackie:

- # zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur;
- # samodzielnie potrafi analizować świat przedstawiony dzieła literackiego ze wskazywaniem faz akcji, odróżnianiem fikcji literackiej od prawdy historycznej, świata fantastycznego od realistycznego, uwzględnieniem cech rodzajowych i gatunkowych dzieła literackiego;
- # rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe,
- # rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, komedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- # wskazuje wartości uniwersalne omawianych dzieł, motywy wspólne dla kilku utworów, dokonuje uogólnień, porównań, wyciąga wnioski na podstawie przeczytanego tekstu, próbuje samodzielnie określać dosłowne i przenośne znaczenie utworów literackich;
- # analizuje język artystyczny tekstu, posługując się terminami: epitet, porównanie, przenośnia, personifikacja, onomatopeja, powtórzenie, wyliczenie, apostrofa, alegoria, akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, didaskalia, symbol, ironia, archaizm, frazeologizm;
- # bezbłędnie redaguje formy wypowiedzi: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki; opowiadanie z dialogiem; charakterystykę (w tym porównawczą); sprawozdanie (recenzję) z lektury filmu, spektaklu, zdarzenia; list prywatny i oficjalny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń,
- # w tworzeniu samodzielnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, stosuje związki frazeologiczne oraz środki artystycznego wyrazu.

Kształcenie językowe:

- # rozpoznaje w tekście wszystkie części mowy i zna zasady ich odmiany (także osobliwości w odmianie); rozróżnia temat i końcówkę, wskazuje oboczności;
- # zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ó-u, ch- h, mała i wielka litera, nie z różnymi częściami mowy) i interpunkcyjne;
- # korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego, frazeologicznego, poprawnej polszczyzny.

CELUJĄCY

Otrzymuje uczeń, który wykazuje szczególne zainteresowania przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, w 100 % - 98 % zna obowiązkowy materiał oraz bierze udział w konkursach i olimpiadach, odnosząc sukcesy.

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W KLASIE II

NIEDOSTATECZNY

Otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą (nie opanował podstawy programowej, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy) ponadto nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej (nie czyta lektur, nie pisze wypracowań, nie odrabia zadań domowych).

DOPUSZCZAJĄCY

Kształcenie literackie:

- # wykazuje się ogólną znajomością fragmentów lektur;

- # czyta ze zrozumieniem tekst literacki;
- # rozpoznaje utwór epicki, liryczny i dramatyczny;
- # próbuje połączyć tytuł omówionego utworu epickiego i dramatycznego z autorem;
- # potrafi wskazać elementy świata przedstawionego w utworze literackim;
- # podejmuje próby redagowania takich form wypowiedzi, jak: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki, opis sytuacji i przeżyć wewnętrznych; opowiadanie z dialogiem; charakterystyka (różne rodzaje); sprawozdanie; rozprawka; redaguje: list prywatny i oficjalny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/dziennika.

Kształcenie językowe:

- # rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone, zdanie złożone współrzędne i podrzędne;
  - # zna i określa części zdania pojedynczego;
  - # potrafi rozpoznać imiesłowy w wypowiedzeniu;
  - # odmienia rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki;
  - # zna budowę słowotwórczą prostych wyrazów;
  - # zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ch- h, ó- u, wielka i mała litera);
- ponadto uczeń podejmuje starania w celu uzyskania oceny pozytywnej.

DOSTATECZNY

Kształcenie literackie:

- # wykazuje się ogólną znajomością lektur;
- # czyta ze zrozumieniem tekst literacki, odpowiadając logicznie na większość pytań o jego treść;
- # rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe (szczególnie osobę mówiącą w utworze) i wskazuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim oraz odróżnia świat realistyczny od fantastycznego i fikcję literacką od prawdy historycznej;
- # umie połączyć tytuł omówionego utworu epickiego i dramatycznego z autorem;
- # zna podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, onomatopieję, powtórzenie, wyliczenie, pytanie retoryczne, wykrzyknienie;
- # zna pojęcia: akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim ;
- # umie wskazać cechy gatunkowe: przypowieści, noweli, powieści, komedii, trenu;
- # redaguje formy wypowiedzi: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki, opis sytuacji i przeżyć wewnętrznych; opowiadanie z dialogiem i elementami innych form wypowiedzi; charakterystykę (różne rodzaje); sprawozdanie; rozprawkę; list prywatny i oficjalny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/dziennika.

Kształcenie językowe:

rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone oraz zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie;

zna rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych i ich wykresy;

dokonuje rozbioru logicznego i gramatycznego zdania pojedynczego;

zna imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe i potrafi je wskazać w tekście;

zna i rozumie podstawowe pojęcia słotwórcze: wyraz podstawowy, pokrewny, formant, podstawa słotwórcza, próbuje dokonywać analizy słotwórczej wyrazu pochodnego;

zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ó-u, ch- h, mała i wielka litera, nie z różnymi częściami mowy) i interpunkcyjne.

DOBRY

Kształcenie literackie:

czyta wszystkie lektury;

określa temat utworu, wyodrębnia fazy akcji w dziele literackim, analizuje świat przedstawiony, odróżnia fikcję literacką od prawdy historycznej, świat fantastyczny od realistycznego;

potrafi wskazać wartości uniwersalne omawianych dzieł, dokonywać uogólnień, wnioskować na podstawie przeczytanego tekstu;

umie wskazać cechy gatunkowe: przypowieści, noweli, powieści, komedii, trenu, hymnu, pieśni, pamiętnika;

zna i analizuje środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię (animizację, personifikację), onomatopcję, powtórzenie, wyliczenie, apostrofę, alegorię, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, zdrobnienie, zgrubienie;

zna i posługuje się pojęciami: akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, związek frazeologiczny, teza, hipoteza, argument, fakt, opinia, archaizm;

omawia budowę wiersza, rozpoznaje układ rymów,

poprawnie redaguje formy wypowiedzi: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki, opis sytuacji i przeżyć wewnętrznych; opowiadanie z dialogiem i elementami innych form wypowiedzi; charakterystykę (różne rodzaje); sprawozdanie (różne rodzaje); rozprawkę; list prywatny i oficjalny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/dziennika.

Kształcenie językowe:

rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone oraz zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie;

nazywa rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych, wykonuje ich wykresy, stosuje zasady interpunkcyjne w zdaniu złożonym;

dokonuje rozbioru logicznego zdania pojedynczego;

rozpoznaje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe w tekście, potrafi je tworzyć, zna zasady odmiany, wskazuje imiesłowowy równoważnik zdania;

zna i rozumie podstawowe pojęcia słotwórcze: wyraz podstawowy, pokrewny, formant, podstawa słotwórcza, oboczności w podstawie słotwórczej, dokonuje

analizy słowotwórczej wyrazu pochodnego;

zna i stosuje zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ó-u, ch- h, mała i wielka litera, nie z różnymi częściami mowy) i interpunkcyjne;

potrafi korzystać ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego.

BARDZO DOBRY

Kształcenie literackie:

zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur;

samodzielnie potrafi analizować świat przedstawiony dzieła literackiego ze wskazywaniem faz akcji, odróżnianiem fikcji literackiej od prawdy historycznej, świata fantastycznego od realistycznego, uwzględnieniem cech rodzajowych dzieła literackiego;

wskazuje wartości uniwersalne omawianych dzieł, motywy wspólne dla kilku utworów, dokonuje uogólnień, porównań, wyciąga wnioski na podstawie przeczytanego tekstu, samodzielnie określa dosłowne i przerośne znaczenie utworów literackich;

umie wskazać cechy gatunkowe: przypowieści, noweli, powieści, komedii, trenu, tragedii, hymnu, pieśni, pamiętnika, dziennika;

analizuje treść i język artystyczny tekstu, posługując się terminami: epitet, porównanie, przerośnia, personifikacja, onomatopeja, powtórzenie, wyliczenie, apostrofa, alegoria, akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, antyteza, didaskalia, symbol, ironia, archaizm, frazeologizm, groteska, komentarz, opinia, fakt, autobiografia, stylizacja, parodia, karykatura, satyra;

omawia budowę wiersza, rozpoznaje układ i rodzaje rymów, zna i stosuje pojęcia: wiersz wolny, sylabiczny;

bezbłędnie redaguje formy wypowiedzi: opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki, opis sytuacji i przeżyć wewnętrznych; opowiadanie (urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie); charakterystykę (różne rodzaje); sprawozdanie (różne rodzaje); rozprawkę; list prywatny i oficjalny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/ dziennika,

w tworzeniu samodzielnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, stosuje związki frazeologiczne oraz środki artystycznego wyrazu.

Kształcenie językowe:

rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzi: zdania i równoważniki zdań; zdania pojedyncze i złożone oraz wykonuje ich wykresy i stosuje zasady interpunkcyjne w wypowiedzeniu złożonym i pojedynczym;

dokonuje rozbioru logicznego i gramatycznego zdania pojedynczego;

rozpoznaje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe w tekście, potrafi je tworzyć, odmienia imiesłowy przymiotnikowe, wskazuje i tworzy imiesłowowe równoważniki zdań, dokonuje przekształceń konstrukcji składniowych;

dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu pochodnego;

zna rodzaje i odmianę skrótowców;

zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne (pisownia rz- ż, ó-u, ch- h, mała i wielka litera, nie z różnymi częściami mowy) i interpunkcyjne;

korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego, frazeologicznego, poprawnej polszczyzny.

CELUJĄCY

Otrzymuje uczeń, który wykazuje szczególne zainteresowania przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, w 100 % - 98 % zna obowiązkowy materiał oraz bierze udział w konkursach i olimpiadach, odnosząc sukcesy, wykazuje się znajomością dodatkowych własnych lektur.

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W KLASIE III

NIEDOSTATECZNY

Otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą nie opanował podstawy programowej, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy) ponadto nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej (nie czyta lektur, nie pisze wypracowań, nie odrabia zadań domowych, wykazując lekceważący stosunek do przedmiotu).

DOPUSZCZAJĄCY

Kształcenie literackie:

wykazuje się ogólną znajomością fragmentów lektur;

czyta ze zrozumieniem tekst literacki, odpowiadając w logiczny sposób na pytania o jego treść;

rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe (szczególnie osobę mówiącą w utworze) i wskazuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim oraz odróżnia świat realistyczny od fantastycznego i fikcję literacką od prawdy historycznej;

umie połączyć tytuł omówionego utworu epickiego i dramatycznego z autorem;

zna podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, onomatopeję, powtórzenie, wyliczenie, pytanie retoryczne, wykrzyknienie;

zna pojęcia: akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim;

podejmuje próby redagowania takich form wypowiedzi, jak: opis (wszystkie rodzaje); opowiadanie z dialogiem i elementami innych form wypowiedzi; charakterystykę (z elementami rozprawki); redaguje: sprawozdanie (różne rodzaje); rozprawkę; list otwarty, motywacyjny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/ dziennika; przemówienie; podanie; życiorys, CV; wywiad

Kształcenie językowe:

rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone, zdanie złożone współrzędne, podrzędne i wielokrotnie złożone;

próbuje dokonać analizy gramatycznej i logicznej wypowiedzeń;

dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery, sylaby;

zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne; ponadto uczeń podejmuje starania w celu uzyskania oceny pozytywnej.

DOSTATECZNY

Kształcenie literackie:

wykazuje się znajomością lektur;

czyta ze zrozumieniem tekst literacki, odpowiadając logicznie na większość pytań o jego treść;

- # rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe i gatunkowe, wskazuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim oraz odróżnia świat realistyczny od fantastycznego i fikcję literacką od prawdy historycznej;
- # umie połączyć tytuł omówionego utworu epickiego i dramatycznego z autorem;
- # próbuje wskazać cechy większości gatunków literackich;
- # zna podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, onomatopieję, powtórzenie, wyliczenie, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, apostrofę;
- # zna i posługuje się pojęciami: akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, związek frazeologiczny, teza, hipoteza, argument, fakt, opinia, archaizm, neologizm;
- # redaguje formy wypowiedzi: opis (wszystkie rodzaje); opowiadanie z dialogiem i elementami innych form wypowiedzi; charakterystykę z elementami rozprawki); sprawozdanie (różne rodzaje); rozprawkę; list otwarty, motywacyjny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/dziennika; przemówienie; podanie; życiorys, CV; wywiad; próbuje redagować reportaż.

Kształcenie językowe:

- # rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone oraz zdanie złożone współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie złożone;
- # nazywa rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych, wykonuje ich wykresy, stosuje zasady interpunkcyjne w zdaniu złożonym;
- # próbuje analizować wypowiedzenie wielokrotnie złożone;
- # dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie;
- # zna podstawowe zasady akcentowania w języku polskim;
- # zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne;
- # potrafi korzystać ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego.

DOBRY

Kształcenie literackie:

- # czyta wszystkie lektury;
- # samodzielnie potrafi analizować świat przedstawiony dzieła literackiego ze wskazywaniem faz akcji, odróżnianiem fikcji literackiej od prawdy historycznej, świata fantastycznego od realistycznego, uwzględnieniem cech rodzajowych i gatunkowych dzieła literackiego;
- # wskazuje wartości uniwersalne omawianych dzieł, motywy wspólne dla kilku utworów, dokonuje uogólnień, porównań, wyciąga wnioski na podstawie przeczytanego tekstu, samodzielnie próbuje określać dosłowne i przenośne znaczenie utworów literackich;
- # analizuje treść i język artystyczny tekstu, posługując się terminami: epitet, porównanie, przenośnia, personifikacja, onomatopėja, powtórzenie, wyliczenie, apostrofa, alegoria, akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, antyteza, didaskalia, symbol, ironia, neologizm, archaizm, frazeologizm, antonim, gwara, slogan, groteska, komentarz, opinia, fakt, autobiografia, stylizacja, parodia, karykatura, satyra;
- # wskazuje cechy gatunków literackich;

omawia budowę wiersza (stychiczną, stroficzną), rozpoznaje układ i rodzaje rymów, zna i stosuje pojęcia: wiersz wolny, sylabiczny;

poprawnie redaguje formy wypowiedzi: opis (wszystkie rodzaje); opowiadanie (urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie); charakterystykę z elementami rozprawki); sprawozdanie (różne rodzaje); rozprawkę; list otwarty, motywacyjny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/dziennika; przemówienie; podanie; życiorys CV; wywiad; reportaż,

w tworzeniu samodzielnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, stosuje związki frazeologiczne oraz środki artystycznego wyrazu.

Kształcenie językowe:

rozpoznaje, tworzy i przekształca różne typy wypowiedzi (zdanie pojedyncze, równoważnik zdania, imiesłowowy równoważnik zdania, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie, zdanie wielokrotnie złożone);

stosuje i przekształca mowę zależną i niezależną;

dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie, dostrzega procesy fonetyczne zachodzące w języku;

zna podstawowe zasady akcentowania w języku polskim;

zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne;

korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego, frazeologicznego, poprawnej polszczyzny.

BARDZO DOBRY

Kształcenie literackie:

zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur;

samodzielnie potrafi analizować świat przedstawiony dzieła literackiego ze wskazywaniem faz akcji, odróżnianiem fikcji literackiej od prawdy historycznej, świata fantastycznego od realistycznego, uwzględnieniem cech rodzajowych dzieła literackiego;

wskazuje wartości uniwersalne omawianych dzieł, motywy wspólne dla kilku utworów, dokonuje uogólnień, porównań, wyciąga wnioski na podstawie przeczytanego tekstu, samodzielnie określa dosłowne i przenośne znaczenie utworów literackich;

rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;

rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;

analizuje treść i język artystyczny tekstu, posługując się terminami: epitet, porównanie, przenośnia, personifikacja, onomatopeja, powtórzenie, wyliczenie, apostrofa, alegoria, akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, antyteza, didaskalia, symbol, ironia, neologizm, archaizm, frazeologizm, groteska, komentarz, opinia, fakt, autobiografia, stylizacja, parodia, karykatura, satyra, parafraza, dygresja, homonim, antonim, gwara, slogan, dialektyzm, peryfrazą;

omawia budowę wiersza (stychiczną, stroficzną), rozpoznaje układ i rodzaje rymów, zna i stosuje pojęcia: wiersz wolny, sylabiczny, średniówka;

bezbłędnie redaguje formy wypowiedzi: opis (wszystkie rodzaje); opowiadanie (urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie); charakterystykę (z elementami rozprawki); sprawozdanie (różne rodzaje); rozprawkę; list otwarty, motywacyjny; zaproszenie; ogłoszenie; dedykację; streszczenie; plan wydarzeń; kartkę z pamiętnika/ dziennika;

przemówienie; podanie; życiorys CV; wywiad; reportaż.

w tworzeniu samodzielnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, stosuje związki frazeologiczne oraz środki artystycznego wyrazu, dokonuje stylizacji i parafrazy tekstu.

Kształcenie językowe:

rozpoznaje, tworzy i przekształca różne typy wypowiedzi (zdanie pojedyncze, równoważnik zdania, imiesłowowy równoważnik zdania, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie, zdanie wielokrotnie złożone);

stosuje i przekształca mowę zależną i niezależną;

tworzy i odmienia nazwy miejscowe;

dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie, nazywa i analizuje procesy fonetyczne zachodzące w języku;

zna różnice między wymową a pisownią i potrafi je wykorzystać w praktyce;

zna i stosuje zasady akcentowania w języku polskim ;

zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne;

korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego, frazeologicznego, poprawnej polszczyzny.

CELUJĄCY

Otrzymuje uczeń, który wykazuje szczególne zainteresowania przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, w 100 % - 98 % zna obowiązkowy materiał oraz bierze udział w konkursach i olimpiadach, odnosząc sukcesy, wykazuje się znajomością dodatkowych własnych lektur.

Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia, wkład pracy i zaangażowanie.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Rok szkolny 2015/2016

KLASA 1G

Podczas zajęć z języka angielskiego oceniani podlegać będą:

1. Wypowiedzi ustne, np.: prezentacje, scenki sytuacyjne, itp..
2. Wypowiedzi pisemne, np.: krótkie wypracowania, listy, opisy, itp..
3. Sprawdziany, testy, kartkówki:
  - krótkie kartkówki (ok. 10 minut), niezapowiedziane z aktualnie przerabianego materiału (dotyczy 3 ostatnich lekcji),
  - testy i sprawdziany zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem trwają całą lekcję lub większą jej część i obejmują materiał z danego rozdziału,
4. Zadania domowe.
5. Prowadzenie zeszytu.
6. Obserwacja samodzielnej pracy uczniów w toku lekcji.
7. Aktywny udział ucznia w lekcji.
8. Uczeń ma możliwość poprawy ocen od 1 do 5 z przedmiotu tylko na dodatkowych zajęciach, które odbywać się będą dwa razy w miesiącu w ŚRODY na 8 godzinie lekcyjnej (14:20 – 15:05). Warunkiem uczestnictwa jest poinformowanie nauczyciela o zamiarze poprawy z minimum jednodniowym wyprzedzeniem oraz okazanie pisemnej zgody rodzica na udział w zajęciach w danym dniu. Zgoda powinna znajdować się w dzienniczku ucznia.

UWAGA!

Uczeń może być nieprzygotowany do zajęć dwa razy w ciągu semestru bez podawania przyczyny; trzecie nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną. O fakcie nieprzygotowania uczeń winien poinformować nauczyciela niezwłocznie po rozpoczęciu zajęć. Jeżeli podczas zajęć okaże się, że uczeń nie jest do nich przygotowany i nie zgłosił tego nauczycielowi, otrzyma ocenę niedostateczną. Nieprzygotowania nie będą uwzględniane w przypadku testów, prezentacji czy innych zadań zapowiadanych z tygodniowym wyprzedzeniem.

KRYTERIA OCENIANIA

OCENA CELUJĄCA:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podane na ocenę bardzo dobrą oraz:

- osiąga sukcesy w konkursach,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- z większości sprawdzianów, testów oraz kartkówek otrzymuje powyżej 98% punktów,

- samodzielnie czyta lekturki w języku angielskim (na odpowiednio dobranym poziomie), potrafi je streścić, opowiedzieć, rozumie sens przeczytanej lektury,
- odpowiedzi ustne zawierają pełen zasób wiedzy zdobytej na lekcjach, odpowiedź ucznia nie wymaga pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- opanował dużą większość materiału przewidzianego w programie dla danej klasy,
- odpowiedzi ustne zawierają pełen zasób wiedzy zdobytej na lekcjach,
- Odpowiedź ucznia raczej nie wymaga pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 90% punktów.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- opanował większość materiału przewidzianego w programie dla danej klasy,
- starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 75% punktów,
- odpowiedzi ustne zawierają pełen zasób wiedzy zdobytej na lekcjach ale czasami wymagają pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- odpowiedzi pisemne zawierają podstawowe wiadomości.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w procesie lekcyjnym w stopniu zadowalającym,
- w miarę starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- opanował ponad połowę materiału przewidzianego w programie dla danej klasy,
- z prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 50% punktów,
- odpowiedzi ustne ucznia wymagają pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- odpowiedzi ustne oraz pisemne nie zawsze zawierają podstawowe wiadomości.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- nie wykazuje na lekcjach aktywności,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy ale niezbyt starannie i są w nim pewne braki,
- opanował nieco mniej niż połowę materiału przewidzianego w programie dla danej klasy, ma duże braki w wiadomościach, ale nie uniemożliwiają one opanowania wiedzy i umiejętności w trakcie dalszej nauki,
- w zeszycie ćwiczeń wykonał powyżej 40% obowiązkowych zadań,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 40% punktów,
- odpowiedzi ustne ucznia wymagają pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych i zawierają minimum wiadomości,
- odpowiedzi pisemne są krótkie, zawierają minimum wiadomości.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie bierze udziału w lekcji,
- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w programie dla danej klasy na ocenę dopuszczającą, a luki w wiadomościach uniemożliwiają dalszą naukę,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy ale jest w nim wiele braków,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał poniżej 39% punktów,
- nie potrafi udzielić odpowiedzi ustnej mimo pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- odpowiedzi pisemne nie zawierają nawet minimum wiadomości,
- nie wyraża chęci uzupełnienia wiadomości pomimo możliwości stwarzanych przez nauczyciela,

Podczas zajęć z języka angielskiego ocenianiu podlegać będą:

1. Wypowiedzi ustne, np.: prezentacje, scenki sytuacyjne, itp..
2. Wypowiedzi pisemne, np.: krótkie wypracowania, listy, opisy, itp..
3. Sprawdziany, testy, kartkówki:
  - krótkie kartkówki (ok. 10 minut), niezapowiedziane z aktualnie przerabianego materiału (dotyczy 3 ostatnich lekcji),
  - testy i sprawdziany zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem trwają całą lekcję lub większą jej część i obejmują materiał z danego rozdziału,
4. Zadania domowe.
5. Prowadzenie zeszytu.
6. Obserwacja samodzielnej pracy uczniów w toku lekcji.
7. Aktywny udział ucznia w lekcji.
8. Uczeń ma możliwość poprawy ocen od 1 do 5 z przedmiotu tylko na dodatkowych zajęciach, które odbywać się będą dwa razy w miesiącu w ŚRODY na 8 godzinie lekcyjnej (14:20 – 15:05). Warunkiem uczestnictwa jest poinformowanie nauczyciela o zamiarze poprawy z minimum jednodniowym wyprzedzeniem oraz okazanie pisemnej zgody rodzica na udział w zajęciach w danym dniu. Zgoda powinna znajdować się w dzienniczku ucznia.

UWAGA!

Uczeń może być nieprzygotowany do zajęć dwa razy w ciągu semestru bez podawania przyczyny; trzecie nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną. O fakcie nieprzygotowania uczeń winien poinformować nauczyciela niezwłocznie po rozpoczęciu zajęć. Jeżeli podczas zajęć okaże się, że uczeń nie jest do nich przygotowany i nie zgłosił tego nauczycielowi, otrzyma ocenę niedostateczną.

Nieprzygotowania nie będą uwzględniane w przypadku testów, prezentacji czy innych zadań zapowiadanych z tygodniowym wyprzedzeniem.

KRYTERIA OCENIANIA

OCENA CELUJĄCA:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podane na ocenę bardzo dobrą oraz:

- osiąga sukcesy w konkursach,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- z większości sprawdzianów, testów oraz kartkówek otrzymuje powyżej 98% punktów,
- samodzielnie czyta lekturki w języku angielskim (na odpowiednio dobranym poziomie), potrafi je streścić, opowiedzieć, rozumie sens przeczytanej lektury,
- odpowiedzi ustne zawierają pełen zasób wiedzy zdobytej na lekcjach, odpowiedź ucznia nie wymaga pomocy nauczyciela w formie pytań

pomocniczych.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- opanował dużą większość materiału przewidzianego w programie dla danej klasy,
- odpowiedzi ustne zawierają pełen zasób wiedzy zdobytej na lekcjach,
- Odpowiedz ucznia raczej nie wymaga pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 90% punktów.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- opanował większość materiału przewidzianego w programie dla danej klasy,
- starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 75% punktów,
- odpowiedzi ustne zawierają pełen zasób zdobytej wiedzy na lekcjach ale czasami wymagają pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- odpowiedzi pisemne zawierają podstawowe wiadomości.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w procesie lekcyjnym w stopniu zadowalającym,
- w miarę starannie i systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- opanował ponad połowę materiału przewidzianego w programie dla danej klasy,
- z prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 50% punktów,
- odpowiedzi ustne ucznia wymagają pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- odpowiedzi ustne oraz pisemne nie zawsze zawierają podstawowe wiadomości.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- nie wykazuje na lekcjach aktywności,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy ale niezbyt starannie i są w nim pewne braki,
- opanował nieco mniej niż połowę materiału przewidzianego w programie dla danej klasy, ma duże braki w wiadomościach, ale nie uniemożliwiają one

- opanowania wiedzy i umiejętności w trakcie dalszej nauki,
- w zeszycie ćwiczeń wykonał powyżej 40% obowiązkowych zadań,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał powyżej 40% punktów,
- odpowiedzi ustne ucznia wymagają pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych i zawierają minimum wiadomości,
- odpowiedzi pisemne są krótkie, zawierają minimum wiadomości.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie bierze udziału w lekcji,
- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w programie dla danej klasy na ocenę dopuszczającą, a luki w wiadomościach uniemożliwiają dalszą naukę,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy ale jest w nim wiele braków,
- z większości prac pisemnych takich jak testy, sprawdziany oraz kartkówki uzyskał poniżej 39% punktów,
- nie potrafi udzielić odpowiedzi ustnej mimo pomocy nauczyciela w formie pytań pomocniczych,
- odpowiedzi pisemne nie zawierają nawet minimum wiadomości,
- nie wyraża chęci uzupełnienia wiadomości pomimo możliwości stwarzanych przez nauczyciela,

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MATEMATYKI

w kl. I-III Gimnazjum w Zespole Szkół w Pawłowicach 2015/2016

Przedmiotowy Systemu Oceniania jest zgodny z:

1. Rozporządzeniem MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych,
2. Statutem Szkoły,
3. Podstawą programową dla II i III etapu edukacyjnego.

Nauczanie matematyki w naszej szkole odbywa się według programu Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego „Matematyka z plusem”.

I. Narzędzia, czas pomiaru i obserwacji osiągnięć uczniów.

Oceny cząstkowe (bieżące) uczeń może otrzymać z:

- a) wypowiedzi ustnych,
- b) przygotowania do lekcji (opanowanie materiału z ostatniej lekcji, odrabianie prac domowych – różnicowanie prac domowych, przynoszenie potrzebnych przyborów, prowadzenie zeszytu),
- c) aktywności na lekcji,
- d) prac klasowych przeprowadzanych po zakończeniu każdego działu. Prace klasowe: obejmują materiał uprzednio powtórzony i utrwalony z opracowanego działu lub jego części, zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem.
- e) sprawdzianów przeprowadzanych po zrealizowaniu części dłuższego działu (w tym testy wielokrotnego wyboru i testy osiągnięć szkolnych), w których oceniana jest wiedza z danego zakresu, zrozumienie zagadnień, umiejętność logicznego myślenia, umiejętność rozwiązywania zadań o różnym poziomie wymagań, poprawność języka matematycznego, porządek i estetyka zapisów, obejmują materiał z aktualnie przerabianego materiału, zapowiedziane przynajmniej na 3 dni wcześniej.
- f) kartkówek, w których oceniana jest zawartość merytoryczna sprawdzanego zagadnienia. Obejmują zakresem zagadnienia z ostatnich 3 lekcji lub sprawdzenie ostatniej pracy domowej, trwają do 20 minut, nie muszą być zapowiedziane przez nauczyciela.
- g) sprawdzianów semestralnych i całorocznych, w których oceniana jest zawartość merytoryczna konieczna do opanowania partii materiału w danym semestrze (roku), obejmują podstawowe partie materiału opracowane w ciągu całego semestru lub roku. Czas trwania: do dwóch godzin lekcyjnych. Są zapowiedziane na dwa tygodnie wcześniej.
- h) prac domowych, - ocena uzależniona jest od poprawności merytorycznej, zgodności z tematem pracy, struktury i zakresu prezentowanej treści, samodzielności jej wykonania przez ucznia.
- i) osiągnięć w konkursach,
- j) umiejętności wykorzystania w matematyce kalkulatora i komputera,
- k) pracy dodatkowej – ocena uzależniona jest od: stopnia trudności, przygotowania merytorycznego i umiejętności prezentowania zadania, oryginalności i

estetyki wykonanej pracy, wykorzystania różnych źródeł informacji itp.

Uczeń może zdecydować czy ocena proponowana przez nauczyciela będzie odnotowana w dzienniku lekcyjnym.

Za najbardziej obiektywny sposób oceniania uważa się punktowane prace klasowe, sprawdziany.

W każdym sprawdzianie (pracy klasowej), obok zadań standardowych, będą zadania, których rozwiązanie wymaga minimum wiedzy i umiejętności ze sprawdzanej partii materiału, jak również zadanie nietypowe, wymagające szczególnych uzdolnień.

Liczba i częstotliwość pomiarów jest zależna od realizowanego programu nauczania oraz liczby godzin w danej klasie i jest modyfikowana co semestr.

II. Obszary aktywności uczniów podlegające ocenie:

- rozumienie pojęć matematycznych i znajomość ich definicji,
- znajomość i stosowanie poznanych twierdzeń,
- prowadzenie rozumowań,
- rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem poznanych metod,
- posługiwanie się symboliką i językiem matematyki adekwatnym do danego etapu kształcenia,
- analizowanie tekstów w stylu matematycznym,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w rozwiązywaniu problemów pozamatematycznych,
- prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach,
- aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.

III. Ogólne kryteria ocen z matematyki

Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia. Uczeń spełniający wymagania na daną ocenę powinien również posiadać wiadomości i umiejętności wymagane na oceny niższe.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania matematyki w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwijaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje dodatkowe zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy, wykazuje się samodzielną i systematyczną pracą, pogłębia (poszerza) swoje wiadomości wykorzystując encyklopedie, słowniki, ciekawe książki matematyczne, Internet i inne źródła informacji. osiąga sukcesy w konkursach matematycznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności, określony programem nauczania matematyki w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach, rozwiązuje trudniejsze krzyżówki, ciekawostki matematyczne, posługuje się poprawnym językiem matematycznym, wyróżnia się bardzo dużą aktywnością na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie mniej typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania problemowe przydatne w danym i wyższym etapie kształcenia pośrednio użyteczne w pozaszkolnych działaniach ucznia, na lekcjach jest aktywny, wypowiada wnioski wynikające z omawianych zagadnień.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności określone podstawą programową nauczania matematyki w danej klasie z pozio-

mu podstawowego, rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania (działania) teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności, na lekcjach jest aktywny, samodzielnie wykonuje zadania z poziomu podstawowego.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, ale braki te nie uniemożliwiają uzyskanie przez ucznia podstawowej wiedzy matematycznej potrzebnej w dalszej jego nauce, rozwiązuje z dużą pomocą nauczyciela zadania praktyczne typowe, zadania z życia codziennego o niewielkim stopniu trudności obejmujące wiedzę i umiejętności najbardziej niezbędne, potrafi odtworzyć treść podstawowych twierdzeń i definicji, rozumie regułę wykonywania działań i algorytmy działań pisemnych.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował najprostszych wiadomości i umiejętności, zagadnień z koniecznego poziomu wymagań określonych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy matematycznej niezbędnej w klasach programowo wyższych, nawet z bardzo dużą pomocą nauczyciela nie potrafi rozwiązać (wykonać) zadań z życia codziennego (obliczeń) o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności.

Wymagania na poszczególne oceny dla uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi ustala się indywidualnie w zależności od dysfunkcji ucznia oraz wskazówek i zaleceń przekazanych przez poradnię. Kryteria oceniania nauczyciel dostosowuje do potrzeb i możliwości uczniów z trudnościami w uczeniu się.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII W KLASACH I - III GIMNAZJUM W PAWŁOWICACH

rok szkolny 2015/2016

Zgodny jest z następującymi dokumentami:

- *Rozporządzeniem MEN w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.*
- *Podstawą programową kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego.*
- *Programem nauczania ogólnego historii w klasach I - III gimnazjum Śladami przeszłości - T. Kowalewskiej i T. Maćkowskiego.*

I. CELE OCENIANIA:

1. Zbieranie rzetelnej i obiektywnej informacji o osiągnięciach ucznia oraz o postępach w zdobywaniu tych osiągnięć, poprzez zastosowanie przejrzystych kryteriów wymagań na poszczególne stopnie szkolne.
2. Dostarczenie uczniowi i jego rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce, posiadanych wiadomościach i umiejętnościach oraz wskazywanie braków. Określenie kierunków, w jakich uczeń powinien pracować dalej.
3. Wdrażanie ucznia do samooceny i rozwijanie poczucia odpowiedzialności za osobiste postępy.
4. Motywowanie ucznia do systematycznej pracy i osiągania coraz lepszych wyników.
5. Dostarczanie rodzicom ucznia bieżącej informacji o osiągnięciach ich dziecka.
6. Podkreślanie mocnych stron ucznia, wskazywanie problemów, jakie napotkał uczeń w procesie zdobywania wiedzy.
7. Skuteczna informacja zwrotna, o tym, co uczeń umie, co wie, nad czym powinien popracować, na ile skuteczne są stosowane przez nauczyciela formy i metody pracy dydaktyczno - wychowawczej.

II. WYMAGANIA PROGRAMOWE:

O wymaganiach programowych uczeń jest poinformowany na pierwszej lekcji historii. W trakcie realizacji programu nauczyciel odwołuje się i przypomina, jakie wymagania stosuje. Wymagania dostępne są w bibliotece szkolnej, u nauczyciela przedmiotu oraz w sali historycznej. O wymaganiach programowych informuje się rodziców na wywiadówkach.

III. KONTROLA I OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

- Uczeń może otrzymać uwagę, jeśli nie zgłosi nauczycielowi braku zeszytu lub podręcznika.

Kontroli i ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

1. Prace pisemne:

- Rozwiązywanie zadań, wykonywanie ćwiczeń,
- Praca pisemna z trzech ostatnich lekcji tzw. „kartkówka” – niezapowiadana lub zapowiadana, trwająca ok. 10 min,
- Sprawdzian - sprawdzenie osiągnięć z całego działu programu, trwając 45 min w formie testu. Uczeń, który z powodu nieobecności w szkole nie pisał pracy jest zobowiązany do jej napisania w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nienapisanie pracy w tym terminie skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Prace kontrolne oceniane są wg następującego kryterium:

0 - 39% punktów - ocena niedostateczna

40 - 50% punktów - ocena dopuszczająca

51 - 75% punktów - ocena dostateczna

76 - 90% punktów - ocena dobra

91 - 97 % punktów - ocena bardzo dobra

98 - 100 % punktów - ocena celująca.

2. Odpowiedzi ustne:

- Wypowiedź, sprawdzająca osiągnięcia z trzech ostatnich lekcji.
- Udział w dyskusji.
- Prezentacja pracy własnej i grupy.

3. Działania praktyczne:

- Praca nad pisemnym, graficznym, plastycznym rozwiązywaniem nowych zadań w domu - zadanie domowe.(Brak zadania domowego odnotowuje się w dokumentacji n-la przedmiotu w postaci tzw. „kropki”. Trzy braki zadania domowego skutkują oceną niedostateczną).
- Zadania domowe.
- Prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
- Współpraca w grupie.

- Posługiwanie się mapą, słownikiem, tekstem źródłowym, tablicami historycznymi.
- Bieżące przygotowanie do lekcji.

4. Przedmiotem oceny są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa - aktywność.

IV. TRYB POPRAWY OCEN:

1. Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania.
2. Nie ma możliwości poprawy ocen niedostatecznych z odpowiedzi ustnych oraz kartkówek.
3. Ocena z poprawy sprawdzianu jest również odnotowana w dzienniku elektronicznym.
4. Brak zadania domowego można poprawiać wyłącznie na następnej lekcji.

V. INFORMOWANIE O OCENACH:

1. Kryteria przyznawania ocen za osiągnięcia edukacyjne, wymagania edukacyjne wynikające z programu nauczania oraz metody sprawdzania tych osiągnięć są podawane do wiadomości uczniów i ich rodziców na początku roku szkolnego.
2. Dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) ocena jest jawna i umotywowana.
3. Zawiera również słowny lub pisemny komentarz nauczyciela z wyszczególnieniem dobrych elementów pracy ucznia, wskazaniem, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia oraz wskazówki, w jakim kierunku uczeń powinien poprawić pracę i jak pracować dalej.
4. Informacja o ocenach jest przekazywana rodzicom (prawnym opiekunom) w następujący sposób:
  - Notatka w zeszycie przedmiotowym.
  - Wpis do dziennika elektronicznego.
  - Wywiadówka, „Drzwi otwarte”.
  - Informacja o bieżących ocenach dokonywana przez wychowawcę klasy - zgodnie ze Statutem Szkoły.
  - Udostępnianie prac pisemnych do wglądu w szkole, w obecności nauczyciela.

VI. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE W KLASYFIKACJI PÓLROCZNEJ I ROCZNEJ:

Ocena celująca:

Uczeń:

- Wykazuje się wiedzą i umiejętnościami na stopień bardzo dobry, ale ponadto dysponuje wiedzą wykraczającą poza treści obowiązkowe. Osiąga sukcesy

w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

- Bierze czynny udział w życiu szkoły, wykazuje się aktywną i prospołeczną postawą, np. pomagając słabszym koleżankom i kolegom w nauce.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- Samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia, a także prezentuje wątki poboczne omówionych tematów - opanował więc pełen zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych w danej klasie.
- Logicznie kojarzy fakty.
- Formułuje własne opinie i wnioski oraz potrafi przekonująco uzasadnić swoje zdanie.
- Posługuje się bogatym i poprawnym językiem, słowa artykułuje w sposób wyraźny. Dbą o styl wystąpienia.
- Aktywnie współpracuje z grupą, zachęca inne osoby do aktywności oraz troszczy się o dobrą jakość efektów pracy całego zespołu.
- Wykazuje inicjatywę, nie będąc zachęcany przez nauczyciela.
- Bierze aktywny udział w życiu klasy.

Ocena dobra

Uczeń:

- Samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonuje zadania złożone.
- Potrafi kojarzyć fakty, formułować własne opinie i wnioski.
- Dbą o styl wystąpienia.
- Z zaangażowaniem pracuje w grupie i zachęca inne osoby do aktywności.
- Często sam zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- potrafi z pomocą nauczyciela wyjaśnić najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonać
- typowe zadania o średnim stopniu trudności. Potrafi kojarzyć niektóre fakty. Nie popełnia zbyt często
- błędów składniowych ani językowych. Aktywnie współpracuje z grupą, czasami sam zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- Potrafi z pomocą nauczyciela wyjaśnić niektóre z terminów i zagadnień omówionych na lekcjach oraz wykonać najprostsze zadania.
- Nie potrafi kojarzyć faktów.
- Posługuje się ubogim słownictwem.
- Popołnia liczne błędy językowe i składniowe.
- Nie unika współpracy z grupą, ale nie wykazuje się własną inicjatywą.
- Uaktywnia się tylko na wyraźne polecenie nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- Nie potrafi wyjaśnić najważniejszych terminów ani zagadnień omówionych na lekcjach,
- Nie jest w stanie wykonać najprostszych zadań, nawet z pomocą nauczyciela.
- Nie interesuje się tematyką zajęć oraz nie współpracuje z grupą oraz nauczycielem przedmiotu.

VII. KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI USTNEJ Z HISTORII:

OCENA CELUJĄCA

UCZEŃ:

- samodzielnie rozwiązuje problemy,
- umiejętnie posługuje się wiedzą i pojęciami wykraczającymi poza program danej klasy i zdobytymi samodzielnie,
- poprawnie rozumie kategoriami historycznymi (przyczyny - skutki),
- wykorzystuje różne źródła informacji, do których dociera samodzielnie,
- potrafi powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanymi na innych przedmiotach
- umie powiązać dzieje własnego regionu (wiedza na ten temat wykracza poza program); z dziejami Polski lub powszechnymi,
- podejmuje się samodzielnej, krytycznej oceny zjawisk,
- potrafi uzasadnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji,
- samodzielnie umieszcza fakty w czasie i przestrzeni,
- posługuje się poprawną polszczyzną.

OCENA BARDZO DOBRA

UCZEŃ:

- samodzielnie rozwiązuje problemy podstawowe oraz dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności,
- umiejętnie posługuje się wiedzą i pojęciami przewidzianymi programem danej klasy,
- samodzielnie dostrzega przyczyny i skutki wydarzeń historycznych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem danej klasy z historii oraz przedmiotów pokrewnych,
- wykorzystuje źródła informacji wskazane przez nauczyciela,
- posługuje się wiedzą z dziejów regionu w stopniu zadowalającym,
- podejmuje się (czasami niesamodzielnej oceny zjawisk),
- potrafi umieścić fakty w czasie i przestrzeni,
- posługuje się poprawną polszczyzną.

OCENA DOBRA

UCZEŃ:

- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania, a trudniejsze pod kierunkiem nauczyciela,
- rozwiązuje dodatkowe zadania przy pomocy nauczyciela,
- posługuje wiedzą i pojęciami w stopniu zadowalającym (wiadomości podstawowe uzupełnione o nieco trudniejszą wiedzę rozszerzającą),
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo - skutkowych (samodzielnie odróżnia przyczyny od skutków),
- posługuje się tylko źródłami informacji poznanymi na lekcjach,
- posługuje się wiedzą o najważniejszych wydarzeniach i postaciach regionu,
- przy pomocy nauczyciela potrafi umiejscowić fakty w czasie i przestrzeni.
- posługuje się poprawną polszczyzną.

OCENA DOSTATECZNA

UCZEŃ:

- potrafi rozwiązać podstawowe problemy przy pomocy nauczyciela,
- korzysta z podstawowych źródeł informacji pod kierunkiem nauczyciela,
- zna podstawowe fakty i pojęcia, które pozwalają mu na rozumienie najważniejszych zagadnień przewidzianych programem danej klasy,
- wykazuje się znajomością niektórych wydarzeń i postaci i dziejów regionu,
- potrafi umieścić fakty w czasie,
- popełnia błędy językowe i stylistyczne podczas odpowiedzi.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

UCZEŃ:

- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych wiadomości i umiejętności,
- zna podstawowe fakty, których znajomość jest niezbędna z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu w danej klasie i nieodzowna do dalszego kształcenia,
- popełnia błędy językowe i stylistyczne.

OCENA NIEDOSTATECZNA

UCZEŃ:

- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń.

VIII. ZADAWANIE I OCENA PRAC DOMOWYCH.

Celem zadawania i kontroli prac domowych z historii i społeczeństwa jest zainteresowanie ucznia przedmiotem, pobudzenie jego aktywności twórczej, kreatywności, podtrzymanie chęci i gotowość do nauki, kształtowanie nawyku świadomego organizowania i planowania własnego uczenia się.

1. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych.
2. Zadając pracę domową, nauczyciel określa wymagania formalne związane z jej wykonaniem - termin, sposób.
3. Uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonania pracy domowej.
4. Prace domowe mogą mieć charakter krótkich zdań związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji lub ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia nabytych na lekcji umiejętności i wiedzy.
5. Nauczyciel ma obowiązek wyznaczania odpowiedniego do trudności zadania czasu na jego realizację.
6. Nauczyciel sprawdza wykonanie wymienionych wyżej prac w określonym terminie.
7. Znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej.
8. Uczeń ma możliwość poprawienia oceny, po wykonaniu pracy, na następnej lekcji.
9. Ocenianie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów - zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy.

IX. STOSOWANIE I OCENIANIE SPRAWDZIANÓW (TESTÓW) NAUCZYCIELSKICH.

1. Po każdym bloku tematycznym lub po kilku blokach nauczyciel przeprowadza pracę kontrolną.
2. Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału na sprawdzian.
3. Nauczyciel sprawdza i ocenia prace pisemne uczniów w terminie nieprzekraczającym 14 dni od daty napisania prac przez uczniów.
4. Prace kontrolne oceniane są według zasad zapisanych w WSO (Statut szkoły).

X. WYMAGANIA EDUKACYJNE W STOSUNKU DO UCZNIA, U KTÓREGO STWIERDZONO SPECYFICZNE TRUDNOŚCI W UCZENIU SIĘ LUB DEFICYTY ROZWOJOWE:

1. Wobec uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym dysleksją, dysgrafią, dysortografią stosuje się zalecenia poradni zawarte w orzeczeniu.
2. Uczniowie z dysleksją, dysgrafią w czasie prac pisemnych otrzymują więcej czasu na jej wykonanie lub wykonują mniejszą ilość zadań w określonym czasie.
3. Prace pisemne uczniów z wymienionymi dysfunkcjami oceniane są tylko pod kątem merytorycznym.
4. Przy zaburzeniu lateralizacji uczeń nie odpowiada przy mapie.
5. Uczeń z dysfunkcjami może otrzymać dodatkową pomoc od nauczyciela w czasie prac pisemnych (zadania, polecenia są czytane głośno przez nauczyciela, który może udzielić dodatkowych objaśnień), jak i przy odpowiedziach ustnych.
6. Uczeń ma możliwość wykonania dodatkowych prac domowych w celu poprawienia oceny, po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WOS

W KLASACH II - III GIMNAZJUM

rok szkolny 2015/2016

Zgodny jest z następującymi dokumentami:

- *Rozporządzeniem MEN w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.*
- *Podstawą programową kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego.*
- *Programem nauczania ogólnego wiedzy o społeczeństwie „Dziś i jutro” autorstwa T. Kowalewskiej.*

OGÓLNE ZADANIA III ETAPU EDUKACYJNEGO:

- Kształtowanie postawy sprzyjającej dalszemu rozwojowi indywidualnemu oraz społecznemu.
- Przygotowanie do kierowania własnym życiem oraz uczestniczenia w lokalnym i krajowym życiu polityczno – gospodarczym.
- Wykształcenie jednostki świadomej swego potencjału, aktywnej, autonomicznej kreatywnej, funkcjonującej w szeroko rozumianej wspólnocie.

I. CELE OCENIANIA:

1. Zbieranie rzetelnej i obiektywnej informacji o osiągnięciach ucznia oraz o postępach w zdobywaniu tych osiągnięć, poprzez zastosowanie przejrzystych kryteriów wymagań na poszczególne stopnie szkolne.
2. Dostarczenie uczniowi i jego rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce, posiadanych wiadomościach i umiejętnościach oraz wskazywanie braków. Określenie kierunków, w jakich uczeń powinien pracować dalej.
3. Wdrażanie ucznia do samooceny i rozwijanie poczucia odpowiedzialności za osobiste postępy.
4. Motywowanie ucznia do systematycznej pracy i osiągania coraz lepszych wyników.
5. Dostarczanie rodzicom ucznia bieżącej informacji o osiągnięciach ich dziecka.
6. Podkreślanie mocnych stron ucznia, wskazywanie problemów, jakie napotkał uczeń w procesie zdobywania wiedzy.
7. Skuteczna informacja zwrotna, o tym, co uczeń umie, co wie, nad czym powinien popracować, na ile skuteczne są stosowane przez nauczyciela formy i metody pracy dydaktyczno - wychowawczej.

II. WYMAGANIA PROGRAMOWE:

- wymaganiach programowych uczeń jest poinformowany na pierwszej lekcji WOS-u.

- W trakcie realizacji programu nauczyciel odwołuje się i przypomina, jakie wymagania stosuje.
- Wymagania dostępne są w bibliotece szkolnej, u nauczyciela przedmiotu w sali nr 11.
- O wymaganiach programowych informuje się rodziców na wywiadówkach.

III. KONTROLA I OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

- Uczeń może otrzymać uwagę, jeśli nie zgłosi nauczycielowi braku zeszytu lub podręcznika.

Kontroli i ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

1. Prace pisemne:

- Rozwiązywanie zadań, wykonywanie ćwiczeń,
- Praca pisemna z trzech ostatnich lekcji tzw. „kartkówka” – niezapowiadana lub zapowiadana, trwająca ok. 10 min,
- Sprawdzian - sprawdzenie osiągnięć z całego działu programu, trwając 45 min w formie testu. Uczeń, który z powodu nieobecności w szkole nie pisał pracy jest zobowiązany do jej napisania w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nienapisanie pracy w tym terminie skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Prace kontrolne oceniane są wg następującego kryterium:

0 - 39% punktów - ocena niedostateczna

40 - 50% punktów - ocena dopuszczająca

51 - 75% punktów - ocena dostateczna

76 - 90% punktów - ocena dobra

91 - 97 % punktów - ocena bardzo dobra

98 - 100 % punktów - ocena celująca.

2. Odpowiedzi ustne:

- Wypowiedź, sprawdzająca osiągnięcia z trzech ostatnich lekcji.
- Udział w dyskusji.
- Publiczne wystąpienia w zespole klasowym.
- Prezentacja pracy własnej i grupy.

3. Działania praktyczne:

- Praca nad pisemnym, graficznym, plastycznym rozwiązywaniem nowych zadań w domu - zadanie domowe. (Brak zadania domowego odnotowuje się w dokumentacji n-la przedmiotu w postaci tzw. „kropki”. Trzy braki zadania domowego skutkują oceną niedostateczną, która wpisana jest do dziennika elektronicznego).
- Zadania domowe na ocenę.
- Prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
- Współpraca w grupie.
- Posługiwanie się mapą, słownikiem, tekstem źródłowym, tablicami historycznymi.
- Bieżące przygotowanie do lekcji.

4. Przedmiotem oceny są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa - aktywność.

IV. TRYB POPRAWY OCEN:

1. Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania.
2. Nie ma możliwości poprawy ocen niedostatecznych z odpowiedzi ustnych oraz kartkówek.
3. Ocena z poprawy sprawdzianu jest również odnotowana w dzienniku elektronicznym.
4. Brak zadania domowego można poprawiać wyłącznie na następnej lekcji.

V. INFORMOWANIE O OCENACH:

1. Kryteria przyznawania ocen za osiągnięcia edukacyjne, wymagania edukacyjne wynikające z programu nauczania oraz metody sprawdzania tych osiągnięć są podawane do wiadomości uczniów i ich rodziców na początku roku szkolnego.
2. Dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) ocena jest jawna i umotywowana.
3. Zawiera również słowny lub pisemny komentarz nauczyciela z wyszczególnieniem dobrych elementów pracy ucznia, wskazaniem, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia oraz wskazówki, w jakim kierunku uczeń powinien poprawić pracę i jak pracować dalej.
4. Informacja o ocenach jest przekazywana rodzicom (prawnym opiekunom) w następujący sposób:
  - Notatka w zeszycie przedmiotowym,
  - Wpis do dziennika elektronicznego.
  - Wywiadówka, „Drzwi otwarte”.

- Informacja o bieżących ocenach dokonywana przez wychowawcę klasy - zgodnie ze Statutem Szkoły.
- Udostępnianie prac pisemnych do wglądu w szkole, w obecności nauczyciela.

VI. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE W KLASYFIKACJI PÓLROCZNEJ I ROCZNEJ:

Ocena celująca:

Uczeń:

- Wykazuje się wiedzą i umiejętnościami na stopień bardzo dobry, ale ponadto dysponuje wiedzą wykraczającą poza materiał obowiązkowy.
- Osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.
- Bierze czynny udział w życiu szkoły, wykazuje się aktywną i prospołeczną postawą, np. pomaga słabszym uczniom w nauce.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- Samodzielnie wyjaśnia najważniejsze pojęcia i zagadnienia, a także wątki poboczne omówionych tematów lekcyjnych – opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych na III etapie edukacyjnym.
- Logicznie kojarzy fakty.
- Formułuje własne opinie i wnioski oraz potrafi przekonująco uzasadnić swoje zdanie. Posługuje się bogatym i poprawnym językiem, słowa artykułuje w sposób płynny
- i wyraźny.
- Troszczy się o styl wystąpienia.
- Aktywnie współpracuje z grupą, zachęca innych do aktywności i dba o dobrą jakość efektów pracy grupy.
- Wykazuje inicjatywę, nie będąc zachęcany przez nauczyciela.
- Bierze aktywny udział w życiu klasy.

Ocena dobra

Uczeń:

- Samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia, wykonując zadania złożone. Potrafi kojarzyć fakty, formułować własne opinie i wnioski.
- Dbą o styl wystąpienia.
- Aktywnie współpracuje z grupą
- i zachęca innych do aktywności.
- Często sam zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- Potrafi z pomocą nauczyciela wyjaśnić najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonać typowe zadania o średnim stopniu trudności.
- Umie kojarzyć niektóre zagadnienia.
- Nie popełnia zbyt często błędów składniowych i językowych.
- Aktywnie współpracuje z grupą, czasami sam zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- Potrafi przy pomocy nauczyciela wyjaśnić niektóre z terminów i zagadnień omówionych na lekcjach oraz wykonać najprostsze zadania.
- Nie potrafi kojarzyć zagadnień.
- Posługuje się ubogim słownictwem.
- Popełnia liczne błędy językowe i składniowe.
- Nie unika współpracy z grupą, ale i nie wykazuje w tym własnej inicjatywy.
- Uaktywnia się tylko na wyraźne polecenie nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- Uczeń nie potrafi wyjaśnić najważniejszych terminów i zagadnień omówionych na lekcjach.
- Nie jest w stanie wykonać najprostszyc zadań nawet z pomocą nauczyciela.
- Nie interesuje się tematyką zajęć oraz nie współpracuje z grupą.

VII. KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI USTNEJ Z WOS-u:

OCENA CELUJĄCA

UCZEŃ:

- samodzielnie rozwiązuje problemy,
- umiejętnie posługuje się wiedzą i pojęciami wykraczającymi poza program danej klasy i zdobytymi samodzielnie,
- wykorzystuje różne źródła informacji, do których dociera samodzielnie,
- potrafi powiązać problematykę omawianych zagadnień z wiedzą zdobytą z mediów,

- podejmuje się samodzielnej, krytycznej oceny zjawisk,
- potrafi uzasadnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji,
- posługuje się poprawną polszczyzną.

OCENA BARDZO DOBRA

UCZEŃ:

- samodzielnie rozwiązuje problemy podstawowe oraz dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności,
- umiejętnie posługuje się wiedzą i pojęciami przewidzianymi programem danej klasy,
- samodzielnie wykorzystuje wiedzę przewidzianą programem danej klasy z Wos-u oraz przedmiotów pokrewnych,
- wykorzystuje źródła informacji wskazane przez nauczyciela,
- podejmuje się (czasami niesamodzielnej oceny zjawisk),
- posługuje się poprawną polszczyzną.

OCENA DOBRA

UCZEŃ:

- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania, a trudniejsze pod kierunkiem nauczyciela,
- rozwiązuje dodatkowe zadania przy pomocy nauczyciela,
- posługuje wiedzą i pojęciami w stopniu zadowalającym (wiadomości podstawowe uzupełnione o nieco trudniejszą wiedzę rozszerzającą),
- posługuje się tylko źródłami informacji poznanymi na lekcjach,
- posługuje się wiedzą o najważniejszych wydarzeniach oraz postaciach z lokalnego i krajowego środowiska politycznego i gospodarczego,
- posługuje się poprawną polszczyzną.

OCENA DOSTATECZNA

UCZEŃ:

- potrafi rozwiązać podstawowe problemy przy pomocy nauczyciela,
- korzysta z podstawowych źródeł informacji pod kierunkiem nauczyciela,
- zna podstawowe fakty i pojęcia, które pozwalają mu na rozumienie najważniejszych zagadnień przewidzianych programem danej klasy,
- wykazuje się znajomością niektórych wydarzeń, a także znajomością postaci lokalnego i krajowego środowiska politycznego i gospodarczego,
- popełnia błędy językowe i stylistyczne podczas odpowiedzi.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

UCZEŃ:

- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych wiadomości i umiejętności,
- zna podstawowe fakty, których znajomość jest niezbędna z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu w danej klasie i nieodzowna do dalszego

- kształcenia,
- popełnia błędy językowe i stylistyczne.

OCENA NIEDOSTATECZNA

UCZEŃ:

- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń.

VIII. ZADAWANIE I OCENA PRAC DOMOWYCH.

Celem zadawania i kontroli prac domowych z WOS-u jest zainteresowanie ucznia przedmiotem, pobudzenie jego aktywności twórczej, kreatywności, podtrzymanie chęci i gotowość do nauki, kształtowanie nawyku świadomego organizowania i planowania własnego uczenia się.

1. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych.
2. Zadając pracę domową, nauczyciel określa wymagania formalne związane z jej wykonaniem - termin, sposób.
3. Uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonania pracy domowej.
4. Prace domowe mogą mieć charakter krótkich zdań związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji lub ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia nabytych na lekcji umiejętności i wiedzy.
5. Nauczyciel ma obowiązek wyznaczania odpowiedniego do trudności zadania czasu na jego realizację.
6. Nauczyciel sprawdza wykonanie wymienionych wyżej prac w określonym terminie.
7. Znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej.
8. Uczeń ma możliwość poprawienia oceny, po wykonaniu pracy, na następnej lekcji.
9. Ocenianie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów - zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy.

IX. STOSOWANIE I OCENIANIE SPRAWDZIANÓW (TESTÓW) NAUCZYCIELSKICH.

1. Po każdym bloku tematycznym lub po kilku blokach nauczyciel przeprowadza pracę kontrolną.
2. Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału na sprawdzian.
3. Nauczyciel sprawdza i ocenia prace pisemne uczniów w terminie nieprzekraczającym 14 dni od daty napisania prac przez uczniów.
4. Prace kontrolne oceniane są według zasad zapisanych w WSO (Statut szkoły).

X. WYMAGANIA EDUKACYJNE W STOSUNKU DO UCZNIĄ, U KTÓREGO STWIERDZONO SPECYFICZNE TRUDNOŚCI W UCZENIU SIĘ LUB DEFICYTY ROZWOJOWE:

1. Wobec uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym dysleksją, dysgrafią, dysortografią stosuje się zalecenia poradni zawarte w orzeczeniu.

2. Uczniowie z dysleksją, dysgrafią w czasie prac pisemnych otrzymują więcej czasu na jej wykonanie lub wykonują mniejszą ilość zadań w określonym czasie.
3. Prace pisemne uczniów z wymienionymi dysfunkcjami oceniane są tylko pod kątem merytorycznym.
4. Uczeń z dysfunkcjami może otrzymać dodatkową pomoc od nauczyciela w czasie prac pisemnych (zadania, polecenia są czytane głośno przez nauczyciela, który może udzielić dodatkowych objaśnień), jak i przy odpowiedziach ustnych.
5. Uczeń ma możliwość wykonania dodatkowych prac domowych w celu poprawienia oceny, po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

I. Pomiar i ocena postępów uczniów jest oparta na *Szczegółowych warunkach i sposobie oceniania wewnątrzszkolnego*.

II. W PSO z biologii obowiązują następujące kryteria ocen:

- **niedostateczny** – otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej (0% – 39%),
- **dopuszczający** – otrzymuje uczeń, który częściowo opanował najważniejsze treści zawarte w podstawie programowej (40% – 50%), co umożliwia jego dalsze kształcenie,
- **dostateczny** – otrzymuje uczeń, który opanował najważniejsze treści z podstawy programowej (50% – 75%),
- **dobry** – otrzymuje uczeń, który opanował większość wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania (76% – 90%), samodzielnie rozwiązuje typowe problemy,
- **bardzo dobry** – uczeń opanował całość wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania (91% – 97%), sam wykorzystuje zdobytą wiedzę, korzysta z różnych źródeł informacji, łączy wiedzę z różnych przedmiotów, potrafi stosować ją w różnych sytuacjach,
- **celujący** – uczeń opanował całą wiedzę i umiejętności określone w programie nauczania, formułuje własne wnioski, stosuje wiedzę w praktyce, (98% – 100%).

III. Sprawdzanie osiągnięć i postępów uczniów na zajęciach z biologii dokonywane jest poprzez kontrolę i ocenę następujących form pracy:

- sprawdziany
- testy,
- kartkówki,
- prace domowe,
- zadania i ćwiczenia wykonywane przez uczniów podczas lekcji,
- wypowiedzi ustne,
- prace w zespole.

IV. Zasady oceniania uczniów:

- prace kontrolne (prace klasowe, sprawdziany) obejmują partię materiału większą niż 3 ostatnie jednostki lekcyjne, zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem, poprzedzone powtórzeniem, a zakończone omówieniem i poprawą,
- kartkówki obejmują materiał nie szerszy niż 3 ostatnie jednostki lekcyjne, ich przewidywany czas nie powinien przekraczać 20 minut; mogą być stosowane zamiast ustnej formy odpowiedzi i nie muszą być zapowiedziane,
- w tygodniu mogą się odbyć nie więcej niż 3 prace klasowe lub testy, przy czym nie więcej niż jedna dziennie, zapowiedziane i wpisane do dziennika z tygodniowym wyprzedzeniem,
- w przypadku nieobecności ucznia w dniu pisania obowiązkowego sprawdzianu, musi on napisać go w ciągu tygodnia od dnia powrotu do szkoły, zgodnie z warunkami ustalonymi z nauczycielem przedmiotu,
- w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z pracy klasowej, uczeń może poprawić pracę w ciągu 2 tygodni, od dnia uzyskania informacji o ocenie, zgodnie z warunkami ustalonymi z nauczycielem przedmiotu,
- poprawę pracy klasowej uczeń może pisać tylko raz,
- ocena z poprawionej pracy jest ostateczna,
- termin zwrotu ocenianych prac kontrolnych nie może być dłuższy niż dwa tygodnie,

- uczeń ma prawo znać zakres materiału przewidzianego do kontroli i wymagania, jakim będzie musiał sprostać,
- rodzice są powiadamiani o osiągnięciach dziecka w czasie spotkań z wychowawcą i podczas konsultacji z nauczycielami przedmiotów,
- na prośbę ucznia lub jego rodziców nauczyciel uzasadnia ustnie ocenę w rozmowie bezpośredniej; prace pisemne z danego roku szkolnego nauczyciel przechowuje do końca sierpnia tego roku,
- uczeń oraz jego rodzice mają prawo wglądu w prace kontrolne oraz inną dokumentację dotyczącą oceniania ucznia w miejscu i na warunkach określonych przez nauczyciela,
- rodzice ucznia są powiadamiani przez wychowawcę o przewidywanych rocznych ocenach z zajęć edukacyjnych oraz zachowania w terminie do 2 tygodni przed posiedzeniem rady pedagogicznej klasyfikacyjnej w trakcie zebrania.

V. Klasyfikowanie uczniów:

- klasyfikowanie śródroczne polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania i ustaleniu ocen klasyfikacyjnych,
- klasyfikowanie uczniów w drugim półroczu roku szkolnego jest klasyfikowaniem rocznym i uwzględnia osiągnięcia ucznia z całego roku szkolnego,
- uczeń może być nieklasyfikowany z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania,
- uczeń, który nie został sklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności, może zdawać egzamin klasyfikacyjny. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych,
- uczeń, który nie został sklasyfikowany z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności na zajęciach, może zdawać na prośbę rodziców egzamin klasyfikacyjny, jeżeli Rada Pedagogiczna wyrazi na to zgodę,
- egzamin obejmuje zagadnienia edukacyjne przewidziane do realizacji w danym okresie, za który uczeń nie został sklasyfikowany; podstawę do określenia zakresu materiału stanowią przygotowane przez nauczyciela na dany rok i dla danej klasy wymagania edukacyjne,
- zagadnienia egzaminacyjne przygotowuje nauczyciel egzaminujący,
- uczeń, który nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, jeśli miało to miejsce w klasie III gimnazjum nie ukończy szkoły,
- ustalona przez nauczyciela (nie później niż 3 dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej) lub uzyskana w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna z zastrzeżeniem pkt 13 Statutu,
- uczeń lub jego rodzice mogą zgłosić pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych, roczna ocena z zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłaszane od dnia ustalenia tej oceny, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktyczno – wychowawczych,
- pisemne zastrzeżenie rodziców ucznia powinno zawierać uzasadnienie,
- uczeń, który w wyniku rocznej klasyfikacji otrzymał ocenę niedostateczną z jednych albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, może zdawać egzamin poprawkowy z tych zajęć,
- termin egzaminu poprawkowego wyznacza Dyrektor Szkoły do dnia zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Egzamin poprawkowy przeprowadza się w ostatnim tygodniu ferii letnich,
- zagadnienia egzaminacyjne (zestawy na wszystkie stopnie) przygotowuje nauczyciel egzaminujący,
- uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji i powtarza klasę,
- uwzględniając możliwości edukacyjne ucznia Rada Pedagogiczna może jeden raz w ciągu danego etapu edukacyjnego promować do klasy programowo wyż-

- szej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, pod warunkiem, że te obowiązkowe zajęcia edukacyjne są, zgodnie ze szkolnym planem nauczania, realizowane w klasie programowo wyższej,
- jeżeli w wyniku klasyfikacji śródrocznej stwierdzono, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia może uniemożliwić lub istotnie utrudnić kontynuowanie nauki lub promocję do klasy programowo wyższej, nauczyciel powinien stworzyć uczniowi szansę uzupełnienia braków,
  - nauczyciel poddaje analizie dokonania ucznia i na tej podstawie planuje dalsze działania dydaktyczne uwzględniające możliwości dziecka i ewentualne deficyty rozwojowe ucznia,
  - plan uzupełnienia braków zawiera diagnozę niepowodzeń szkolnych oraz wskazówki do dalszej pracy,
  - plan naprawczy może obejmować :
    - * zestaw ćwiczeń, jakie uczeń powinien wykonać, aby nabyć niezbędne umiejętności,
    - * szczegółowy zakres materiału poznawczego, jaki warunkuje dalszy proces kształcenia,
    - * wykaz prac, których nie wykonał w trakcie semestru, a które są istotne dla dalszej nauki,
    - * zobowiązanie do uczęszczania na organizowane przez szkołę zajęcia wyrównawcze,
  - sporządzony przez nauczyciela plan naprawczy jest elementem kontraktu podpisywanego przez dwie strony: ucznia i nauczyciela,
  - w kontrakcie określony zostaje termin wywiązywania się przez każdą ze stron z wzajemnych zobowiązań,
  - określony w kontrakcie termin nie może być późniejszy niż dwa tygodnie od planowanej klasyfikacji i powinien uwzględniać czasochłonność planowanych prac i możliwości ucznia,
  - we wskazanym w kontrakcie terminie nauczyciel ma obowiązek poinformować ucznia i jego rodziców o efektach pracy ucznia, a w przypadku nie wywiązania się z kontraktu o zagrożeniu ucznia oceną niedostateczną na koniec roku szkolnego.

VI. W PSO z biologii przyjęte jest, że w klasie I, II, III gimnazjum ocenę:

- **niedostateczny** otrzymuje uczeń, który: nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszej nauki biologii,
- **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który: nazywa, definiuje, wymienia najważniejsze wiadomości z zakresu materiału nauczania dla klasy I, II, III gimnazjum,
- **dostateczny** otrzymuje uczeń, który: wyjaśnia, rozróżnia, interpretuje podstawowe wiadomości i umiejętności, rozumie najważniejsze zagadnienia z zakresu materiału nauczania dla klasy I, II, III gimnazjum,
- **dobry** otrzymuje uczeń, który: porównuje, klasyfikuje, rysuje, charakteryzuje, określa, praktycznie posługuje się wiadomościami, według podanych schematów rozwiązuje samodzielnie podobne zadania z zakresu materiału nauczania dla klasy I, II, III gimnazjum,
- **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który: uzasadnia, analizuje, wykrywa, właściwie ocenia zjawiska, planuje działania, według podanych schematów rozwiązuje samodzielnie nowe problemy i zadania, podejmuje prace dodatkowe z zakresu materiału nauczania dla klasy I, II, III gimnazjum,
- **celujący** otrzymuje uczeń, który: samodzielnie rozwija zainteresowania z zakresu materiału nauczania dla klasy I, II, III gimnazjum oraz korzysta z różnych źródeł informacji i osiąga sukcesy w olimpiadach.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z CHEMII

ROK SZKOLNY 2015|2016

Stopień szkolny	Umiejętności ucznia	Wiadomości	Podstawy zachowania
Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętności ucznia • Pełni funkcje asystenta nauczyciela. • Z powodzeniem organizuje konkurs) dotyczące tematyki przyrodniczo-chemicznej dla uczniów klas młodszych • Przygotowuje zadania i ćwiczenia dla klasy sprawdzające stopień opanowania treści na kolejnych lekcjach chemii • Rozwiązuje ponadobowiązkowe stechiometryczne zadania * 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykracza poza treści omawiane na lekcjach • Posługuje się prawidłowym chemicznym językiem. • Dyskutuje używając poprawnych merytorycznie argumentów na tematy związane z chemią i ochroną środowiska. • Dzieli się swoją wiedzą z innymi • Korzysta z wielu dodatkowych źródeł informacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządza materiały pomocnicze do realizacji zagadnień na lekcjach, z własnej inicjatywy organizuje pomoc koleżeńską. • Samodzielnie prowadzi fragmenty lekcji chemii. • Uczestniczy w konkursach o tematyce matematyczno-przyrodniczej na terenie szkoły i poza nią • inicjuje akcje propagujące styl życia w zgodzie ze środowiskiem przyrodniczym
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • W sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli. • Argumentuje rzeczowo swoje zdanie. • Samodzielnie formułuje problemy, stawia hipotezy. • Znajduje drogi prowadzące do rozwiązania problemu • Tworzy uogólnienia. • Wnioskuje prawidłowo, samodzielnie, wykorzystuje zdobytą wiedzę w działaniach praktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozumie wszystkie pojęcia i zagadnienia wprowadzane na lekcjach. • Posiada dodatkowe informacje, świadczące o zainteresowaniu tematyką zajęć i korzysta z dodatkowych źródeł informacji. Posługuje się poprawnym językiem naukowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Czynnie uczestniczy w zajęciach. • Chętnie bierze udział w konkursach i akcjach związanych z tematyką matematyczno-przyrodniczą. • Ma wiele ciekawych pomysłów i dzieli się nimi z grupą.
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie argumentuje swoje odpowiedzi. • W sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli. • Opisuje sytuacje problemową i poszukuje dróg rozwiązań. • Wnioskuje w sposób prawidłowy • Stosuje zdobytą wiedzę w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozumie większość zagadnień i pojęć pojawiających się w podręczniku i na zajęciach. • Posiada dodatkową wiedzę na tematy, które go interesują w sposób szczególny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje samodzielnie powierzone mu zadania. • Współpracuje umiejętnie z grupą. • Czynnie uczestniczy w zajęciach • Wykonuje polecenia w sposób prawidłowy.

dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi <u>pod kierunkiem nauczyciela</u>: • uzasadnić odpowiedzi i rozwiązania zadań, • rozwiązać proste, typowe problemy, • wyciągnąć wnioski, • zastosować zdobytą wiedzę w typowych sytuacjach życia codziennego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zagadnienia omawiane na lekcji. • Orientuje się w najważniejszych problemach związanych z chemią. 	<ul style="list-style-type: none"> • Współpracuje z grupą przy realizacji zadań. • <u>korzysta z pomocy nauczyciela i kolegów</u>
dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Przy dużej pomocy nauczyciela potrafi</u>: • odtworzyć wnioski i argumenty podawane przez innych, • odwzorować zaprezentowane przez innych rozwiązania problemów i zadań, • zaprezentować po obserwacji niektóre z prezentowanych przez innych zastosowań praktycznych zdobywanej wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Przy pomocy nauczyciela potrafi</u>: • wyjaśnić znaczenie niektórych (ważniejszych) pojęć i zagadnień omawianych na lekcjach, • w minimalnym stopniu orientuje się w problematyce poruszanej na zajęciach, • sporadycznie wykazuje się pewnymi wiadomościami na tematy chemiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jest biernym uczestnikiem zajęć, ale nie przeszkadza w ich prowadzeniu.
Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Nawet przy dużej pomocy nauczyciela nie potrafi</u>: • odtworzyć podawanych przez innych rozwiązań, wiadomości, • odwzorować podanych zastosowań praktycznych wiedzy zdobywanej na lekcjach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nie zna podstawowych pojęć i zagadnień omawianych na zajęciach. • Nie orientuje się w problematyce z zakresu chemii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nie włącza się do realizacji zadań na lekcjach. • Nie współpracuje z grupą, a wręcz przeciwnie, swoim zachowaniem przeszkadza innym w realizowaniu zadań.

1. Formy ustne:

- odpowiedź z 3 ostatnich lekcji,

2. Formy pisemne :

- testy sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów.

- kartkówki - obejmują wiedzę z 3 ostatnich lekcji,

- doświadczenia na forum klasy

- referaty

Aktywność ucznia na lekcji jest punktowana plusami (+)

(+++)= ocena bdb

brak zadania lub ćwiczenia zaznacza się minusem (-)

(- - -) = ocena ndst

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII

W KLASACH I-III

Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Pawłowicach (wyciąg)

Każdy uczeń w poszczególnych klasach powinien posiadać następujący zestaw środków dydaktycznych do pracy indywidualnej:

- podręcznik
- zeszyt przedmiotowy
- atlas geograficzny
- przyrządy do wykonywania rysunków i pomiarów na mapie (ołówek, kolorowe kredki, cyrkiel, linijka, ekierka, kątomierz).

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych (zasady, narzędzia)

Sprawdzanie osiągnięć uczniów obejmuje następujące wskaźniki:

- sprawdzanie pisemne,
  - odpowiedzi ustne i pisemne,
  - prace domowe,
  - aktywności dodatkowe (projekty, plansze tematyczne, gazetki geograficzne, aktywność na lekcji),
  - obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie ,
  - kontrola zeszytów przedmiotowych,
  - próbne egzaminy w klasie III,
  - udział w konkursach geograficznych.
-
- Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie lub brak zadania domowego na początku lekcji (za wyjątkiem zapowiedzianych prac pisemnych i powtórzenia wiadomości) za co otrzymuje nieprzygotowanie (zapis w dzienniku **np.**). Trzy minusy to ocena niedostateczna.
  - Praca klasowa po każdym dziale nauczania – obowiązuje każdego ucznia. W razie nieobecności uczeń może zaliczyć sprawdzian w formie pisemnej lub ustnej w terminie ustalonym przez nauczyciela. Uczeń może podwyższyć ocenę zgłaszając chęć poprawy w dniu rozdania prac. Poprawa musi odbyć się do 2 tygodni od oddania pracy klasowej. Przy poprawie obie oceny są wstawiane do dziennika, a nauczyciel bierze pod uwagę ostatnią ocenę.
  - Uczeń nieobecny na pracy klasowej zalicza jej materiał w terminie ustalonym przez nauczyciela, ale nieprzekraczającym 2 tygodni od powrotu do szkoły.
  - Prace klasowe są przechowywane w szkole do końca roku szkolnego
  - Wszystkie notatki i prace domowe realizowane podczas nieobecności uczeń powinien uzupełnić w ciągu 1 tygodnia.
  - Nauczyciel podaje termin pracy klasowej z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
  - Nauczycielowi przysługuje czas 2 tygodni na sprawdzenie prac pisemnych i podanie oceny.
  - Kartkówki – trwające nie dłużej niż 15 – 20 min., sprawdzające wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji, mogą być niezapowiedziane i nie można ich poprawiać.
  - Praca domowa – praktyczna lub pisemna (oceniata przynajmniej raz w semestrze).
  - Rodzice i uczniowie mają prawo wglądu do prac.
  - Przewidziane są również prace domowe dla chętnych.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z FIZYKI

W KLASIE I

I Zasady ogólne:

1. Na **podstawowym** poziomie wymagań uczeń powinien wykonać zadania **obowiązkowe** (łatwe - na stopień dostateczny, i bardzo łatwe - na stopień dopuszczający); niektóre czynności ucznia mogą być **wspomagane** przez nauczyciela (np. wykonywanie doświadczeń, rozwiązywanie problemów, przy czym na stopień dostateczny uczeń wykonuje je pod kierunkiem nauczyciela, na stopień dopuszczający - przy pomocy nauczyciela lub innych uczniów).
2. Czynności wymagane na poziomach wymagań **wyższych** niż poziom podstawowy uczeń powinien wykonać **samodzielnie** (na stopień dobry - niekiedy może jeszcze korzystać z niewielkiego wsparcia nauczyciela).
3. W przypadku wymagań na stopnie **wyższe** niż dostateczny uczeń wykonuje zadania **dodatkowe** (na stopień dobry - umiarkowanie trudne, na stopień bardzo dobry - trudne).
4. Wymagania umożliwiające uzyskanie stopnia **celującego** obejmują wymagania na stopień bardzo dobry, a ponadto **wykraczające** poza obowiązujący program nauczania (uczeń jest twórczy, rozwiązuje zadania problemowe w sposób niekonwencjonalny, potrafi dokonać syntezy wiedzy i na tej podstawie sformułować hipotezy badawcze oraz zaproponować sposób ich weryfikacji, samodzielnie prowadzi badania o charakterze naukowym, z własnej inicjatywy pogłębia swoją wiedzę, korzystając z różnych źródeł, poszukuje zastosowań wiedzy w praktyce, dzieli się swoją wiedzą z innymi uczniami, osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych).

Wymagania ogólne - uczeń:

- wykorzystuje wielkości fizyczne do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych,
- przeprowadza doświadczenia i wyciąga wnioski z otrzymanych wyników,
- wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą poznanych praw i zależności fizycznych,
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych).

Ponadto uczeń:

- wykorzystuje narzędzia matematyki oraz formułuje sądy oparte na rozumowaniu matematycznym,
- wykorzystuje wiedzę o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody,
- wyszukuje, selekcjonuje i krytycznie analizuje informacje,
- potrafi pracować w zespole.

Szczegółowe wymagania na poszczególne stopnie (oceny)

1 Oddziaływania

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia pojęcia: ciało fizyczne i substancja oraz podaje odpowiednie przykłady • odróżnia pojęcia wielkość fizyczna i jednostka danej wielkości • dokonuje prostego pomiaru (np. długości ołówka, czasu) • zapisuje wynik pomiaru w tabeli z uwzględnieniem jednostki • wybiera właściwe przyrządy pomiarowe (np. do pomiaru długości, czasu, siły) • dokonuje celowej obserwacji zjawisk i procesów fizycznych • wyodrębnia zjawisko fizyczne z kontekstu • wymienia i odróżnia rodzaje oddziaływań (mechaniczne, grawitacyjne, elektrostatyczne, magnetyczne) • podaje przykłady oddziaływań zachodzących w życiu codziennym • podaje przykłady skutków oddziaływań w życiu codziennym • obserwuje i porównuje skutki różnego rodzaju oddziaływań • podaje przykłady sił i rozpoznaje je w różnych sytuacjach praktycznych • dokonuje pomiaru wartości siły za pomocą siłomierza • odróżnia i porównuje cechy sił, stosuje jednostkę siły w Układzie SI (1 N) do zapisu wartości siły • odróżnia siłę wypadkową i siłę równoważącą • określa cechy siły wypadkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje fizykę jako naukę przyrodniczą • podaje przykłady powiązań fizyki z życiem codziennym • wymienia podstawowe metody badawcze stosowane w naukach przyrodniczych • posługuje się symbolami długości, masy, czasu, siły i ich jednostkami w Układzie SI • przelicza wielokrotności i podwielokrotności (przedrostki: mikro-, mili-, centy-); przelicza jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina) • szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru, np. długości, siły • wykonuje schematyczny rysunek obrazujący pomiar, np. długości, siły • wyjaśnia, w jakim celu powtarza się pomiar kilka razy, a następnie z uzyskanych wyników oblicza średnią • oblicza wartość średnią kilku wyników pomiaru (np. długości, czasu, siły) • opisuje przebieg i wynik doświadczenia, posługując się językiem fizyki, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący wykorzystany układ doświadczalny w badaniu np. oddziaływań ciał, zależności wskazania siłomierza od liczby odważników • odróżnia zjawisko fizyczne od procesu fizycznego oraz podaje odpo- 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to są wielkości fizyczne i podaje ich przykłady inne niż omawiane na lekcji • planuje doświadczenie lub pomiar • projektuje tabelę do zapisania wyników pomiaru • wyjaśnia, co to jest niepewność pomiarowa oraz cyfry znaczące • uzasadnia, dlaczego wynik średni zaokrągla się do najmniejszej działki przyrządu pomiarowego • zapisuje wynik pomiaru jako przybliżony (z dokładnością do 2-3 liczb znaczących) • wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku pomiaru lub doświadczenia • określa czynniki powodujące degradację środowiska przyrodniczego i wymienia sposoby zapobiegania tej degradacji • selekcjonuje informacje uzyskane z różnych źródeł, np. na lekcji, z podręcznika, z literatury popularnonaukowej, Internetu • opisuje różne rodzaje oddziaływań • wyjaśnia, na czym polega wzajemność oddziaływań • wykazuje doświadczalnie (demonstruje) wzajemność oddziaływań • wskazuje i nazywa źródło siły działającej na dane ciało • posługuje się pojęciem siły do porównania i opisu oddziaływań ciał • planuje doświadczenie związane z 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje metodologię nauk przyrodniczych, wyjaśnia różnice między obserwacją a doświadczeniem (eksperymentem) • podaje przykłady laboratoriów i narzędzi współczesnych fizyków • szacuje niepewność pomiarową dokonanego pomiaru, np. długości, siły • krytycznie ocenia wyniki pomiarów • przewiduje skutki różnego rodzaju oddziaływań • podaje przykłady rodzajów i skutków oddziaływań (bezpośrednich i na odległość) inne niż poznane na lekcji • wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku pomiaru siły grawitacji działającej na zawieszony na sprężynie obciążnik • szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru, np. długości, siły grawitacji działającej na zawieszony na sprężynie obciążnik • sporządza wykres zależności wartości siły grawitacji działającej na zawieszony na sprężynie obciążnik od ich liczby na podstawie wyników pomiarów zapisanych w tabeli (oznacza wielkości i skale na osiach) • podaje przykład proporcjonalności prostej innej niż zależność badana na lekcji

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>dwóch sił działających wzdłuż tej samej prostej i siły równoważącej inną siłę</p>	<p>wiednie przykłady</p> <ul style="list-style-type: none"> • bada doświadczalnie wzajemność i skutki różnego rodzaju oddziaływań • wykazuje na przykładach, że oddziaływania są wzajemne • wymienia i rozróżnia skutki oddziaływań (statyczne i dynamiczne) • odróżnia oddziaływania bezpośrednie i na odległość • posługuje się pojęciem siły do określania wielkości oddziaływań (jako ich miarą) • przedstawia siłę graficznie (rysuje wektor siły) • odróżnia wielkości skalarne (liczbowe) od wektorowych i podaje odpowiednie przykłady • zapisuje dane i wyniki pomiarów w formie tabeli • analizuje wyniki, formułuje wniosek z dokonanych obserwacji i pomiarów • opisuje zależność wskazania siłomierza od liczby zaczepionych obciążników • wyznacza (doświadczalnie) siłę wypadkową i siłę równoważącą za pomocą siłomierza • podaje przykłady sił wypadkowych i równoważących się z życia codziennego • znajduje graficznie wypadkową dwóch sił działających wzdłuż tej samej prostej oraz siłę równoważącą inną siłę • w danym układzie współrzędnych 	<p>badaniami cech sił i wybiera właściwe narzędzia pomiaru</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na przykładach, że skutek działania siły zależy od jej wartości, kierunku i zwrotu • porównuje siły na podstawie ich wektorów • wyjaśnia, czym różnią się wielkości skalarne (liczbowe) od wektorowych • planuje doświadczenie związane z badaniami zależności wartości siły grawitacji działającej na zawieszony na sprężynie obciążnik od liczby tych obciążników • dobiera przyrządy i buduje zestaw doświadczalny • posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • rozpoznaje proporcjonalność prostą na podstawie wykresu zależności wartości siły grawitacji działającej na zawieszony na sprężynie obciążnik od ich liczby lub wyników pomiarów (danych) zapisanych w tabeli oraz posługuje się proporcjonalnością prostą 	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<p>(opisane i wyskalowane osie) rysuje wykres zależności wartości siły grawitacji działającej na zawieszony na sprężynie obciążnik od ich liczby na podstawie wyników pomiarów zapisanych w tabeli</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuacje, w których na ciało działają siły równoważące się, i przedstawia je graficznie 		

Właściwości i budowa materii

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia trzy stany skupienia substancji (w szczególności wody) • podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów • podaje przykłady zjawiska dyfuzji w przyrodzie i w życiu codziennym • przeprowadza doświadczenia związane z badaniem oddziaływań międzycząsteczkowych oraz opisuje wyniki obserwacji i wyciąga wnioski • odróżnia siły spójności i siły przylegania oraz podaje odpowiednie przykłady ich występowania i wykorzystywania • na podstawie widocznego menisku danej cieczy w cienkiej rurce określa, czy większe są siły przylegania, czy siły spójności • bada doświadczalnie i wyodrębnia z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady zjawisk świadczące o cząsteczkowej budowie materii • demonstruje doświadczalnie i opisuje zjawiska rozpuszczania i dyfuzji • wyjaśnia, na czym polega dyfuzja i od czego zależy jej szybkość • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą oddziaływań międzycząsteczkowych (sił spójności i przylegania) • wykorzystuje pojęcia sił spójności i przylegania do opisu menisków • opisuje zjawisko napięcia powierzchniowego na wybranym przykładzie • wymienia sposoby zmniejszania napięcia powierzchniowego wody i wskazuje ich wykorzystanie w co- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe założenia teorii kinetyczno-cząsteczkowej budowy materii i wykorzystuje je do wyjaśnienia zjawiska dyfuzji • opisuje zjawisko dyfuzji w ciałach stałych • wyjaśnia na przykładach, czym różnią się siły spójności od sił przylegania oraz kiedy tworzy się menisk wklęsły, a kiedy menisk wypukły • opisuje znaczenie występowania napięcia powierzchniowego wody w przyrodzie na wybranym przykładzie • projektuje doświadczenia wykazujące właściwości ciał stałych, cieczy i gazów • wyjaśnia na przykładach, kiedy ciało wykazuje własności sprężyste, kiedy - plastyczne, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zjawisko zmiany objętości cieczy w wyniku mieszania się, opierając się na doświadczeniu modelowym • wyjaśnia, dlaczego krople wody tworzą się i przyjmują kształt kulisty • teoretycznie uzasadnia przewidywane wyniki doświadczeń związanych z badaniem właściwości ciał stałych, cieczy i gazów • wyjaśnia, że podział na ciała sprężyste, plastyczne i kruche jest podziałem nieostrym • odróżnia rodzaje wag i wyjaśnia, czym one się różnią • wykorzystuje wzór na ciężar ciała do rozwiązywania złożonych zadań obliczeniowych wykorzystuje wzór na gęstość do rozwiązywania niety-

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>kontekstu zjawisko napięcia powierzchniowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady występowania napięcia powierzchniowego wody • podaje przykłady ciał stałych: plastycznych, sprężystych i kruchych • odróżnia przewodniki ciepła i izolatory cieplne oraz przewodniki prądu elektrycznego i izolatory elektryczne • określa właściwości cieczy i gazów • wskazuje stan skupienia substancji na podstawie opisu jej właściwości • posługuje się pojęciem masy ciała i wskazuje jej jednostkę w Układzie SI • rozróżnia pojęcia masy i ciężaru ciała • rozróżnia wielkości dane i szukane • posługuje się pojęciem gęstości ciała i podaje jej jednostkę w Układzie SI • wyznacza objętość dowolnego ciała za pomocą cylindra miarowego • mierzy: długość, masę i objętość cieczy, zapisuje wyniki pomiarów w tabeli, opisuje przebieg doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów 	<p>dziennym życiu człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • bada doświadczalnie (wykonuje przedstawione doświadczenia) właściwości ciał stałych, cieczy i gazów, opisuje wyniki obserwacji i wyciąga wnioski • posługuje się pojęciami: powierzchnia swobodna cieczy i elektrolity przy opisywaniu właściwości cieczy • porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów • omawia budowę kryształów na przykładzie soli kuchennej • analizuje różnice w budowie mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów • planuje doświadczenie związane z wyznaczeniem masy ciała za pomocą wagi laboratoryjnej • przelicza wielokrotności i podwielokrotności (przedrostki: mikro-, mili-, kilo-, mega-), przelicza jednostki masy i ciężaru • mierzy masę - wyznacza masę ciała za pomocą wagi laboratoryjnej, zapisuje wyniki pomiaru w tabeli, oblicza średnią • zapisuje wynik pomiaru masy i obliczenia siły ciężkości jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących) • oblicza wartość siły ciężkości działającej na ciało o znanej masie • przelicza jednostki gęstości (także masy i objętości) 	<p>a kiedy - kruche, i jak temperatura wpływa na te własności</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice w budowie ciał krystalicznych i ciał bezpostaciowych oraz czym różni się monokryształ od polikryształu • szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku wyznaczania masy danego ciała za pomocą szalkowej wagi laboratoryjnej • posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • rozpoznaje zależność proporcjonalną na podstawie wyników pomiarów zapisanych w tabeli lub na podstawie sporządzonego wykresu zależności wartości siły grawitacji działającej na zawieszony obciążnik od ich łącznej masy oraz posługuje się proporcjonalnością prostą • wykorzystuje wzór na ciężar ciała do rozwiązania prostych zadań obliczeniowych • wyjaśnia, dlaczego ciała zbudowane z różnych substancji różnią się gęstością • na podstawie wyników pomiarów wyznacza gęstość cieczy i ciał stałych, krytycznie ocenia wyniki pomiarów, doświadczenia lub obliczeń • posługuje się tabelami wielkości fizycznych do określenia (odczytu) gęstości substancji 	<p>powyższych zadań obliczeniowych</p>

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenia związane z wyznaczeniem gęstości ciał stałych (o regularnych i nieregularnych kształtach) oraz cieczy • wyznacza gęstość substancji, z jakiej wykonano przedmiot w kształcie prostopadłościanu, walca lub kuli za pomocą wagi i linijki • stosuje do obliczeń związek między masą, gęstością i objętością ciał stałych oraz cieczy, rozróżnia wielkości dane i szukane, zapisuje wynik obliczenia jako przybliżony (z dokładnością do 2-3 liczb znaczących) 		

Elementy hydrostatyki i aerostatyki

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem parcia (siły nacisku na podłoże), podaje przykłady z życia codziennego obrazujące działanie siły nacisku • bada, od czego zależy ciśnienie, opisuje przebieg i wynik doświadczenia, wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • posługuje się pojęciem ciśnienia i podaje jego jednostkę w Układzie SI • odróżnia wielkości fizyczne: parcie i ciśnienie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest parcie i wskazuje jego jednostkę w Układzie SI • wyjaśnia pojęcie ciśnienia, wskazując przykłady z życia codziennego • wykorzystuje zależność między ciśnieniem,arciem i polem powierzchni do rozwiązania prostych zadań obliczeniowych • posługuje się pojęciami ciśnienia hydrostatycznego i ciśnienia atmosferycznego, wskazuje przykłady zjawisk opisywanych za ich pomocą • bada, od czego zależy ciśnienie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje ciśnienie o wartości 1 paskal (1 Pa) • rozwiązuje złożone zadania z wykorzystaniem wzoru na ciśnienie • posługuje się proporcjonalnością prostą (zależność ciśnienia hydrostatycznego od wysokości słupa cieczy i gęstości cieczy) • wyjaśnia, dlaczego poziom cieczy w naczyniach połączonych jest jednakowy • wykorzystuje zasadę naczyń połączonych do opisu działania wieży ciśnień i śluzy (innych urządzeń - 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje i przeprowadza doświadczenie związane z badaniem parcia i ciśnienia (formułuje pytania badawcze, stawia hipotezy, proponuje sposób ich weryfikacji, teoretycznie uzasadnia przewidywany wynik doświadczenia, analizuje wyniki i wyciąga wnioski z doświadczenia, krytycznie ocenia wyniki doświadczenia) • wyjaśnia na przykładach znaczenie ciśnienia hydrostatycznego i ciśnienia atmosferycznego w przyrodzie oraz w życiu codziennym

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia pojęcia: ciśnienie hydrostatyczne i ciśnienie atmosferyczne • demonstruje zasadę naczyń połączonych, wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny, formułuje wniosek • demonstruje doświadczenie obrazujące, że ciśnienie wywierane z zewnątrz jest przekazywane w gazach i w cieczach jednakowo we wszystkich kierunkach, analizuje wynik doświadczenia oraz formułuje prawo Pascala • posługuje się pojęciem siły wyporu oraz dokonuje pomiaru jej wartości za pomocą siłomierza (dla ciała wykonanego z jednorodnej substancji o gęstości większej od gęstości wody) • wskazuje przykłady występowania siły wyporu w życiu codziennym • formułuje treść prawa Archimedeasa dla cieczy i gazów 	<p>nie hydrostatyczne, opisuje przebieg doświadczenia, wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny, formułuje wniosek, że ciśnienie w cieczy zwiększa się wraz z głębokością i zależy od rodzaju (gęstości) cieczy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady zastosowania naczyń połączonych • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą praw i zależności dotyczących ciśnień hydrostatycznego i atmosferycznego • stwierdza, że w naczyniu z cieczą jednorodną we wszystkich miejscach na tej samej głębokości ciśnienie jest jednakowe i nie zależy od kształtu naczynia • podaje przykłady zastosowania prawa Pascala • wykorzystuje prawa i zależności dotyczące ciśnienia w cieczach oraz gazach do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wynik obliczeń • bada doświadczalnie warunki pływania ciał według przedstawionego opisu, opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego doświadczenia, wykonuje schematyczny rysunek 	<p>wymaganie wykraczające)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy przyrządów służących do pomiaru ciśnienia • wykorzystuje prawo Pascala do opisu zasady działania prasy hydraulicznej i hamulca hydraulicznego • wykazuje doświadczalnie, od czego zależy siła wyporu i że jej wartość jest równa ciężarowi wypartej cieczy • wymienia cechy siły wyporu, ilustruje graficznie siłę wyporu • wyjaśnia na podstawie prawa Archimedeasa, kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie w niej zanurzone • wykorzystuje zależność na wartość siły wyporu do rozwiązania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i ocenia na tej podstawie wartości obliczanych wielkości fizycznych, • zapisuje wynik obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2-3 liczb znaczących) • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z Internetu) dotyczących prawa Archimedeasa i pływania ciał 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego w naczyniu z cieczą jednorodną we wszystkich miejscach na tej samej głębokości ciśnienie jest jednakowe i nie zależy od kształtu naczynia • projektuje i wykonuje model naczyń połączonych • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, w Internecie) dotyczących ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego oraz wykorzystywania w przyrodzie i w życiu codziennym zasady naczyń połączonych i prawa Pascala • rozwiązuje złożone zadania dotyczące ciśnienia w cieczach i gazach • przedstawia graficznie wszystkie siły działające na ciało, które pływa w cieczy, tkwi w niej zanurzone lub tonie • planuje i wykonuje doświadczenia związane z badaniem siły wyporu oraz warunków pływania ciał: przewiduje wyniki i teoretycznie je uzasadnia, wyciąga wnioski z doświadczeń, krytycznie ocenia wyniki • wykorzystuje wzór na siłę wyporu oraz warunki pływania ciał do rozwiązywania zadań złożonych i nietypowych

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	obrazujący układ doświadczalny <ul style="list-style-type: none"> • podaje warunki pływania ciał: kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie zanurzone w cieczy • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą prawa Archimedesesa i przykłady praktycznego wykorzystania prawa Archimedesesa • oblicza i porównuje wartość siły wyporu dla ciał zanurzonych w cieczy lub gazie 		

Kinematyka

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady ruchu • odróżnia pojęcia: tor, droga i wykorzystuje je do opisu ruchu • odróżnia ruch prostoliniowy od ruchu krzywoliniowego, podaje przykłady • wykorzystuje wielkości fizyczne: droga, prędkość, czas do opisu ruchu jednostajnego prostoliniowego, wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady tego ruchu • posługuje się pojęciem prędkości do opisu ruchu, interpretuje wartość prędkości jako drogę przebytą 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na przykładach, kiedy ciało jest w spoczynku, a kiedy w ruchu względem ciał przyjętych za układy odniesienia • mierzy długość drogi (dokonuje kilkakrotnego pomiaru, oblicza średnią i podaje wynik do 2-3 cyfr znaczących, krytycznie ocenia wynik) • posługuje się jednostką drogi w Układzie SI, przelicza jednostki drogi • przeprowadza przedstawione doświadczenie związane z wyznaczeniem prędkości ruchu pęcherzyka 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega względność ruchów, podaje przykłady układów odniesienia i przykłady względności ruchu we Wszechświecie • posługuje się pojęciem przemieszczenia i wyjaśnia na przykładzie różnicę między drogą a przemieszczeniem • analizuje wykres zależności położenia ciała od czasu i odczytuje z wykresu przebytą odległość • sporządza wykresy zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchu jednostajnego prostoliniowego na pod- 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • projektuje doświadczenie obrazujące względność ruchu, teoretycznie uzasadnia przewidywane wyniki, analizuje je i wyciąga wnioski • rysuje wykres zależności położenia ciała od czasu • wyjaśnia, dlaczego w ruchu prostoliniowym kierunki i zwroty prędkości oraz przemieszczenia są zgodne • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących sposobów pomiaru czasu

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>przez poruszające się ciało w jednostce czasu, np. 1 s</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się jednostką prędkości w Układzie SI, przelicza jednostki prędkości (przelicza wielokrotności i podwielokrotności) • odczytuje dane z tabeli oraz prędkość i przebytą odległość z wykresów zależności drogi i prędkości od czasu w ruchu jednostajnym prostoliniowym • wykorzystuje wielkości fizyczne: droga, prędkość, czas do opisu ruchu niejednostajnego prostoliniowego, wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady tego ruchu i odróżnia go od ruchu jednostajnego prostoliniowego • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady ruchu jednostajnie przyspieszonego prostoliniowego • posługuje się pojęciem przyspieszenia do opisu ruchu prostoliniowego jednostajnie zmiennego • odczytuje prędkość i przyspieszenie z wykresów zależności prędkości oraz przyspieszenia od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym prostoliniowym • wyodrębnia ruch jednostajny prostoliniowy i ruch jednostajnie przyspieszony prostoliniowy z kontekstu 	<p>powietrza w zamkniętej rurce wypełnionej wodą: mierzy czas, zapisuje wyniki pomiaru w tabeli, opisuje przebieg i wynik doświadczenia, posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej, zapisuje wynik obliczenia jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 liczb znaczących) i wyciąga wnioski z otrzymanych wyników</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie danych liczbowych lub na podstawie wykresu rozpoznaje, że w ruchu jednostajnym prostoliniowym droga jest wprost proporcjonalna do czasu oraz posługuje się proporcjonalnością prostą • na podstawie opisu słownego rysuje wykresy zależności drogi i prędkości od czasu w ruchu jednostajnym prostoliniowym • rozpoznaje zależność rosnącą i malejącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu zależności położenia ciała od czasu w ruchu prostoliniowym oraz wskazuje wielkości maksymalną i minimalną • wykorzystuje wielkości fizyczne: droga, prędkość, czas do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych związanych z ruchem jednostajnym prostoliniowym • rozróżnia wielkości dane i szukane • odróżnia prędkości średnią i chwilową w ruch niejednostajnym 	<p>stawie danych z tabeli (oznacza wielkości i skale na osiach)</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie związane z wyznaczeniem prędkości przemieszczania się (np. w czasie marszu, biegu, jazdy rowerem), szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, wskazuje czynniki istotne i nieistotne, wyznacza prędkość, krytycznie ocenia wyniki doświadczenia • rozwiązuje zadania z zastosowaniem zależności między drogą, prędkością i czasem w ruchu jednostajnym prostoliniowym • analizuje wykres zależności prędkości od czasu, odczytuje dane z tego wykresu, wskazuje wielkości maksymalną i minimalną • rozpoznaje zależność proporcjonalną na podstawie wyników pomiarów zapisanych w tabeli lub na podstawie sporządzonego wykresu zależności drogi od kwadratu czasu oraz posługuje się proporcjonalnością prostą • na podstawie danych liczbowych lub na podstawie wykresu wyjaśnia, że w ruchu jednostajnie przyspieszonym prostoliniowym prędkość jest wprost proporcjonalna do czasu, a droga - wprost proporcjonalna do kwadratu czasu (wskazuje przykłady) • na podstawie wartości przyspieszenia określa, o ile zmienia się 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza wykres zależności prędkości od czasu na podstawie danych w tabeli (oznacza wielkości i skale na osiach, zaznacza punkty i rysuje wykres) oraz analizuje te dane i wykres, formułuje wnioski • planuje doświadczenie związane z badaniem ruchu jednostajnie zmiennego (formułuje pytania badawcze, stawia hipotezy oraz proponuje sposób ich weryfikacji, przewiduje wyniki i uzasadnia je teoretycznie, wskazując czynniki istotne i nieistotne), dokonuje pomiarów, analizuje wyniki i wyciąga wnioski, krytycznie ocenia wyniki pomiarów, posługując się pojęciem niepewności pomiarowej • sporządza wykres zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym prostoliniowym na podstawie danych z tabeli • wyjaśnia, dlaczego w ruchu jednostajnie przyspieszonym prostoliniowym kierunku • i zwroty prędkości oraz przyspieszenia są zgodne • rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem wzorów $s = \frac{at^2}{2}$ $a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$ • i sporządza wykresy zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu • rozwiązuje zadania złożone, wykorzystując zależność drogi i prędkości od czasu dla ruchu jednostajnie-

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje pojęcie prędkości średniej do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, przelicza jednostki czasu • przeprowadza przedstawione doświadczenie związane z badaniem ruchu kulki swobodnie staczającej się po metalowych prętach (mierzy: czas, drogę, zapisuje wyniki pomiaru w tabeli i zaokrągla je), opisuje przebieg i wynik doświadczenia, oblicza wartości średniej prędkości w kolejnych sekundach ruchu, wyciąga wnioski z otrzymanych wyników • rozpoznaje zależność rosnącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu (zależności drogi od kwadratu czasu lub prędkości od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym) oraz wskazuje wielkości maksymalną i minimalną • określa wartość przyspieszenia jako przyrost wartości przyspieszenia w jednostce czasu • rysuje wykresy zależności prędkości i przyspieszenia od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym prostoliniowym na podstawie opisu słownego • porównuje ruch jednostajny prostoliniowy i ruch jednostajnie przy- 	<p>wartość prędkości w jednostkowym czasie, interpretuje jednostkę przyspieszenia w Układzie SI, przelicza jednostki przyspieszenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przebytą odległość z wykresu zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym prostoliniowym • wykorzystuje wzory: <ul style="list-style-type: none"> • $s = \frac{at^2}{2}$ i $a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$ do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia wielkości dane i szukane, zapisuje wynik obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 liczb znaczących) • analizuje wykresy zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu dla ruchu prostoliniowego (jednostajnego i jednostajnie zmiennego) • rozwiązuje typowe zadania dotyczące ruchu jednostajnego prostoliniowego i ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego 	<p>go prostoliniowego i ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego</p>

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	spieszony prostoliniowy (wskazuje podobieństwa i różnice) • wykorzystuje prędkość i przyspieszenie do rozwiązania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia wielkości dane i szukane		

w klasie II

1. Dynamika

R – treści nadprogramowe

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje pomiaru siły za pomocą siłomierza • posługuje się symbolem siły i jej jednostką w układzie SI • odróżnia statyczne i dynamiczne skutki oddziaływań, podaje przykłady skutków oddziaływań w życiu codziennym • bada doświadczalnie dynamiczne skutki oddziaływań ciał • posługuje się pojęciami: tarcia, oporu powietrza • przelicza wielokrotności i podwielokrotności (przedrostki: mili-, centy-, kilo-, mega-); przelicza jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina) • rozpoznaje zależność rosnącą i malejącą na podstawie danych z tabeli; wskazuje wielkość maksymalną i minimalną • rozróżnia siły akcji i siły reakcji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie siły wypadkowej, podaje przykłady • wyznacza doświadczalnie wypadkową dwóch sił działających wzdłuż tej samej prostej • podaje cechy wypadkowej sił działających wzdłuż tej samej prostej • posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • zapisuje wynik pomiaru jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących) • wnioskuje na podstawie obserwacji, że zmiana prędkości ciała może nastąpić wskutek jego oddziaływania z innymi ciałami • opisuje przebieg i wynik doświadczenia (badanie dynamicznych skutków oddziaływań, badanie, od czego zależy tarcie, badanie zależności wartości przyspieszenia ruchu ciała pod działaniem niezrównoważonej siły od wartości działającej siły i masy ciała, badanie swobodnego spadania ciał, badanie sił akcji i reakcji), wyciąga 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru siły • przedstawia graficznie wypadkową sił działających wzdłuż tej samej prostej • przewiduje i nazywa skutki opisanych oddziaływań • planuje i przeprowadza doświadczenia związane z badaniem, od czego zależy tarcie, i obrazujące sposoby zmniejszania lub zwiększania tarcia • rozróżnia tarcie statyczne i kinetyczne, wskazuje odpowiednie przykłady • rysuje siły działające na klocek wprawiany w ruch (lub poruszający się) • wykazuje doświadczalnie istnienie bezwładności ciała, opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego doświadczenia, wyciąga wniosek i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • przeprowadza doświadczenia związane z badaniem zależności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza kierunek i zwrot wypadkowej sił działających wzdłuż różnych prostych • przewiduje i wyjaśnia skutki oddziaływań na przykładach innych niż poznane na lekcji • wyjaśnia na przykładach, kiedy tarcie i inne opory ruchu są pożyteczne, a kiedy niepożądane • przedstawia i analizuje siły działające na opadającego spadochroniarza • planuje doświadczenia związane z badaniem zależności wartości przyspieszenia ruchu ciała pod działaniem niezrównoważonej siły od wartości działającej siły i masy ciała (m.in. formułuje pytania badawcze i przewiduje wyniki doświadczenia, wskazuje czynniki istotne i nieistotne, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru czasu i siły) oraz związane z badaniem swobodnego spadania ciał •_R wykorzystuje wiedzę naukową do przedstawienia i uzasadnienia różnic ciężaru ciała w różnych punktach kuli

Ocena

dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
	<p>wnioski, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje wpływ oporów ruchu na poruszające się ciała • wymienia sposoby zmniejszania lub zwiększania tarcia • formułuje I zasadę dynamiki Newtona • opisuje zachowanie się ciał na podstawie I zasady dynamiki Newtona • posługuje się pojęciem przyspieszenia do opisu ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego oraz pojęciami siły ciężkości i przyspieszenia ziemskiego • rozpoznaje zależność proporcjonalną na podstawie wyników pomiarów zapisanych w tabeli, posługuje się proporcjonalnością prostą • formułuje treść II zasady dynamiki Newtona; definiuje jednostki siły w układzie SI (1 N) • rozwiązuje proste zadania obliczeniowe, stosując do obliczeń związek między masą ciała, przyspieszeniem i siłą; rozróżnia wielkości dane i szukane • podaje przykłady sił akcji i sił reakcji • formułuje treść III zasady dynamiki Newtona 	<p>wartości przyspieszenia ruchu ciała pod działaniem niezrównoważonej siły od wartości działającej siły i masy ciała (m.in. wybiera właściwe narzędzia pomiaru; mierzy: czas, długość i siłę grawitacji, zapisuje wyniki pomiarów w formie tabeli, analizuje wyniki, wyciąga wnioski) oraz związane z badaniem swobodnego spadania ciał</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny niepewności pomiarowych, posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • opisuje zachowanie się ciał na podstawie II zasady dynamiki Newtona • rozwiązuje umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe, stosując do obliczeń związek między masą ciała, przyspieszeniem i siłą oraz posługując się pojęciem przyspieszenia • planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące istnienie sił akcji i reakcji; zapisuje wyniki pomiarów, analizuje je i wyciąga wniosków • opisuje wzajemne oddziaływanie ciał, posługując się III zasadą dynamiki Newtona • opisuje zjawisko odrzutu i jego zastosowanie w technice • posługuje się pojęciem pędu i jego jednostką w układzie SI 	<p>ziemskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe, stosując do obliczeń związek między masą ciała, przyspieszeniem i siłą oraz wzór na przyspieszenie i odczytuje dane z wykresu prędkości od czasu • demonstrowuje zjawisko odrzutu • poszukuje, selekcjonuje i wykorzystuje wiedzę naukową do przedstawienia przykładów wykorzystania zasady odrzutu w przyrodzie i w technice • rozwiązuje zadania obliczeniowe z zastosowaniem zasady zachowania pędu

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
		<ul style="list-style-type: none"> • _Rformułuje treść zasady zachowania pędu • _Rstosuje zasadę zachowania pędu w prostych przykładach 	

2. Praca, moc, energia

R – treści nadprogramowe

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem energii, podaje przykłady różnych jej form • odróżnia pracę w sensie fizycznym od pracy w języku potocznym, wskazuje w otoczeniu przykłady wykonania pracy mechanicznej • rozróżnia pojęcia: praca i moc • porównuje moc różnych urządzeń • posługuje się pojęciem energii mechanicznej, wyjaśnia na przykładach, kiedy ciało ma energię mechaniczną • posługuje się pojęciem energii potencjalnej grawitacji (ciężkości) • posługuje się pojęciem energii kinetycznej, wskazuje przykłady ciał mających energię kinetyczną, odróżnia energię kinetyczną od innych form energii • podaje przykłady przemian energii (przekształcania i przekazywania) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami pracy i mocy oraz ich jednostkami w układzie SI • interpretuje moc urządzenia o wartości 1 W • _R rozpoznaje zależność proporcjonalną (rosnącą) na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu, wskazuje wielkość maksymalną i minimalną, posługuje się proporcjonalnością prostą • _R zapisuje wynik pomiaru lub obliczenia jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących), posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • rozwiązuje proste zadania obliczeniowe dotyczące pracy mechanicznej i mocy, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na przykładach, kiedy – mimo działania na ciało siły – praca jest równa zero • _R opisuje przebieg i wynik doświadczenia (wyznaczenie pracy), wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • _R sporządza wykres na podstawie wyników pomiarów zapisanych w tabeli (oznaczenie wielkości i skali na osiach), odczytuje dane z wykresu • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z Internetu), dotyczących mocy różnych urządzeń oraz życia i dorobku Jamesa Prescottta Joule'a • opisuje związek pracy wykonanej podczas podnoszenia ciała na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • _R planuje doświadczenie związane z badaniem zależności wartości siły powodującej przemieszczenie obciążnika na sprężynie od wartości jego przemieszczenia, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru siły grawitacji działającej na obciążnik, wybiera właściwe narzędzia pomiaru; mierzy: długość i siłę grawitacji • _R rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące pracy i mocy, wykorzystując geometryczną interpretację pracy • posługuje się pojęciem energii potencjalnej sprężystości • wykorzystuje związek między przyrostem energii i pracą oraz zależność opisującą energię potencjalną ciężkości i zależność opisującą energię kinetyczną do

Ocena

dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje maszyn prostych, wskazuje odpowiednie przykłady • bada doświadczalnie, kiedy blok nieruchomy jest w równowadze • opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego (prostego) doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący prosty układ doświadczalny 	<p>(przedrostki: mili-, centy-, kilo-, mega-), szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wynik obliczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje i wykonuje doświadczenia związane z badaniem, od czego zależy energia potencjalna ciężkości, przewiduje wyniki i teoretycznie je uzasadnia, wyciąga wnioski z doświadczeń • stosuje zależność między energią potencjalną ciężkości, masą i wysokością, na której ciało się znajduje, do porównywania energii potencjalnej ciał • wykorzystuje związek między przyrostem energii i pracą i zależnością opisującą energię potencjalną ciężkości oraz związek między przyrostem energii kinetycznej i pracą do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych • bada doświadczalnie, od czego zależy energia kinetyczna ciała, przewiduje wyniki i teoretycznie je uzasadnia, wykonuje pomiary, wyciąga wnioski, wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • opisuje na przykładach przemiany energii, stosując zasadę zachowania energii • posługuje się pojęciem energii 	<p>określoną wysokość (zmiany wysokości) ze zmianą energii potencjalnej ciała</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zależność między energią kinetyczną ciała, jego masą i prędkością do porównania energii kinetycznej ciał • opisuje związek pracy wykonanej podczas zmiany prędkości ciała ze zmianą energii kinetycznej ciała • formułuje zasadę zachowania energii mechanicznej, posługując się pojęciem układu izolowanego • wykorzystuje zasadę zachowania energii mechanicznej do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, zapisuje wynik obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących) • planuje doświadczenie związane z wyznaczeniem masy ciała za pomocą dźwigni dwustronnej: wybiera właściwe narzędzia pomiaru, przewiduje wyniki i teoretycznie je uzasadnia, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru masy danego ciała • wyjaśnia zasadę działania bloku 	<p>rozwiązywania zadań złożonych i nietypowych, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i ocenia na tej podstawie wartości obliczanych wielkości fizycznych, zapisuje wynik obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących)</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z Internetu), dotyczących praktycznego wykorzystania wzajemnej zamiany energii potencjalnej i kinetycznej • wykorzystuje zasadę zachowania energii mechanicznej do rozwiązywania złożonych zadań, np. dotyczących przemian energii ciała rzuconego pionowo • wyjaśnia i demonstrowa zasadę działania dźwigni jednostronnej, bloku ruchomego i równi pochyłej, formułuje warunki równowagi i wskazuje przykłady wykorzystania • projektuje i wykonuje model maszyny prostej • posługuje się pojęciem sprawności urządzeń (maszyn), rozwiązuje zadania z zastosowaniem wzoru na sprawność

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
	<p>mechanicznej jako sumy energii kinetycznej i potencjalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasadę zachowania energii mechanicznej do opisu jej przemian, np. analizując przemiany energii podczas swobodnego spadania ciała • bada doświadczalnie, kiedy dźwignia dwustronna jest w równowadze: wykonuje pomiary, wyciąga wnioski, wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • formułuje warunek równowagi dźwigni dwustronnej • wyjaśnia zasadę działania dźwigni dwustronnej, wykonując odpowiedni schematyczny rysunek • wyznacza masę ciała za pomocą dźwigni dwustronnej, innego ciała o znanej masie i linijki: mierzy długość, zapisuje wyniki pomiarów • stosuje warunek równowagi dźwigni dwustronnej do bloku nieruchomego i kołowrotu • wykorzystuje warunek równowagi dźwigni dwustronnej do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych 	<p>nieruchomego i kołowrotu, wykonuje odpowiedni schematyczny rysunek</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje warunek równowagi dźwigni dwustronnej do rozwiązywania zadań złożonych i nietypowych • wskazuje maszyny proste w różnych urządzeniach, posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z Internetu), dotyczących praktycznego wykorzystania dźwigni dwustronnych jako elementów konstrukcyjnych różnych narzędzi i jako części maszyn 	

3. Termodynamika

R – treści nadprogramowe

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	Bardzo dobra
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje pojęcie energii i wymienia różne formy energii wskazuje w otoczeniu przykłady zmiany energii wewnętrznej spowodowane wykonaniem pracy rozdziela pojęcia: ciepło i temperatura planuje pomiar temperatury, wybiera właściwy termometr, mierzy temperaturę wskazuje w otoczeniu przykłady zmiany energii wewnętrznej spowodowanej przekazaniem (wymianą) ciepła, podaje warunek przepływu ciepła rozdziela przewodniki ciepła i izolatory, wskazuje przykłady ich wykorzystania w życiu codziennym odczytuje dane z tabeli – porównuje przyrosty długości ciał stałych wykonanych z różnych substancji i przyrosty objętości różnych cieczy przy jednakowym wzroście temperatury wymienia termometr cieczowy jako przykład praktycznego zastosowania zjawiska rozszerzalności cieplnej cieczy opisuje przebieg i wynik doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów, posługuje się proporcjonalnością prostą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami pracy, ciepła i energii wewnętrznej, podaje ich jednostki w układzie SI opisuje wyniki obserwacji i doświadczeń związanych ze zmianą energii wewnętrznej spowodowaną wykonaniem pracy lub przekazaniem ciepła, wyciąga wnioski analizuje jakościowo zmiany energii wewnętrznej spowodowane wykonaniem pracy i przepływem ciepła wyjaśnia, czym różnią się ciepło i temperatura wyjaśnia przepływ ciepła w zjawisku przewodnictwa cieplnego oraz rolę izolacji cieplnej formułuje I zasadę termodynamiki wymienia sposoby przekazywania energii wewnętrznej, podaje przykłady o planuje i przeprowadza doświadczenia związane z badaniem zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych, cieczy i gazów, opisuje wyniki obserwacji i wyciąga wnioski na podstawie obserwacji i wyników doświadczeń opisuje zmiany objętości ciał stałych, cieczy i gazów pod wpływem ogrzewania rozdziela rozszerzalność liniową ciał stałych i rozszerzalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje inne niż poznane na lekcji przykłady z życia codziennego, w których wykonywaniu pracy towarzyszy efekt cieplny o planuje i przeprowadza doświadczenie związane z badaniem zmiany energii wewnętrznej spowodowanej wykonaniem pracy lub przepływem ciepła, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia o wyjaśnia związek między energią kinetyczną cząsteczek a temperaturą o odróżnia skale temperatur: Celsjusza i Kelvina, posługuje się nimi o wykorzystuje związki $\Delta E_w = W$ i $\Delta E_w = Q$ oraz I zasadę termodynamiki do rozwiązywania prostych zadań związanych ze zmianą energii wewnętrznej o opisuje ruch cieczy i gazów w zjawisku konwekcji o wyjaśnia, dlaczego ciała zwiększają objętość ze wzrostem temperatury o opisuje znaczenie zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał w przyrodzie i technice o przedstawia budowę i zasadę działania różnych rodzajów termometrów o planuje doświadczenie związane z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> o przedstawia zasadę działania silnika wysokoprężnego, demonstruje to na modelu tego silnika, opisuje działanie innych silników cieplnych i podaje przykłady ich zastosowania o posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych), dotyczących historii udoskonalania (ewolucji) silników cieplnych i tzw. <i>perpetuum mobile</i> (R) oraz na temat wykorzystania (w przyrodzie i w życiu codziennym) przewodnictwa cieplnego (przewodników i izolatorów ciepła), zjawiska konwekcji (np. prądy konwekcyjne) oraz promieniowania słonecznego (np. kolektory słoneczne) o opisuje zjawisko anomalnej rozszerzalności wody o wyjaśnia znaczenie zjawiska anomalnej rozszerzalności wody w przyrodzie o projektuje i przeprowadza doświadczenia prowadzące do wyznaczenia ciepła właściwego danej substancji, opisuje doświadczenie Joule'a o wykorzystuje wzory na ciepło

Ocena

dopuszczająca	dostateczna	dobra	Bardzo dobra
<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania ciepła właściwego, porównuje wartości ciepła właściwego różnych substancji • rozróżnia zjawiska: topnienia, krzepnięcia, parowania, skraplania, wrzenia, sublimacji, resublimacji, wskazuje przykłady tych zjawisk w otoczeniu • wyznacza temperaturę topnienia i wrzenia wybranej substancji; mierzy czas, masę i temperaturę, zapisuje wyniki pomiarów w formie tabeli jako przybliżone (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących) • analizuje tabele temperatury topnienia i wrzenia substancji, posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania ciepła topnienia i ciepła parowania, porównuje te wartości dla różnych substancji 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia na przykładach, w jakim celu stosuje się przerwy dylatacyjne • rozróżnia rodzaje termometrów, wskazuje przykłady ich zastosowania • przeprowadza doświadczenie związane z badaniem zależności ilości ciepła potrzebnego do ogrzania wody od przyrostu temperatury i masy ogrzewanej wody, wyznacza ciepło właściwe wody za pomocą czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy (przy założeniu braku strat), odczytuje moc czajnika lub grzałki, mierzy czas, masę i temperaturę, zapisuje wyniki i dane w formie tabeli • zapisuje wynik pomiaru lub obliczenia jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących), posługuje się niepewnością pomiarową • posługuje się pojęciem ciepła właściwego, interpretuje jego jednostkę w układzie SI • posługuje się kalorymetrem, przedstawia jego budowę, wskazuje analogię do termosu i wyjaśnia rolę izolacji cieplnej • opisuje na przykładach zjawiska topnienia, krzepnięcia, parowania (wrzenia), skraplania, sublimacji i resublimacji 	<ul style="list-style-type: none"> • badaniem zależności ilości ciepła potrzebnego do ogrzania ciała od przyrostu temperatury i masy ogrzewanego ciała oraz z wyznaczeniem ciepła właściwego wody za pomocą czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy (przy założeniu braku strat), wybiera właściwe narzędzia pomiaru, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku • analizuje dane w tabeli – porównuje wartości ciepła właściwego wybranych substancji, interpretuje te wartości, w szczególności dla wody • wykorzystuje zależność $Q = c \cdot m \cdot \Delta T$ do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności • wyszukuje informacje dotyczące wykorzystania w przyrodzie dużej wartości ciepła właściwego wody (związek z klimatem) i korzysta z nich • planuje doświadczenie związane z badaniem zjawisk topnienia, krzepnięcia, parowania i skraplania, wybiera właściwe narzędzia pomiaru, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia, szacuje 	<ul style="list-style-type: none"> • właściwe i bilans $\left(c = \frac{Q}{m \cdot \Delta T} \right)$ cieplny do rozwiązywania złożonych zadań obliczeniowych • wyjaśnia, co dzieje się z energią pobieraną (lub oddawaną) przez mieszaninę substancji w stanie stałym i ciekłym (np. wody i lodu) podczas topnienia (lub krzepnięcia) w stałej temperaturze, analizuje zmiany energii wewnętrznej • wykorzystuje wzór na ciepło przemiany fazowej $\left(c_t = \frac{Q}{m} \text{ i } c_p = \frac{Q}{m} \right)$ do rozwiązywania zadań obliczeniowych wymagających zastosowania bilansu cieplnego

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	Bardzo dobra
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przebieg i wynik doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów, posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • posługuje się pojęciami: ciepło topnienia i ciepło krzepnięcia oraz ciepło parowania i ciepło skraplania, interpretuje ich jednostki w układzie SI • rozwiązuje proste zadania obliczeniowe związane ze zmianami stanu skupienia ciał, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, podaje wynik obliczenia jako przybliżony 	<p>rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporządza wykres zależności temperatury od czasu ogrzewania (oziębiana) dla zjawisk: topnienia, krzepnięcia, na podstawie danych z tabeli (oznaczenie wielkości i skali na osiach); odczytuje dane z wykresu • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych), dotyczących zmian stanu skupienia wody w przyrodzie (związek z klimatem) 	

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady elektryzowania ciał przez tarcie i dotyk opisuje sposób elektryzowania ciał przez tarcie oraz własności ciał naelektryzowanych w ten sposób wymienia rodzaje ładunków elektrycznych i odpowiednio je oznacza rozdziela ładunki jednoimiennie i różnoimiennie posługuje się symbolem ładunku elektrycznego i jego jednostką w układzie SI opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego doświadczenia związanego z badaniem wzajemnego oddziaływania ciał naładowanych, wyciąga wnioski i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny formułuje jakościowe prawo Coulomba odróżnia przewodniki od izolatorów, podaje odpowiednie przykłady podaje treść zasady zachowania ładunku elektrycznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> planuje doświadczenie związane z badaniem właściwości ciał naelektryzowanych przez tarcie i dotyk oraz wzajemnym oddziaływaniem ciał naładowanych demonstruje zjawiska elektryzowania przez tarcie oraz wzajemnego oddziaływania ciał naładowanych opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego doświadczenia związanego z badaniem elektryzowania ciał przez tarcie i dotyk, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny opisuje jakościowo oddziaływanie ładunków jednoimiennych i różnoimiennych opisuje budowę atomu odróżnia kation od anionu planuje doświadczenie związane z badaniem wzajemnego oddziaływania ciał naładowanych, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia bada doświadczalnie, od czego zależy siła oddziaływania ciał naładowanych stosuje jakościowe prawo Coulomba w prostych zadaniach, posługując się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia z kontekstu zjawisko elektryzowania ciał przez tarcie, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia wskazuje sposoby sprawdzenia, czy ciało jest naelektryzowane i jak jest naładowane posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego jako wielokrotności ładunku elektronu (ładunku elementarnego) wyjaśnia, jak powstają jony dodatni i ujemny szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wartości obliczanych wielkości fizycznych podaje treść prawa Coulomba wyjaśnia znaczenie pojęcia pola elektrostatycznego, wymienia rodzaje pól elektrostatycznych rozwiązuje proste zadania obliczeniowe z zastosowaniem prawa Coulomba porównuje sposoby elektryzowania ciał przez tarcie i dotyk (wyjaśnia, że oba polegają na przepływie elektronów, i analizuje kierunek przepływu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę i działanie maszyny elektrostatycznej wyszukuje i selekcjonuje informacje dotyczące ewolucji poglądów na temat budowy atomu "projektuje i przeprowadza doświadczenia przedstawiające kształt linii pola elektrostatycznego R rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe z zastosowaniem prawa Coulomba przeprowadza doświadczenie wykazujące, że przewodnik można naelektryzować R wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady elektryzowania ciał przez indukcję R posługuje się pojęciem dipola elektrycznego R opisuje wpływ elektryzowania ciał na organizm człowieka

<ul style="list-style-type: none"> • bada elektryzowanie ciał przez dotyk za pomocą elektroskopu 	<p>proporcjonalnością prostą</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje i selekcjonuje informacje dotyczące życia i dorobku Coulomba • uzasadnia podział na przewodniki i izolatory na podstawie ich budowy wewnętrznej • wskazuje przykłady wykorzystania przewodników i izolatorów w życiu codziennym • opisuje sposoby elektryzowania ciał przez tarcie i dotyk • stosuje zasadę zachowania ładunku elektrycznego • wyjaśnia, na czym polegają zubożenie i uziemienie 	<p>elektronów)</p> <p>R</p> <ul style="list-style-type: none"> • bada doświadczalnie elektryzowanie ciał przez indukcję <p>R</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje elektryzowanie ciał przez indukcję, stosując zasadę zachowania ładunku elektrycznego i prawo Coulomba • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych), dotyczących m.in. występowania i wykorzystania zjawiska elektryzowania ciał, wykorzystania przewodników i izolatorów, powstawania pioruna i działania piorunochronu 	
---	--	--	--

5 Prąd elektryczny

R — treści nadprogramowe

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się (intuicyjnie) pojęciem napięcia elektrycznego i jego jednostką w układzie SI • podaje warunki przepływu prądu elektrycznego w obwodzie elektrycznym • posługuje się pojęciem natężenia prądu elektrycznego i jego jednostką w układzie SI • wymienia przyrządy służące do pomiaru napięcia i natężenia prądu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje przepływ prądu w przewodnikach jako ruch elektronów swobodnych, analizuje kierunek przepływu elektronów • wyodrębnia zjawisko przepływu prądu elektrycznego z kontekstu • buduje proste obwody elektryczne • podaje definicję natężenia prądu elektrycznego • informuje, kiedy natężenie prądu wynosi 1 A 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie związane z budową prostego obwodu elektrycznego • rozwiązuje proste zadania rachunkowe, stosując do obliczeń związek między natężeniem prądu, wielkością ładunku elektrycznego i czasem; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, a na tej podstawie ocenia wartości obliczanych wielkości fizycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje złożone zadania rachunkowe z wykorzystaniem wzoru na natężenie prądu elektrycznego • posługuje się pojęciem potencjału elektrycznego jako ilorazu energii potencjalnej ładunku i wartości tego ładunku • wyszukuje, selekcjonuje i krytycznie analizuje informacje, np. o zwierzętach, które potrafią wytwarzać napięcie elektryczne, o dorobku G.R.

<p>elektrycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia sposoby łączenia elementów obwodu elektrycznego: szeregowy i równoległy • stosuje zasadę zachowania ładunku elektrycznego • opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • odczytuje dane z tabeli; zapisuje dane w formie tabeli • rozpoznaje zależność rosnącą oraz proporcjonalność prostą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu; posługuje się proporcjonalnością prostą • przelicza podwielokrotności i wielokrotności (przedrostki mili-, kilo-); przelicza jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina) • wymienia formy energii, na jakie zamieniana jest energia elektryczna we wskazanych urządzeniach, np. używanych w gospodarstwie domowym • posługuje się pojęciami pracy i mocy prądu elektrycznego • wskazuje niebezpieczeństwa związane z użytkowaniem domowej instalacji elektrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest obwód elektryczny, wskazuje: źródło energii elektrycznej, przewody, odbiornik energii elektrycznej, gałąź i węzeł • rysuje schematy prostych obwodów elektrycznych (wymagana jest znajomość symboli elementów: ogniwa, żarówki, wyłącznika, woltomierza, amperomierza) • buduje według schematu proste obwody elektryczne • formułuje I prawo Kirchhoffa • rozwiązuje proste zadania obliczeniowe z wykorzystaniem I prawa Kirchhoffa (gdy do węzła dochodzą trzy przewody) R • rozróżnia ogniwo, baterię i akumulator • wyznacza opór elektryczny opornika lub żarówki za pomocą woltomierza i amperomierza • formułuje prawo Ohma • posługuje się pojęciem oporu elektrycznego i jego jednostką w układzie SI • sporządza wykres zależności natężenia prądu od przyłożonego napięcia na podstawie danych z tabeli (oznaczenie wielkości i skali na osiach); odczytuje dane z wykresu • stosuje prawo Ohma w prostych obwodach elektrycznych • posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu wyszukania oporu właściwego 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie związane z budową prostych obwodów elektrycznych oraz pomiarem natężenia prądu i napięcia elektrycznego, wybiera właściwe narzędzia pomiaru, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru • mierzy natężenie prądu elektrycznego, włączając amperomierz do obwodu szeregowo, oraz napięcie, włączając woltomierz do obwodu równoległe; podaje wyniki z dokładnością do 2-3 cyfr znaczących; przelicza podwielokrotności (przedrostki mikro-, mili-) • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe z wykorzystaniem I prawa Kirchhoffa (gdy do węzła dochodzi więcej przewodów niż trzy) R • demonstruje przepływ prądu elektrycznego przez ciecze R • opisuje przebieg i wynik doświadczenia związanego z badaniem przepływu prądu elektrycznego przez ciecze R • podaje warunki przepływu prądu elektrycznego przez ciecze, wymienia nośniki prądu elektrycznego w elektrolicie R • buduje proste źródło energii 	<p>Kirchhoffa</p> <p>R</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie związane z badaniem przepływu prądu elektrycznego przez ciecze R • wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa i dlaczego w doświadczeniu wzrost stężenia roztworu soli powoduje jaśniejsze świecenie żarówki R • wyjaśnia działanie ogniwa Volty R • opisuje przepływ prądu elektrycznego przez gazy • planuje doświadczenie związane z wyznaczaniem oporu elektrycznego opornika za pomocą woltomierza i amperomierza, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia • bada zależność oporu elektrycznego od długości przewodnika, pola jego przekroju poprzecznego i materiału, z jakiego jest on zbudowany • rozwiązuje złożone zadania rachunkowe z wykorzystaniem prawa Ohma i zależności między oporem przewodnika a jego długością i polem przekroju poprzecznego • demonstruje zamianę energii elektrycznej na pracę mechaniczną R • posługuje się pojęciem sprawności
--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania obliczeniowe z wykorzystaniem prawa Ohma • podaje przykłady urządzeń, w których energia elektryczna jest zamieniana na inne rodzaje energii; wymienia te formy energii • oblicza pracę i moc prądu elektrycznego (w jednostkach układu SI) • przelicza energię elektryczną podaną w kilowatogodzinach na dżule i odwrotnie • wyznacza moc żarówki (zasilanej z baterii) za pomocą woltomierza i amperomierza • rozwiązuje proste zadania obliczeniowe z wykorzystaniem wzorów na pracę i moc prądu elektrycznego <p>R</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza opór zastępczy dwóch oporników połączonych szeregowo lub równolegle • rozwiązując zadania obliczeniowe, rozróżnia wielkości dane i szukane, przelicza podwielokrotności i wielokrotności (przedrostki mikro-, mili-, kilo-, mega-), zapisuje wynik obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2-3 cyfr znaczących) • opisuje zasady bezpiecznego użytkowania domowej instalacji elektrycznej • wyjaśnia rolę bezpiecznika w 	<p>elektrycznej (ogniwo Volty lub inne)</p> <p>R</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i opisuje chemiczne źródła energii elektrycznej • posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • wyjaśnia, od czego zależy opór elektryczny • posługuje się pojęciem oporu właściwego • wymienia rodzaje oporników • szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, a na tej podstawie ocenia wartości obliczanych wielkości fizycznych • przedstawia sposoby wytwarzania energii elektrycznej i ich znaczenie dla ochrony środowiska przyrodniczego • opisuje zamianę energii elektrycznej na energię (pracę) mechaniczną • planuje doświadczenie związane z wyznaczaniem mocy żarówki (zasilanej z baterii) za pomocą woltomierza i amperomierza • posługując się pojęciami natężenia i pracy prądu elektrycznego, wyjaśnia, kiedy między dwoma punktami obwodu elektrycznego panuje napięcie 1 V • posługuje się pojęciem oporu zastępczego • wyznacza opór zastępczy dwóch oporników połączonych szeregowo • oblicza opór zastępczy większej liczby oporników połączonych szeregowo lub równolegle 	<p>odbiornika energii elektrycznej, oblicza sprawność silniczka prądu stałego</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe z wykorzystaniem wzorów na pracę i moc prądu elektrycznego; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, a na tej podstawie ocenia wartości obliczanych wielkości fizycznych • buduje według schematu obwody złożone z oporników połączonych szeregowo lub równolegle • wyznacza opór zastępczy dwóch oporników połączonych równolegle • oblicza opór zastępczy układu oporników, w którym występują połączenia szeregowo i równoległe
--	--	---	---

	domowej instalacji elektrycznej, wymienia rodzaje bezpieczników	• opisuje wpływ prądu elektrycznego na organizmy żywe	
--	---	---	--

6 Magnetyzm

R — treści nadprogramowe

Ocena			
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy biegunów magnetycznych magnesu trwałego i Ziemi • opisuje charakter oddziaływania między biegunami magnetycznymi magnesów • opisuje zachowanie igły magnetycznej w obecności magnesu • opisuje działanie przewodnika z prądem na igłę magnetyczną • buduje prosty elektromagnes • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady wykorzystania elektromagnesu • posługuje się pojęciem siły elektrodynamicznej • przedstawia przykłady zastosowania silnika elektrycznego prądu stałego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstruje oddziaływanie biegunów magnetycznych • opisuje zasadę działania kompasu • opisuje oddziaływanie magnesów na żelazo, podaje przykłady wykorzystania tego oddziaływania • wyjaśnia, czym charakteryzują się substancje ferromagnetyczne, wskazuje przykłady ferromagnetyków • demonstruje działanie prądu płynącego w przewodzie na igłę magnetyczną (zmiany kierunku wychylenia przy zmianie kierunku przepływu prądu, zależność wychylenia igły od pierwotnego jej ułożenia względem przewodu), opisuje przebieg i wynik doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • opisuje (jakościowo) wzajemne oddziaływanie przewodników, przez które płynie prąd elektryczny • zauważa, że wokół przewodnika, przez który płynie prąd elektryczny, istnieje pole magnetyczne • opisuje działanie elektromagnesu i rolę rdzenia w elektromagnesie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie związane z badaniem oddziaływania między biegunami magnetycznymi magnesów sztabkowych • posługuje się pojęciem pola magnetycznego • przedstawia kształt linii pola magnetycznego • przedstawia kształt linii pola magnetycznego magnesów sztabkowego i podkowiastego • planuje doświadczenie związane z badaniem działania prądu płynącego w przewodzie na igłę magnetyczną • określa biegunowość magnetyczną przewodnika kołowego, przez który płynie prąd elektryczny • opisuje pole magnetyczne wokół i wewnątrz zwojnicy, przez którą płynie prąd elektryczny • planuje doświadczenie związane z demonstracją działania elektromagnesu • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych), wyszukuje, selekcjonuje i krytycznie analizuje informacje na temat wykorzystania elektromagnesu • demonstruje wzajemne oddziaływanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega magnesowanie ferromagnetyka, posługując się pojęciem domen magnetycznych • bada doświadczalnie kształt linii pola magnetycznego magnesów sztabkowego i podkowiastego • formułuje definicję 1 A • demonstruje i określa kształt i zwrot linii pola magnetycznego za pomocą reguły prawej dłoni • posługuje się wzorem na wartość siły elektrodynamicznej • bada doświadczalnie zachowanie się zwojnicy, przez którą płynie prąd elektryczny, w polu magnetycznym • planuje doświadczenie związane z badaniem zjawiska indukcji elektromagnetycznej • opisuje działanie prądnicy prądu przemiennego i wskazuje przykłady jej wykorzystania, charakteryzuje prąd przemienny • opisuje budowę i działanie transformatora, podaje przykłady zastosowania transformatora • demonstruje działanie transformatora, bada

	<ul style="list-style-type: none"> • demonstruje działanie elektromagnesu i rolę rdzenia w elektromagnesie, opisuje przebieg i wynik doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia • opisuje przebieg doświadczenia związanego z wzajemnym oddziaływaniem magnesów z elektromagnesami, wyjaśnia rolę użytych przyrządów, wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny i formułuje wnioski (od czego zależy wartość siły elektrodynamicznej) • opisuje wzajemne oddziaływanie magnesów z elektromagnesami • wyjaśnia działanie silnika elektrycznego prądu stałego • demonstruje wzbudzanie prądu indukcyjnego • posługuje się pojęciem prądu indukcyjnego 	<p>magnesów z elektromagnesami</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza kierunek i zwrot siły elektrodynamicznej za pomocą reguły lewej dłoni • demonstruje działanie silnika elektrycznego prądu stałego • opisuje zjawisko indukcji elektromagnetycznej • określa kierunek prądu indukcyjnego • wyjaśnia, na czym polega wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej • wykorzystuje zależność między ilorazem napięcia na uzwojeniu wtórnym i napięcia na uzwojeniu pierwotnym a ilorazem natężenia prądu w uzwojeniu pierwotnym i natężenia prądu w uzwojeniu wtórnym do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych 	<p>doświadczalnie, od czego zależy iloraz napięcia na uzwojeniu wtórnym i napięcia na uzwojeniu pierwotnym; bada doświadczalnie związek pomiędzy tym ilorazem a ilorazem natężenia prądu w uzwojeniu pierwotnym i natężenia prądu w uzwojeniu wtórnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących odkrycia zjawiska indukcji elektromagnetycznej, wyszukuje, selekcjonuje i krytycznie analizuje informacje na temat wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej
--	---	---	--

▪ Drgania i fale

R – treści nadprogramowe

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady ruchu drgającego • opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • stosuje do obliczeń związek okresu z częstotliwością drgań, rozróżnia wielkości dane i szukane, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, a na tej podstawie ocenia wartości obliczanych wielkości fizycznych, przelicza wielokrotności i podwielokrotności (przedrostki mikro-, mili-, centy-), przelicza jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina), zapisuje wynik pomiaru lub obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących) • wyodrębnia ruch falowy (fale mechaniczne) z kontekstu, wskazuje czynniki istotne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia ruch drgający z kontekstu, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia • wyznacza okres i częstotliwość drgań ciężarka zawieszonoego na sprężynie oraz okres i częstotliwość drgań wahadła matematycznego, mierzy: czas i długość, posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej • zapisuje dane w formie tabeli • posługuje się pojęciami: amplituda drgań, okres, częstotliwość do opisu drgań, wskazuje położenie równowagi drgającego ciała • wskazuje położenie równowagi oraz odczytuje amplitudę i okres z wykresu $x(t)$ dla drgającego ciała • opisuje mechanizm przekazywania drgań z jednego punktu ośrodka do drugiego w przypadku fal na napiętej linie • planuje doświadczenie związane z badaniem ruchu falowego • posługuje się pojęciami: amplituda, okres i częstotliwość, prędkość i długość fali do opisu fal harmoniczych (mechanicznych) • stosuje do obliczeń związku między okresem, częstotliwością, prędkością i długością fali, rozróżnia wielkości dane i szukane, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, a na tej podstawie ocenia wartości obliczanych wielkości fizycznych, zapisuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie związane z badaniem ruchu drgającego, w szczególności z wyznaczaniem okresu i częstotliwości drgań ciężarka zawieszonoego na sprężynie oraz okresu i częstotliwości drgań wahadła matematycznego • opisuje ruch ciężarka na sprężynie i ruch wahadła matematycznego • analizuje przemiany energii w ruchu ciężarka na sprężynie i w ruchu wahadła matematycznego •^Rodróżnia fale podłużne od fal poprzecznych, wskazując przykłady •^Rdemonstruje i opisuje zjawisko rezonansu mechanicznego • wyszukuje i selekcjonuje informacje dotyczące fal mechanicznych, np. skutków działania fal na morzu lub oceanie lub ^Rskutków rezonansu mechanicznego • opisuje mechanizm przekazywania drgań z jednego punktu ośrodka do drugiego w przypadku fal dźwiękowych w powietrzu • planuje doświadczenie związane z badaniem cech fal dźwiękowych, w szczególności z badaniem zależności wysokości i głośności dźwięku od częstotliwości i amplitudy drgań źródła tego dźwięku • przedstawia skutki oddziaływania hałasu i drgań na organizm człowieka oraz sposoby 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych i internetu) dotyczącymi pracy zegarów wahadłowych, w szczególności wykorzystania w nich zależności częstotliwości drgań od długości wahadła i zjawiska izochronizmu •^Ropisuje mechanizm rozchodzenia się fal podłużnych i poprzecznych •^Rdemonstruje i opisuje zjawiska: odbicia, załamania, dyfrakcji i interferencji fal, podaje przykłady występowania tych zjawisk w przyrodzie •^Rposługuje się pojęciem barwy dźwięku •^Rdemonstruje i opisuje zjawisko rezonansu akustycznego, podaje przykłady skutków tego zjawiska •^Rdemonstruje drgania elektryczne •^Rwyjaśnia wpływ fal elektromagnetycznych o bardzo dużej częstotliwości (np. promieniowania nadfioletowego i rentgenowskiego) na organizm człowieka

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>i nieistotne dla wyniku doświadczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> demonstruje wytwarzanie fal na sznurze i na powierzchni wody wyodrębnia fale dźwiękowe z kontekstu, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia odczytuje dane z tabeli (diagramu) rozpoznaje zależność rosnącą i malejącą na podstawie wykresu $x(t)$ dla drgającego ciała i wykresów różnych fal dźwiękowych, wskazuje wielkość maksymalną i minimalną nazywa rodzaje fal elektromagnetycznych 	<p>wynik obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących)</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje mechanizm wytwarzania dźwięku w instrumentach muzycznych, głośnikach itp. posługuje się pojęciami: amplituda, okres i częstotliwość, prędkość i długość fali do opisu fal dźwiękowych wytwarza dźwięk o większej i mniejszej częstotliwości niż częstotliwość danego dźwięku za pomocą dowolnego drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego posługuje się pojęciami: wysokość i głośność dźwięku, podaje wielkości fizyczne, od których zależą wysokość i głośność dźwięku wykazuje na przykładach, że w życiu człowieka dźwięki spełniają różne role i mają różnoraki charakter rozdziela dźwięki, infradźwięki i ultradźwięki, posługuje się pojęciami infradźwięki i ultradźwięki, wskazuje zagrożenia ze strony infradźwięków oraz przykłady wykorzystania ultradźwięków porównuje (wymienia cechy wspólne i różnice) mechanizmy rozchodzenia się fal mechanicznych i elektromagnetycznych podaje i opisuje przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych (np. w telekomunikacji) 	<p>ich łagodzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia zjawiska echa i pogłosu opisuje zjawisko powstawania fal elektromagnetycznych posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych), m.in. dotyczących dźwięków, infradźwięków i ultradźwięków oraz wykorzystywania fal elektromagnetycznych w różnych dziedzinach życia, a także zagrożeń dla człowieka stwarzanych przez niektóre fale elektromagnetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe z zastosowaniem zależności i wzorów dotyczących drgań i fal

2. Optyka

R – treści nadprogramowe

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i klasyfikuje źródła światła, podaje przykłady • odczytuje dane z tabeli (prędkość światła w danym ośrodku) • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady prostoliniowego rozchodzenia się światła • demonstruje doświadczalnie zjawisko rozproszenia światła • opisuje przebieg i wynik przeprowadzonego doświadczenia, wyjaśnia rolę użytych przyrządów i wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny • wymienia i rozróżnia rodzaje zwierciadeł, wskazuje w otoczeniu przykłady różnych rodzajów zwierciadeł • bada doświadczalnie skupianie równoległej wiązki światła za pomocą zwierciadła kulistego wklęsłego • demonstruje zjawisko załamania światła (zmiany kąta załamania przy zmianie kąta podania – jakościowo) • opisuje (jakościowo) bieg promieni przy przejściu światła z ośrodka rzadszego do ośrodka gęstszego optycznie i odwrotnie, posługując się po- 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje (wymienia cechy wspólne i różnice) mechanizmy rozchodzenia się fal mechanicznych i elektromagnetycznych • podaje przybliżoną wartość prędkości światła w próżni, wskazuje prędkość światła jako maksymalną prędkość przepływu informacji • bada doświadczalnie rozchodzenie się światła • opisuje właściwości światła, posługuje się pojęciami: promień optyczny, ośrodek optyczny, ośrodek optycznie jednorodny • stosuje do obliczeń związek między długością i częstotliwością fali: rozróżnia wielkości dane i szukane, szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i ocenia na tej podstawie wartości obliczanych wielkości fizycznych, przelicza wielokrotności i podwielokrotności (przedrostki mikro-, mili-, centy-); przelicza jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina), zapisuje wynik pomiaru lub obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących) • demonstruje zjawiska cienia i półcienia, wyodrębnia zjawiska z kontekstu • formułuje prawo odbicia, posługując się pojęciami: kąt padania, kąt odbicia • opisuje zjawiska: odbicia i rozproszenia światła, podaje przykłady ich występowania i wykorzystania • wyjaśnia powstawanie obrazu pozornego w zwierciadle płaskim, wykorzystując prawo odbicia • rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez zwierciadła wklęsłe 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie związane z badaniem rozchodzenia się światła • wyjaśnia powstawanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym • opisuje zjawisko zaćmienia Słońca i Księżyca •^Rbada zjawiska dyfrakcji i interferencji światła, wyodrębnia je z kontekstu, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia •^Rwyszukuje i selekcjonuje informacje dotyczące występowania zjawisk dyfrakcji i interferencji światła w przyrodzie i życiu codziennym, a także ewolucji poglądów na temat natury światła • opisuje skupianie promieni w zwierciadle kulistym wklęsłym, posługując się pojęciami ogniska i ogniskowej oraz wzorem opisującym zależność między ogniskową a promieniem krzywizny zwierciadła kulistego •^Rdemonstruje rozproszenie równoległej wiązki światła na zwierciadle kulistym wypukłym, posługuje się pojęciem ogniska pozornego • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z internetu) dotyczącymi zjawisk odbicia i rozproszenia światła, m.in. wskazuje przykłady wykorzystania zwierciadeł w różnych dziedzinach życia •^Rformułuje prawo załamania światła • opisuje zjawisko całkowitego wewnętrznego 	<ul style="list-style-type: none"> •^Ropisuje zjawiska dyfrakcji i interferencji światła, wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady występowania tych zjawisk •^Ropisuje zjawisko fotoelektryczne, podaje przykłady jego zastosowania •^Rwyjaśnia, dlaczego mówimy, że światło ma dwoistą naturę •^Rrysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez zwierciadła wklęsłe • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z internetu) dotyczącymi źródeł i właściwości światła, zasad ochrony narządu wzroku, wykorzystania światłowodów, laserów i pryzmatów, powstawania tęczy •^Rrozwiązuje zadania, korzystając z wzorów na powiększenie i zdolność skupiającą oraz rysując konstrukcyjnie obraz wytworzony przez soczewkę •^Rwymienia i opisuje różne przyrządy optyczne (mikroskop, lupa, luneta itd.) •^Rrozwiązuje zadania rachunkowe z zastosowaniem wzoru na zdolność skupiającą układu soczewek, np. szkieł okularowych i oka

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>jęciem kąta załamania</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i rozróżnia rodzaje soczewek 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy obrazów wytworzone przez zwierciadła wklęsłe, posługuje się pojęciem powiększenia obrazu, rozróżnia obrazy rzeczywiste i pozorne oraz odwrócone i proste rozwiązuje zadania rachunkowe z zastosowaniem wzoru na powiększenie obrazu, zapisuje wielkości dane i szukane wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady załamania światła, wyodrębnia zjawisko załamania światła z kontekstu, wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia planuje doświadczenie związane z badaniem przejścia światła z ośrodka rzadszego do ośrodka gęstszego optycznie i odwrotnie demonstruje i opisuje zjawisko rozszczepienia światła za pomocą pryzmatu opisuje światło białe jako mieszaninę barw, a światło lasera – jako światło jednobarwne opisuje bieg promieni przechodzących przez soczewkę skupiającą (biegnących równoległe do osi optycznej), posługując się pojęciami ogniska, ogniskowej i zdolności skupiającej soczewki wytwarza za pomocą soczewki skupiającej ostry obraz przedmiotu na ekranie, dobierając doświadczalnie położenie soczewki i przedmiotu opisuje powstawanie obrazów w oku ludzkim, wyjaśnia pojęcia krótkowzroczności i dalekowzroczności oraz opisuje rolę soczewek w ich korygowaniu odczytuje dane z tabeli i zapisuje dane w formie tabeli, posługuje się pojęciem nie- 	<p>nego odbicia, podaje przykłady jego zastosowania</p> <ul style="list-style-type: none"> ^Rrozwiązuje zadania rachunkowe z zastosowaniem prawa załamania światła planuje i demonstruje doświadczenie związane z badaniem biegu promieni przechodzących przez soczewkę skupiającą i wyznaczeniem jej ogniskowej planuje doświadczenie związane z wytwarzaniem za pomocą soczewki skupiającej ostrego obrazu przedmiotu na ekranie rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewki, rozróżnia obrazy rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone, powiększone, pomniejszone posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z internetu), m.in. dotyczącymi narządu wzroku i korygowania zaburzeń widzenia ^Ropisuje przykłady zjawisk optycznych w przyrodzie ^Rposługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych, z internetu), m.in. opisuje przykłady wykorzystania przyrządów optycznych w różnych dziedzinach życia 	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<p>pewności pomiarowej, zapisuje wynik pomiaru lub obliczenia fizycznego jako przybliżony (z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących)</p>		

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności w co najmniej 98% wymaganych na ocenę bardzo dobrą.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z INFORMATYKI

w Gimnazjum w Pawłowicach

Przedmiotowy system oceniania został skonstruowany w oparciu o następujące dokumenty:

- Wewnątrzszkolny System Oceniania w Zespole Szkół w Pawłowicach
- Podstawę programową z informatyki.
- Realizowany materiał wg programu nauczania

Ocenianie ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno — wychowawczej.

Ocenianie ucznia w procesie kształcenia informatyki powinno wiązać się z szukaniem odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu w obrębie danego konkretnego zagadnienia programowego uczeń:

1. rozumie pojęcia z nim związane, potrafi podać dla nich przykłady i kontrprzykłady, zna definicje, potrafi uczestniczyć w klasyfikowaniu i definiowaniu pojęć;
2. zna podstawowe algorytmy postępowania przy rozwiązywaniu standardowych problemów;
3. umie rozwiązywać problemy o wyższym stopniu trudności;
4. opanował materiał nauczania z danego semestru, czy roku;
5. aktywnie uczestniczy w zajęciach;
6. uczestniczy w pracy pozalekcyjnej, konkursach, olimpiadach;
7. umie posługiwać się językiem informatyki, umie stosować swoje wiadomości i umiejętności z informatyki w rozwiązywaniu problemów z innych dziedzin.

Ogólne składniki stanowiące przedmiot oceny to:

- zakres wiadomości i umiejętności,
- rozumienie materiału naukowego,
- umiejętność stosowania wiedzy,
- kultura przekazywania wiadomości.

Oceny są jednocześnie informacją dla rodziców, wychowawcy, dyrektora szkoły i nadzoru pedagogicznego o:

- efektywności procesu nauczania i uczenia się,

- wkładzie uczniów w pracę nad własnym rozwojem,
- postępach uczniów

Jawność ocen

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego poinformuje uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez niego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel jest zobowiązany do uzasadnienia wystawionej oceny.
3. Przed końcoworocznym (semestralnym) klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) informuje o przewidywanej ocenie klasyfikacyjnej.

I.Cele edukacyjne:

- Rozwijanie zainteresowań technikami informatycznymi.
- Kształtowanie umiejętności wykorzystywania poznanych wiadomości i umiejętności informatycznych w życiu codziennym i przyszłej pracy zawodowej.
- WYROBIENIE nawyków stosowania programów multimedialnych oraz Internetu do pogłębiania wiedzy z różnych dziedzin nauki i rozwoju osobistego ucznia.
- Umiejętne współdziałanie w zespole. Integrowanie wiedzy informatycznej z innymi przedmiotami.
- Kształtowanie zasad ergonomicznej pracy przy komputerze.

II.Obszary podlegające ocenie:

Badanie kompetencji ucznia z informatyki odbywa się przy komputerze, dlatego każdy sprawdzian lub test planowany jest jako praktyczny — uczeń wykonuje zadania korzystając z komputera i odpowiedniego oprogramowania; forma zadań nie odbiega od ćwiczeń, które uczniowie wykonują na zajęciach.

Sprawdzanie umiejętności dotyczy:

- Rozwiązywania problemów za pomocą komputera,
- Łączenia umiejętności praktycznych z wiedzą teoretyczną oraz znajomości podstawowych metod pracy na komputerze,
- Znajomości wspólnych dla różnych programów mechanizmów i podstawowych pojęć i metod informatyki,
- Aktywności na lekcjach,
- Praca twórcza wkraczająca poza zakres programowy (praca własna),
- Udział w konkursach,
- Ze względu na specyfikę przedmiotu (wymagania sprzętowe) ocena pracy domowej nie jest bezpośrednia a uwzględniana jest w innych obszarach oceny.

III.Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów:

- Ocenianie bieżącej pracy ucznia na lekcji,
- Ocenianie pracy samodzielnej,

- Ocena projektu grupowego,
- Ocenianie prac dodatkowych,
- Sprawdzian praktyczny.
- Uczeń może poprawić tylko oceny niedostateczne uzyskane ze sprawdzianu praktycznego
- Uczeń nieobecny, wykonuje pracę lub sprawdzian praktyczny w terminie ustalonym przez nauczyciela.

IV. Tryb oceniania:

Rok szkolny dzieli się na dwa semestry. Oceny bieżące, oceny klasyfikacyjne śródroczne i oceny klasyfikacyjne końcoworoczne w stopniu wg skali 1-6. W stopniach szkolnych (1-6). Oceny są jawne.

V. Ocenie podlegają:

1. praca na lekcji, ćwiczenia praktyczne, wykonywane podczas zajęć i analizowane pod kątem osiągnięcia celów operacyjnych lekcji, odpowiedzi ustne, jakość pracy i aktywność na lekcji, współpraca w grupie;
2. sprawdziany wiadomości i umiejętności po każdym zrealizowanym dziale, zapowiedziane tydzień wcześniej,
3. prace domowe bieżące - utrwalające lub przygotowujące do opracowania nowej lekcji, długoterminowe - stanowiące pracę nad projektem tematycznym.
4. inne osiągnięcia ucznia.

VI. Zasady ustalania oceny

1. Sprawdziany oraz ćwiczenia praktyczne oceniane są według ustalonych każdorazowo zasad podanych przez nauczyciela przed sprawdzianem osiągnięć ucznia.
2. Odpowiedzi ustne oraz prace domowe oceniane są w zależności od obszerności i poziomu prezentowanych wiadomości i umiejętności.

VII. Sposób ustalania oceny semestralnej i końcoworocznej

Przy ustalaniu oceny semestralnej i końcoworocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów działalności ucznia według następującej kolejności:

1. prace klasowe
2. prace domowe, aktywność na lekcji i poza nią, praca w grupach
3. prace dodatkowe

Przy wystawianiu tych ocen nauczyciel bierze również pod uwagę:

1. rozwój ucznia (jakie czyni postępy w danym czasie);
2. wkład pracy w stosunku do zdolności;

Ocenę celującą otrzymuje również uczeń, który otrzymał ocenę bardzo dobrą i zajął wysokie miejsce w konkursie informatycznym.

VIII. Postanowienia końcowe

1. Uczniowie informowani są o zasadach przedmiotowego systemu oceniania na pierwszych zajęciach lekcyjnych, natomiast zainteresowani rodzice na in-

dywidualnych spotkaniach lub poprzez stronę internetową szkoły.

2. W czasie pracy z uczniami uwzględnia się zawsze zalecenia Poradni Psychologiczno — Pedagogicznej a uczniowie mający orzeczenia otrzymują ćwiczenia o niższym stopniu trudności mogą liczyć na szczególną pomoc nauczyciela mogą przeznaczyć na realizację zadań dłuższy odcinek czasu.
3. Uczniowie zwolnieni z zajęć informatyki na podstawie orzeczenia lekarskiego w dokumentacji zamiast oceny klasyfikacyjnej mają wpisane «zwolniony».

1. Komputer i grafika komputerowa

Posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<p>podaje kilka zastosowań komputera; wymienia części składowe zestawu komputerowego; posługuje się komputerem i urządzeniami TI w podstawowym zakresie; podaje kilka przykładów urządzeń współpracujących z komputerem; wie, że nadmierna ilość czasu spędzonego przy komputerze zagraża zdrowiu psychicznemu i fizycznemu; zdaje sobie sprawę, że można uzależnić się od komputera; zna i stosuje sposoby zapobiegania uzależnieniu się od komputera zna podstawowe zasady pracy z programem komputerowym (uruchamianie, wybór opcji z menu, kończenie pracy z programem) wie, jaka jest rola systemu operacyjnego</p>	<p>wskazuje kilka przykładów zastosowania komputera, np. w szkole, zakładach pracy i życiu społecznym; definiuje komputer jako zestaw urządzeń elektronicznych i określa ich przeznaczenie; zna jednostki pojemności pamięci; wymienia i omawia różne typy komputerów oraz budowę i działanie wybranych urządzeń peryferyjnych oraz urządzeń techniki użytkowej omawia przeznaczenie poszczególnych rodzajów programów użytkowych, podając przykłady konkretnych programów; wie, na czym polega uruchamianie i instalowanie programów; podaje przykłady nośników pamięci zna podstawowe funkcje</p>	<p>omawia zastosowanie komputera w różnych dziedzinach życia, nauki i gospodarki; zna pojęcia: <i>program komputerowy, pamięć, system dwójkowy, bit, bajt, RAM</i>; omawia podstawowe układy mieszczące się na płycie głównej; wymienia i omawia różne typy komputerów oraz budowę i działanie wybranych urządzeń peryferyjnych oraz urządzeń techniki użytkowej, np. drukarki, skanera umieszcza skrót programu na pulpicie; wybiórczo korzysta z Pomocy do programów; wyjaśnia rolę pamięci operacyjnej w czasie uruchamiania programu; wie, jak odinstalować program komputerowy podaje przykłady systemów</p>	<p>omawia schemat działania komputera, m.in. przekształcanie informacji w dane, przetwarzanie danych oraz wyjaśnia funkcje procesora odpowiedzialnego za te procesy; wyjaśnia, czym jest BIOS; podaje przykłady kart rozszerzeń, które można zainstalować w komputerze; omawia różne typy komputerów oraz budowę i działanie urządzeń peryferyjnych oraz urządzeń techniki użytkowej, np. tablicy interaktywnej, kamery cyfrowej i internetowej potrafi skorzystać w razie potrzeby z Pomocy do programu; wyjaśnia procesy zachodzące w czasie uruchamiania i instalowania programu; potrafi zainstalować</p>	<p>potrafi określić podstawowe parametry części składowych komputera i urządzeń peryferyjnych oraz urządzeń techniki użytkowej; opisuje wybrane zastosowania informatyki, z uwzględnieniem swoich zainteresowań, oraz ich wpływ na osobisty rozwój, rynek pracy i rozwój ekonomiczny; samodzielnie wyszukuje w Internecie informacje o nowych urządzeniach peryferyjnych oraz urządzeniach techniki użytkowej; korzysta z dokumentacji urządzeń elektronicznych określa pojemność pamięci, ilość wolnego i zajętego miejsca na dysku; wyszukuje w Internecie lub innych źródłach informacje na temat nowych programów użytkowych i nośników</p>

<p>wie, że należy posiadać licencję na używany program komputerowy; wie, na czym polega piractwo komputerowe i jakie grożą sankcje za nielegalne uzyskanie programu komputerowego w celu osiągnięcia korzyści majątkowych</p>	<p>systemu operacyjnego wie, czym jest licencja na program, i wymienia jej rodzaje; wymienia przykłady przestępczości komputerowej</p>	<p>operacyjnych zna pojęcie: <i>prawo autorskie</i>; omawia przykładowe rodzaje darmowych licencji; omawia przejawy przestępczości komputerowej</p>	<p>i odinstalować prosty program, np. edukacyjny, grę; potrafi pobrać program, np. darmowy, z Internetu i zainstalować go omawia cechy wybranych systemów operacyjnych, m.in.: Windows, Linux, Mac OS wyjaśnia różnice między różnymi rodzajami licencji; rozumie zasady licencji na używany program</p>	<p>pamięci porównuje wybrane systemy operacyjne, podając różnice korzystając z Internetu lub innych źródeł, odszukuje więcej informacji na temat darmowych licencji</p>
---	--	---	--	---

Opracowywanie za pomocą komputera obrazów (rysunków, zdjęć)				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<p>przy użyciu wybranego edytora grafiki tworzy prosty rysunek, używając podstawowych narzędzi graficznych; potrafi zapisać dokument komputerowy w pliku w określonym miejscu (dysku, folderze); odczytuje rysunek zapisany w pliku, wprowadza zmiany i zapisuje ponownie plik</p>	<p>zna i omawia zasady tworzenia dokumentu komputerowego na przykładzie tworzenia rysunku w programie graficznym; rozumie, dlaczego należy zapisać dokument na wybranym nośniku pamięci masowej; przy użyciu wybranego edytora grafiki tworzy rysunki, stosując operacje na obrazie i jego fragmentach, przekształca obrazy; umieszcza napisy na obrazie; tworzy proste animacje komputerowe</p>	<p>zna podstawowe formaty plików graficznych; posługuje się narzędziami malarskimi trzech wybranych programów graficznych do tworzenia kompozycji z figur; wykonuje operacje na obrazie i jego fragmentach, m.in.: zaznacza, kopiuje i wkleja fragmenty rysunku i zdjęcia, stosując wybrane programy graficzne; wie, czym są warstwy obrazu; tworzy obraz z wykorzystaniem pracy na warstwach; korzysta z różnych narzędzi selekcji; tworzy animacje komputerowe; drukuje rysunek</p>	<p>przekształca formaty plików graficznych; umieszcza napisy na obrazie, porównując możliwości dwóch wybranych programów graficznych; tworzy rozbudowane animacje komputerowe; zmienia kolory i inne efekty na zdjęciu, stosując wybrane programy graficzne; wykonuje fotomontaż, korzystając z możliwości pracy na warstwach obrazu; tworzy animacje, korzystając z możliwości pracy na warstwach i z przekształceń fragmentów obrazu; drukuję obraz, ustalając samodzielnie wybrane parametry wydruku</p>	<p>samodzielnie wyszukuje możliwości wybranego programu graficznego; przygotowuje animacje według własnego pomysłu, korzystając z różnych możliwości wybranego programu do tworzenia animacji</p>

Porządkowanie i ochrona dokumentów komputerowych				
2	3	4	5	6

Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
kopiuje, przenosi i usuwa pliki wybraną przez siebie metodą; rozumie, jakie szkody może wyrządzić wirus komputerowy	rozumie, dlaczego należy wykonywać kopie dokumentów; potrafi kopiować, przenosić i usuwać pliki i foldery metodą przez Schowe oraz metodą przeciągnij i upuść ; stosuje podstawowe zasady ochrony przed wirusami komputerowymi	pakuje i rozpakowuje pliki lub foldery; omawia ogólne zasady działania wirusów komputerowych; zna zasady ochrony przed złośliwymi programami; posługuje się programem antywirusowym w celu wykrycia wirusów	omawia inne rodzaje zagrożeń (konia trojańskie, programy szpiegujące); wie, jak ochronić się przed włamaniem do komputera; wyjaśnia, czym jest firewall	utrzymuje na bieżąco porządek w zasobach komputerowych; pamięta o tworzeniu kopii ważniejszych plików na innym nośniku; korzystając z dodatkowych źródeł, wyszukuje informacje na temat programów szpiegujących określanych jako <i>adware</i> i <i>spyware</i>

2. Praca z dokumentem tekstowym

Opracowywanie tekstu przy użyciu edytora tekstu				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
tworzy prosty dokument tekstowy; stosuje wyróżnienia w tekście, korzystając ze zmian parametrów czcionki; wykonuje podstawowe operacje na fragmentach tekstu – kopiowanie, wycinanie, wklejanie; ozdabia tekst gotowymi rysunkami, obiektami z galerii obrazów, stosując wybraną przez siebie metodę; zapisuje dokument w pliku	zna i stosuje podstawowe zasady formatowania i redagowania tekstu; formatuje tekst: ustala atrybuty tekstu (pogrubienie, podkreślenie, przekreślenie, kursywę), sposób wyrównywania tekstu między marginesami, parametry czcionki; formatuje rysunek (obiekt) wstawiony do tekstu; zmienia jego rozmiary, oblewa tekstem lub stosuje inny układ rysunku względem tekstu; wstawia tabelę i wykonuje podstawowe operacje na jej komórkach	zna ogólne możliwości edytorów tekstu i zasady pracy z dokumentem tekstowym; zna i stosuje podstawowe zasady redagowania tekstu; dostosowuje formatowanie tekstu do jego przeznaczenia; wykorzystuje możliwości automatycznego wyszukiwania i zamiany znaków; stosuje tabulację, wcięcia, interlinie; stosuje automatyczną numerację i wypunktowanie; wykorzystuje edytor równań do pisanie prostych wzorów; zna podstawowe zasady pracy z tekstem wielostronicowym (redaguje nagłówek, stopkę wstawia numery stron); potrafi podzielić tekst na kolumny	zna i stosuje metody usprawniające pracę nad tekstem (m.in. stosowanie gotowych szablonów, wbudowanych słowników); stosuje różne typy tabulatorów, potrafi zmienić ich ustawienia w całym tekście; wstawia dowolne wzory, wykorzystując edytor równań; osadza obraz w dokumencie tekstowym, wstawia obraz do dokumentu tekstowego z zachowaniem połączenia oraz omawia różnice między tymi dwiema metodami; stosuje przypisy; zna rodzaje tabulatorów i potrafi je właściwie zastosować; stosuje odpowiednio spacje nierozdzielające; drukuje dokumenty tekstowe, dobierając odpowiednie parametry drukowania	samodzielnie wyszukuje opcje menu potrzebne do rozwiązania dowolnego problemu; przygotowuje profesjonalny tekst – pismo, sprawozdanie, z zachowaniem poznanych zasad redagowania i formatowania tekstów; rozumie działanie mechanizmu „łącz z plikiem” i omawia różnicę między obiektem osadzonym a połączonym

3. Internet i multimedia

Komputer jako źródło informacji				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
wymienia kilka zastosowań Internetu; otwiera stronę o podanym adresie; wyszukuje w Internecie informacje według prostego hasła; porusza się po stronie WWW redaguje i wysyła list elektroniczny,	zna podstawowe zasady pracy w szkolnej (lokalnej) sieci komputerowej; zna pojęcia: <i>Internet</i> , <i>strona internetowa</i> , <i>WWW</i> ; omawia wybrane usługi internetowe;	wymienia zalety łączenia komputerów w sieć; zna pojęcia: <i>witryna</i> , <i>strona główna</i> , <i>serwer internetowy</i> , <i>hiperłącze</i> , <i>hipertekst</i> ; potrafi wyszukiwać informacje w In-	opisuje sieci lokalne i globalne oraz podstawowe klasy sieci; potrafi udostępnić zasoby, np. foldery; wie, jak uzyskać dostęp do Internetu; potrafi zastosować różne narzędzia do wyszukiwania informacji; stosuje	potrafi formułować własne wnioski i spostrzeżenia dotyczące rozwoju Internetu, jego znaczenia dla różnych dziedzin gospodarki i dla własnego rozwoju; potrafi właściwie zawęzić obszar po-

<p>korzystając z podstawowych zasad netykiety;</p> <p>potrafi skorzystać z wybranych form komunikacji, np. z komunikatora, stosując zasady netykiety</p> <p>zna zagrożenia i ostrzeżenia dotyczące korzystania z komunikacji za pomocą Internetu; zdaje sobie sprawę z anonimowości kontaktów w Sieci</p> <p>zna ogólne zasady projektowania stron WWW i wie, jakie narzędzia umożliwiają ich tworzenie;</p> <p>wie, w jaki sposób zbudowane są strony WWW</p>	<p>potrafi wyszukiwać informacje w Internecie; korzysta z wyszukiwarek przez stronę WWW;</p> <p>dołącza załączniki do listu; korzysta z książki adresowej; zna i stosuje zasady netykiety pocztowej;</p> <p>zna sposoby komunikowania się za pomocą Internetu, m.in.: komunikatory i czaty, fora dyskusyjne, portale społecznościowe</p> <p>stosuje przepisy prawa związane z pobieraniem materiałów z Internetu; zdaje sobie sprawę z konieczności racjonalnego gospodarowania czasem spędzonym w Sieci</p> <p>potrafi, korzystając z podstawowych znaczników HTML, tworzyć prostą strukturę strony;</p> <p>umie tworzyć akapity i wymuszać podział wiersza, dodawać nagłówki do tekstu, zmieniać krój i rozmiar czcionki;</p> <p>wie, jak założyć internetowy dziennik – blog</p>	<p>ternecie; korzysta z katalogów stron WWW;</p> <p>wyszukuje informacje w internetowych zasobach danych</p> <p>dba o formę listu i jego pojemność; ozdabia listy, załączając rysunek, dodaje tło; stosuje podpis automatyczny; zakłada książkę adresową;</p> <p>podaje i omawia przykłady usług internetowych oraz różnych form komunikacji: omawia m.in.: komunikatory i czaty, fora dyskusyjne, portale społecznościowe</p> <p>zna podstawowe przepisy dotyczące korzystania z e-usług</p> <p>zna funkcje i zastosowanie najważniejszych znaczników HTML;</p> <p>potrafi wstawiać obrazy do utworzonych stron;</p> <p>umie tworzyć listy wypunktowane i numerowane i wstawiać hiperłącza;</p> <p>wie, czym są systemy zarządzania treścią i tworzy prosty blog w oparciu o wybrany system</p>	<p>złożony sposób wyszukiwania; porządkuje najczęściej odwiedzane strony</p> <p>uczestniczy w dyskusji na wybranym forum dyskusyjnym, stosując zasady netykiety;</p> <p>omawia wybrane usługi internetowe (m.in.: nauka i praca w Internecie, książki, czasopisma, muzea, banki, zakupy i aukcje, podróże, rozrywka), uwzględniając zasady korzystania z tych usług</p> <p>na przykładach uzasadnia zalety i zagrożenia wynikające z pojawienia się Internetu</p> <p>formatuje tekst na stronie, wstawia tabele;</p> <p>dba o poprawność merytoryczną i redakcyjną tekstów;</p> <p>potrafi utworzyć prostą stronę (m.in. zawierającą blog) w oparciu o wybrany system zarządzania treścią; dodaje nowe wpisy, przydziela wpisy do kategorii, dodaje tagi;</p> <p>publikuje utworzone strony w Internecie;</p> <p>współpracuje w grupie przy tworzeniu projektu, wykonując samodzielnie zadania szczegółowe</p>	<p>szukiwać, aby szybko odszukać informacje</p> <p>korzystając z Internetu i innych źródeł, wyszukuje informacje o najnowszych osiągnięciach w dziedzinie e-usług</p> <p>potrafi przedstawić własne wnioski z analizy zalet i wad uzależniania różnych dziedzin życia od Internetu</p> <p>zna większość znaczników HTML;</p> <p>posługuje się wybranym programem przeznaczonym do tworzenia stron WWW;</p> <p>potrafi tworzyć proste witryny składające się z kilku połączonych ze sobą stron;</p> <p>publikuje stronę WWW w Internecie</p>
--	---	--	--	---

Opracowywanie za pomocą komputera prezentacji multimedialnych				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<p>wie, czym jest prezentacja multimedialna i posługuje się programem do jej tworzenia;</p> <p>zna podstawowe zasady tworzenia prezentacji;</p> <p>tworzy prezentację składającą się z kilku slajdów z zastosowaniem animacji niestandardowych; wstawia do slajdu tekst i grafikę;</p> <p>zapisuje prezentację i potrafi uruchomić pokaz slajdów</p>	<p>zna cechy dobrej prezentacji;</p> <p>podaje przykładowe programy do tworzenia prezentacji;</p> <p>wykonuje przejścia między slajdami; stosuje tło we wszystkich slajdach; potrafi ustawić inne tło dla każdego slajdu;</p> <p>zmienia kolejność slajdów; usuwa niepotrzebne slajdy</p>	<p>przygotowuje plan prezentacji; planuje wygląd slajdów;</p> <p>korzysta z szablonów; dobiera odpowiedni szablon do danej prezentacji;</p> <p>potrafi ustawić jednakowe tło dla wszystkich slajdów oraz inne dla wybranego slajdu;</p> <p>wstawia na slajd hiperłącza, umieszcza przyciski akcji;</p> <p>dba o poprawność redakcyjną tekstów</p>	<p>umieszcza w prezentacji efekty dźwiękowe;</p> <p>przygotowuje prezentację w postaci albumu fotograficznego;</p> <p>współpracuje w grupie przy tworzeniu projektu, wykonując samodzielnie zadania szczegółowe</p>	<p>potrafi samodzielnie zaprojektować i przygotować multimedialną prezentację na wybrany temat, cechującą się ciekawym ujęciem zagadnienia, interesującym układem slajdów</p>

4. Algorytmika i programowanie

Rozwiązywanie problemów i podejmowanie decyzji z wykorzystaniem komputera, stosowanie podejścia algorytmicznego				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<p>zapisuje prosty algorytm liniowy w postaci listy kroków; zna podstawowe zasady prezentacji algorytmów w postaci schematów blokowych (zna podstawowe bloki potrzebne do budowania schematu blokowego); analizuje gotowy schemat blokowy prostego algorytmu pisze proste programy w języku Logo, używając podstawowych poleceń opisuje algorytm, znajdowania wybranego elementu w zbiorze nieuporządkowanym, na przykładzie wyboru najwyższego ucznia spośród pięciu</p>	<p>wyjaśnia pojęcie algorytmu; określa dane do zadania oraz wyniki i zapisuje prosty algorytm liniowy w postaci listy kroków; określa sytuacje warunkowe, tj. takie, które wyprowadzają różne wyniki – zależnie od spełnienia narzuconych warunków; buduje schemat blokowy prostego algorytmu liniowego; analizuje schemat blokowy algorytmu z rozgałęzieniami pisze proste programy, używając podstawowych poleceń wybranego języka programowania (korzysta z wybranego środowiska programowania, np. Logomocja, Scratch, Baltye) opisuje algorytm znajdowania wybranego elementu w zbiorze nieuporządkowanym na przykładzie wyboru największej liczby spośród n liczb – stosuje przeszukiwanie liniowe; stosuje algorytm poszukiwania przez połowienie w zabawie w zgadywanie liczby</p>	<p>omawia etapy rozwiązywania problemu (zadania); wie, na czym polega iteracja; analizuje algorytmy, w których występują powtórzenia i określa, od czego zależy liczba powtórzeń; buduje schemat blokowy algorytmu z warunkiem prostym; realizuje algorytm liniowy i z warunkami w arkuszu kalkulacyjnym realizuje prostą sytuację warunkową, korzystając z wybranego środowiska programowania omawia algorytm sortowania przez wybór na konkretnym przykładzie; analizuje gotową listę kroków tego algorytmu</p>	<p>wyjaśnia pojęcie <i>specyfikacja problemu</i>; prezentuje algorytmy iteracyjne za pomocą listy kroków i schematu blokowego; realizuje algorytm iteracyjny w arkuszu kalkulacyjnym zna pojęcia: <i>translacja, kompilacja, interpretacja</i>; wyjaśnia, na czym polega prezentacja algorytmu w postaci programu; zapisuje algorytmy iteracyjne, korzystając z wybranego środowiska programowania opisuje algorytm znajdowania wybranego elementu w zbiorze uporządkowanym – stosuje algorytm poszukiwania przez połowienie; omawia algorytm sortowania bąbelkowego na konkretnym przykładzie</p>	<p>potrafi samodzielnie napisać specyfikację określonego zadania; buduje schemat blokowy algorytmu, w którym wystąpią złożone sytuacje warunkowe; określa, kiedy może nastąpić zapełnienie w algorytmie iteracyjnym i potrafi rozwiązać ten problem; buduje schemat blokowy określonego algorytmu iteracyjnego wyjaśnia zasady programowania i kompilowania oraz wie, jak są pamiętane wartości zmiennych; odróżnia kompilację od interpretacji; korzystając z wybranego środowiska programowania, pisze programy za stosowaniem procedur tworzy schematy blokowe wybranych algorytmów, korzystając z programu edukacyjnego</p>

5. Obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym

Opracowywanie za pomocą komputera danych liczbowych				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<p>zna zastosowania arkusza kalkulacyjnego i omawia budowę dokumentu arkusza; pisze formułę wykonującą jedno z czterech podstawowych działań arytmetycznych (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie); potrafi zastosować kopiowanie i wklejanie formuł; zna ogólne zasady przygotowania wykresu w arkuszu kalkulacyjnym;</p>	<p>zna i stosuje zasadę adresowania względnego; potrafi tworzyć formuły wykonujące bardziej zaawansowane obliczenia; stosuje funkcje arkusza kalkulacyjnego, tj.: SUMA, ŚREDNIA; modyfikuje tabele w celu usprawnienia obliczeń, m.in.: wstawia i usuwa wiersze (kolumny); zmienia szerokość kolumn i wysokość wierszy tabeli; wie, jak wprowadzić do komórek</p>	<p>potrafi prawidłowo zaprojektować tabelę arkusza kalkulacyjnego (m.in.: wprowadza opisy do tabeli, formatuje komórki arkusza; ustala format danych, dostosowując go do wprowadzanych informacji); rozdziela zasady adresowania względnego, bezwzględnego i mieszanego; stosuje arkusz do kalkulacji wydatków i innych obliczeń; dostosowuje</p>	<p>potrafi układać rozbudowane formuły z zastosowaniem funkcji JEŻELI; potrafi samodzielnie zastosować adres bezwzględny lub mieszany, aby ułatwić obliczenia; tworzy, zależnie od danych, różne typy wykresów: XY (punktowy), liniowy, kołowy; wstawia tabelę arkusza do dokumentu tekstowego jako obiekt osadzony i jako obiekt połączony;</p>	<p>zna działanie i zastosowanie wielu funkcji dostępnych w arkuszu kalkulacyjnym; wyjaśnia różnicę między tabelą osadzoną a połączoną; samodzielnie wyszukuje opcje menu potrzebne do rozwiązania określonego problemu; projektuje samodzielnie tabelę arkusza z zachowaniem poznanych zasad wykonywania obliczeń w arku-</p>

korzysta z kreatora wykresów do utworzenia prostego wykresu; zapisuje utworzony arkusz we wskazanym folderze docelowym stosuje arkusz do rozwiązywania prostych zadań rachunkowych z zakresu objętego programem nauczania gimnazjum	długie teksty i duże liczby; tworzy wykres składający się z dwóch serii danych, potrafi dodać do niego odpowiednie opisy stosuje arkusz kalkulacyjny do rozwiązywania prostych problemów algorytmicznych; stosuje arkusz do rozwiązywania zadań rachunkowych (na przykład z matematyki lub fizyki) i z codziennego życia (na przykład planowanie wydatków); wie, na czym polegają modelowanie i symulacja	odpowiednio rodzaj adresowania; wykonuje w arkuszu proste obliczenia z dziedziny fizyki, matematyki, geografii, np. tworzy tabelę do obliczania wartości funkcji liniowej i tworzy odpowiedni wykres; zna zasady doboru typu wykresu do danych i wyników; drukuje tabelę arkusza, dobierając odpowiednie parametry drukowania; rozróżnia linie siatki i obramowania wyjaśnia, na czym polega modelowanie rzeczywistości; korzystając z gotowego przykładu, np. modelu rzutu kostką sześcienną do gry, omawia, na czym polega modelowanie	wstawia z pliku tabelę arkusza kalkulacyjnego do dokumentu tekstowego realizuje algorytm z warunkami i iteracyjnymi w arkuszu kalkulacyjnym wykonuje prosty model, np. rzutu monetą, korzystając z arkusza kalkulacyjnego	szu kalkulacyjnym wykorzystuje arkusz kalkulacyjny do analizy wyników eksperymentów korzystając z dodatkowych źródeł, np. Internetu, wyszukuje informacje na temat modelowania; posługuje się arkuszem kalkulacyjnym do tworzenia modeli zjawisk i ich symulacji, takich jak zjawiska: fizyczne, chemiczne, biologiczne
---	---	--	---	---

6. Bazy danych

Opracowywanie za pomocą komputera bazy danych				
2	3	4	5	6
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
podaje przykłady baz danych ze swojego otoczenia, np. wykorzystywanych w szkolnym sekretariacie, bibliotece; na przykładzie gotowego pliku bazy danych potrafi omówić jej strukturę – określić, jakie informacje są w niej pamiętane i wyjaśnić pojęcia: <i>tabela, rekord, pole</i> ; korzystając z gotowego formularza, potrafi zaktualizować dane w rekordzie i dopisać nowy rekord; potrafi wyświetlić wynik gotowego zapytania i omówić, czego dotyczyło zapytanie; prezentuje informacje, korzystając z przygotowanych raportów	podaje przykłady zbiorów informacji, które mogą być gromadzone w bazach danych; podaje przykłady oprogramowania do tworzenia baz danych; wymienia obiekty, jakie może zawierać plik bazy danych; wyjaśnia pojęcie klucza; potrafi ustalić porządek malejący lub rosnący w bazie według podanych przez nauczyciela kluczy; wyjaśnia funkcję formularzy i raportów; tworzy proste zapytanie na podstawie gotowej tabeli, korzystając z kreatora zadań	wyjaśnia, na czym polega przetwarzanie danych w bazach danych; projektuje tabelę, stosując podstawowe zasady tworzenia tabel; tworzy prosty formularz za pomocą kreatora zadań; tworzy kwerendy w widoku projektu; w zapytaniach stosuje proste kryterium wyboru (dotyczące jednego lub dwóch pól); przygotowuje raporty na podstawie tabeli lub kwerendy; drukuje raporty	tworzy formularze, dostosowując formularz do wprowadzanych danych; potrafi skorzystać z kreatora zadań i modyfikować formularz w widoku projektu; umieszcza w raporcie podsumowania, określające dane statystyczne (minimum, maksimum), porządkuje dane w raporcie według zadanych kryteriów; wymienia i omawia etapy projektowania systemów informatycznych; współpracuje w grupie, wykonując samodzielnie zadania szczegółowe	potrafi samodzielnie zaprojektować poprawną strukturę bazy danych na wybrany przez siebie temat, w tym ustalić pola, zaprojektować formularz, zaplanować odpowiednie zapytania i raporty oraz je utworzyć; podaje przykłady systemów informatycznych z otoczenia i wyjaśnia ich zastosowanie; rozumie różnicę między wynikiem wyszukiwania dowolnego ciągu znaków z wykorzystaniem opcji Znajdź i z użyciem zapytania; potrafi skorzystać z tego samego raportu do wydrukowania danych na podstawie różnych zapytań

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MUZYKI

W KLASACH I – III GIMNAZJUM.

1. OCENIE PODLEGAĆ BĘDĄ :

- odpowiedzi ustne,
  - umiejętności muzyczne (śpiew, gra na instrumentach),
  - aktywność na lekcjach i zaangażowanie w twórczość dziecięcą,
  - udział i osiągnięcia w konkursach muzycznych,
  - dodatkowe zainteresowania muzyką (np.: słuchanie audycji radiowych czy telewizyjnych poświęconych muzyce),
  - zeszyt przedmiotowy.
2. Ponieważ różnice w uzdolnieniach uczniów są bardzo duże dlatego też oceniając ucznia szczególnie zwracam uwagę na jego aktywność, zaangażowanie i wkład pracy.
3. Dodatkowo nagradzane będą indywidualne zainteresowania uczniów (gra na instrumencie, aktywny udział w zespole wokalnym lub muzycznym) przy ustalonej ocenie końcowej.
4. Każdy uczeń zobowiązany jest do estetycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym zamieszcza notatki z lekcji. Zeszyt będzie kontrolowany pod względem estetyki pisma i poprawności ortograficznej.

KRYTERIA OCENIANIA UCZNIÓW wg STOPNIA REALIZACJI CELÓW:

1. WYCHOWAWCZYCH:

- aktywność na lekcji,
- przygotowanie ucznia do zajęć,
- postawa wobec stawianych zadań,
- umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków oraz poszukiwania własnych rozwiązań,
- wysiłek wkładany w wykonanie zadań.

2. KSZTAŁCĄCYCH:

- ocenianie osiągnięć w zakresie rozwoju umiejętności wokalnych, instrumentalnych i percepcji muzyki.

3. POZNAWCZYCH:

- zakres opanowania wiedzy muzycznej.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z ZAJĘĆ ARTYSTYCZNYCH – MUZYKA.

GIMNAZJUM W PAWŁOWICACH.

1. OCENIE PODLEGAĆ BĘDĄ :

- odpowiedzi ustne,
  - umiejętności muzyczne (śpiew, gra na instrumentach),
  - aktywność na lekcjach i zaangażowanie w twórczość dziecięcą,
  - udział i osiągnięcia w konkursach muzycznych,
  - dodatkowe zainteresowania muzyką (np.: słuchanie audycji radiowych czy telewizyjnych poświęconych muzyce),
  - zeszyt przedmiotowy.
2. Ponieważ różnice w uzdolnieniach uczniów są bardzo duże dlatego też oceniając ucznia szczególnie zwracam uwagę na jego aktywność, zaangażowanie i wkład pracy.
  3. Dodatkowo nagradzane będą indywidualne zainteresowania uczniów (gra na instrumencie, aktywny udział w zespole wokalnym lub muzycznym) przy ustalonej ocenie końcowej.
  4. Każdy uczeń zobowiązany jest do estetycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym zamieszcza notatki z lekcji. Zeszyt będzie kontrolowany pod względem estetyki pisma i poprawności ortograficznej.

KRYTERIA OCENIANIA UCZNIÓW wg STOPNIA REALIZACJI CELÓW:

1. WYCHOWAWCZYCH:

- aktywność na lekcji,
- przygotowanie ucznia do zajęć,
- postawa wobec stawianych zadań,
- umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków oraz poszukiwania własnych rozwiązań,
- wysiłek wkładany w wykonanie zadań.

2. KSZTAŁCĄCYCH:

- ocenianie osiągnięć w zakresie rozwoju umiejętności wokalnych, instrumentalnych i percepcji muzyki.

3. POZNAWCZYCH:

- zakres opanowania wiedzy muzycznej.

Ocena celująca (6)

- ✓ wykazywanie zainteresowania muzyką,
- ✓ aktywny, zaangażowany udział w lekcjach,
- ✓ wykazywanie się ponadprogramową wiedzą z historii muzyki, z zasad muzyki, terminologii muzycznej
- ✓ samodzielne zdobywanie wiedzy z wykorzystaniem różnych mediów,
- ✓ twórcze, oryginalne, staranne wykonywanie ćwiczeń muzycznych i zaangażowanie w ich realizację,
- ✓ czysta intonacja piosenek, śpiewanie ich ze słuchu i z pamięci, w formie wielogłosowej – a capella, wykonywanie ich na apelach i akademiach szkolnych

oraz na konkursach

- ✓ samodzielne przygotowywanie utworów na instrumencie dętym, perkusyjnym, wykonywanie utworów w różnych tempach,
- ✓ prawidłowe odczytywanie zapisu rytmicznego
- ✓ biegle posługiwanie się elementami muzycznymi,
- ✓ wykonywanie zadań i ćwiczeń ponadprogramowych,
- ✓ uczestnictwo w konkursach muzycznych na szczeblu szkolnym, powiatowym oraz ogólnopolskim,
- ✓ rozwijanie swoich zainteresowań i umiejętności poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych,
- ✓ prezentowanie swojej twórczości w klasie, szkole.

Ocena bardzo dobra (5)

- ✓ pełne przyswojenie wiadomości objętych programem,
- ✓ aktywny, zaangażowany udział w lekcjach,
- ✓ samodzielne zdobywanie wiedzy z wykorzystaniem różnych mediów,
- ✓ staranne wykonanie ćwiczeń muzycznych i zaangażowanie w ich realizację,
- ✓ biegle posługiwanie się elementami muzycznymi,
- ✓ śpiewanie piosenek z pamięci w formie dwugłosowej z akompaniamentem,
- ✓ czysta intonacja linii melodycznej i rytmicznej z odpowiednią dynamiką,
- ✓ prawidłowe odczytywanie zapisu rytmicznego,
- ✓ wykonywanie akompaniamentu perkusyjnego do poznanych piosenek,
- ✓ umiejętność pełnej analizy dzieła sztuki,
- ✓ wykonywanie zadań ponadprogramowych oraz udział w konkursach muzycznych na szczeblu szkolnym, powiatowym oraz ogólnopolskim po zachęceniu przez nauczyciela.

Ocena dobra (4)

- ✓ dobre przyswojenie wiadomości objętych programem,
- ✓ skupiony udział w lekcjach,
- ✓ poprawne wykonywanie ćwiczeń muzycznych i zaangażowanie w ich realizację
- ✓ sprawne posługiwanie się technikami elementami muzycznymi,
- ✓ wykonywanie piosenek ze słuchu i z pamięci, ale z niedokładną intonacją linii melodycznej,
- ✓ prawidłowe posługiwanie się instrumentami perkusyjnymi i dętymi,
- ✓ dobre wykonywanie ćwiczeń rytmicznych,
- ✓ udział w konkursach muzycznych na szczeblu szkolnym, powiatowym oraz ogólnopolskim po zachęceniu przez nauczyciela.
- ✓ aktywność na lekcjach

Ocena dostateczna (3)

- ✓ podstawowe opanowanie materiału objętego programem,
- ✓ zaangażowanie na lekcji, pozytywny stosunek do przedmiotu,

- ✓ zgodne z tematem, ale mało staranne wykonywanie ćwiczeń muzycznych,
- ✓ posługiwanie się elementami muzycznymi,
- ✓ popełnianie błędów w trakcie śpiewu – nie zachowanie linii melodycznej lub rytmicznej,
- ✓ mylenie krycia dźwięków na instrumencie dętym, nazw nut i wartości rytmicznych,
- ✓ wykonywanie prostych ćwiczeń melodycznych i rytmicznych,

Ocena dopuszczająca (2)

- ✓ częściowe opanowanie wiadomości objętych programem,
- ✓ bierny udział w lekcji,
- ✓ zgodne z tematem, ale niestaranne wykonywanie ćwiczeń muzycznych,
- ✓ posługiwanie się podstawowymi technikami plastycznymi, oraz elementami muzycznymi,
- ✓ wykonywanie ćwiczeń rytmicznych, melodycznych z pomocą nauczyciela,
- ✓ granie fragmentów melodii na instrumencie dętym, perkusyjnym z pomocą kolegi lub nauczyciela

Ocena niedostateczna (1)

- ✓ nieopanowanie wiadomości objętych programem,
- ✓ nieprzygotowywanie się do lekcji
- ✓ bierność w zajęciach lekcyjnych,
- ✓ brak zainteresowania przedmiotem,
- ✓ nie wykonywanie ćwiczeń muzycznych

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA
W GIMNAZJUM W PAWŁOWICACH.
NAUCZYCIEL : ROSIK MICHAŁ

1. Sposób informowania o wymaganiach na poszczególne oceny:

- Informacja ustna przekazana uczniowi przez nauczyciela w terminie do 2 tygodni od rozpoczęcia nauki
- Informacje w formie pisemnej znajdują się u nauczyciela przedmiotu i są dostępne podczas spotkań indywidualnych.

2. Cele edukacyjne:

- Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne do racjonalnego oraz skutecznego działania i współdziałania w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa zdrowia, życia, mienia i środowiska.
- Przygotowanie do uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze obronnym i społecznym.
- Nauka i doskonalenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w przypadkach zagrożenia zdrowia i życia człowieka.
- Kształtowanie odpowiednich postaw obywatelskich oraz przygotowanie młodzieży do świadomego i aktywnego uczestnictwa w działaniach związanych z obronnością kraju.
- Rozwijanie umiejętności komunikowania się, współdziałania, pracy w grupie.
- Kształcenie otwartości i wrażliwości na potrzeby innych.

3. Edukacja dla bezpieczeństwa w gimnazjum stwarza uczniowi możliwości do:

- Planowania oraz organizowania własnej nauki oraz dokonywania samooceny i podejmowania odpowiedzialności za własny rozwój,
- Skutecznego komunikowania się w różnych sytuacjach oraz prezentowania i obrony własnego zdania,
- Rozwijania dociekliwości poznawczej oraz twórczego rozwiązywania problemów,
- Korzystania z różnych źródeł informacji
- Podejmowania decyzji indywidualnych i grupowych
- Odnoszenia zdobywanej wiedzy do praktyki i osobistych doświadczeń
  - Odkrywania i rozwijania osobistych zainteresowań

4. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia, którym w szczególności podlegają:

- a) Przyrost wiadomości w zakresie:
  - wskazywania i opisywania faktów, terminów;

— zrozumienia sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia.

b) Przyrost umiejętności w zakresie:

- samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji,
- posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł,
- praktycznego stosowania informacji,
- twórczego rozwiązywania problemów,

c) Postawy:

- systematyczność pracy ucznia przez cały rok (przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji),
- aktywność i inicjatywa,
- rozwój własnych zdolności i zainteresowań,
- umiejętność współdziałania w grupie.

5. Formy i metody sprawdzania i oceniania osiągnięć ucznia:

a) **Uczniowie mogą być oceniani:**

- w sali lekcyjnej,
- podczas zajęć w terenie,
- za działania na rzecz szkoły i otoczenia związane tematycznie z przedmiotem,
- uczestnicząc w konkursach przedmiotowych.

b) **Ocenianiu podlegają:**

- wypowiedzi ustne – przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu;
- sprawdziany – przeprowadzane po zrealizowaniu większej partii materiału, zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej;
- **sprawdziany praktyczne- jednym z warunków zaliczenia przedmiotu jest obecność na sprawdzianach praktycznych z zakresu: układania poszkodowanego w pozycji bocznej – ustalonej, bandażowania podstawowymi zwojami, resuscytacji krążeniowo – oddechowej (RKO). Sprawdziany praktyczne odbywają się w wyznaczonym przez nauczyciela terminie konsultacji. Sprawdziany praktyczne są zaliczane aż do momentu uzyskania oczekiwanego efektu.**
- kartkówki – obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji, nie muszą być zapowiedziane;
- prace domowe, zadania;
- aktywność, np.
  1. praca indywidualna na lekcji
  2. praca w grupach na lekcji
  3. prace dodatkowe (np. schematy, plansze, modele ran, itp.)

4. inne działania wynikające z zainteresowań ucznia, wiążące się z programem nauczania EdB jak i wykraczające poza program (np.: udział w konkursach, itp.)

6. Zasady wystawiania ocen:

a) Przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

- poziom merytoryczny, umiejętność doboru i zakres treści, poprawne stosowanie terminów, wyjaśnianie procedur postępowania w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia, wyczerpanie tematu;
- poprawność stylistyczna, kultura wypowiedzi;
- samodzielność wykonanej pracy, dokładność i konstrukcja pracy;
- twórczość i kreatywność w działaniu.

7. Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie z Edukacji dla Bezpieczeństwa

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program
- rozwija własne zainteresowania przedmiotem
- bierze udział z sukcesami w zawodach, konkursach, olimpiadach
- jest bardzo aktywny na lekcjach
- wykonuje szereg zadań dodatkowych z własnej inicjatywy
- jest żywo zainteresowany tym, co się dzieje w Ratownictwie Medycznym, w Polsce i na świecie
- angażuje się w akcje humanitarne, ekologiczne, wolontariat
- umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się bardzo poprawnym językiem przedmiotu
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych
- jego postawa jest wzorowa i godna naśladowania podczas reprezentowania szkoły poza jej terenem, w czasie składania raportu, w czasie uroczystości szkolnych

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach i jest do nich przygotowany
- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, uzasadnia odpowiedzi korzystając z wiadomości prasowych i telewizyjnych
- uzasadnia własne poglądy i stanowiska
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk
- interpretuje teksty źródłowe
- rozumie, że oprócz prac uczeń ma także obowiązki
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze

- zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie
- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa
- umie pokierować grupą rówieśniczą
- jego postawa jest wzorowa i godna naśladowania podczas reprezentowania szkoły poza jej terenem, w czasie składania raportu, w czasie uroczystości szkolnych

OCENĘ DOBĄ otrzymuje uczeń, który:

- w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w programie
- chętnie pracuje w grupie
- jest aktywny na zajęciach
- umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje
- wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne
- porównuje zachowania pozytywne i negatywne oraz ich wpływ na postawę ludzi
- prezentuje różne sposoby rozwiązywania problemów
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie
- jego wiedza jest fragmentaryczna i wyrywkowa
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzielili mu grupa

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- częściowo rozumie polecenia i instrukcje
- zapamiętuje wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu tematycznego i z pomocą nauczyciela je odtwarza
- poprawnie rozpoznaje, nazywa i klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, urządzenia itp.
- wykonuje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia
- współpracuje w zespole przy wykonywaniu zadań praktycznych

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który;

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia

- nie potrafi wykonać prostego polecenia
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki, nie interesuje się przedmiotem

8. Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych:

1. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej z przedmiotu jest zaliczenie praktycznych sprawdzianów (układanie poszkodowanego w pozycji bocznej-ustalonej, RK-O, bandażowanie). Praktyczne sprawdziany uczeń może zaliczać na konsultacjach aż do uzyskania oczekiwanego efektu.
2. Prace pisemne są obowiązkowe. Uczeń nieobecny na kartkówce lub sprawdzianie ma obowiązek w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły zgłosić się do nauczyciela i napisać zaległe prace na konsultacjach. Po upływie 2 tygodni nauczyciel wystawia ocenę niedostateczną w odpowiedniej kategorii (kartkówka, sprawdzian).
3. Oceny niedostateczne mogą być poprawiane po zajęciach lekcyjnych, np. w czasie konsultacji wyznaczonych przez nauczyciela.
4. Uczeń korzystający z niedozwolonych źródeł w czasie sprawdzianu, odpisujący zadania domowe, oddający do oceny prace nie napisane samodzielnie otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.
5. Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do zajęć.
6. Aktywność ucznia oceniana jest przez cały rok szkolny:
  - Systematyczność pracy ucznia oznaczana jest znakiem /+/. Za zdobycie pięciu plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą z aktywności.
  - Uczeń, który odmawia pracy na lekcji otrzymuje minus /-/. Za zdobycie trzech minusów uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną z aktywności.
7. Uczeń ma możliwość zgłosić raz w semestrze nieprzygotowanie do lekcji. Nieprzygotowanie uczeń zgłasza na początku lekcji w trakcie sprawdzania listy obecności- nauczyciel nie wyciąga wówczas konsekwencji w postaci punktów i oceny, ale: nie dotyczy to zapowiedzianych kartkówek, odpowiedzi ustnych oraz sprawdzianów.
8. Uczeń nieobecny na lekcjach może prosić o dodatkową pomoc nauczyciela w uzupełnieniu zaległości.
9. Wystawienie oceny śródrocznej i końcoworocznej dokonuje się na podstawie średniej ważonej ocen uzyskanych z każdej kategorii.
10. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o sprawiedliwe kryteria. Prace klasowe i inne prace pisemne są do wglądu każdego ucznia i jego rodziców.

Spis treści

Spis treści

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII.....	1
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO.....	6
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO.....	23
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MATEMATYKI.....	29
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII.....	32
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WOS.....	40
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII.....	48
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z CHEMII.....	51
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII.....	54
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z FIZYKI.....	55
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z INFORMATYKI.....	85
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MUZYKI.....	95
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z ZAJĘĆ ARTYSTYCZNYCH – MUZYKA.....	96
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA.....	99
Spis treści.....	104